

marksist teori

Sayı: 24 ❖ Ocak-Şubat 2017 ❖ 7.50 TL

“Partimiz Rojava'daki varlık hakkını, elbette devrime katılarak, onu savunup, zaferini kalıcılaştırmak için mücadele ederek, bu uğurda şehitler vererek elde etti. Öyle bir kıyıda alkış çalan, destekçi pozisyonunda değil, mütevazı bir sayıyla olsa da, devrim mücadelesinin saflarında militanlarıyla yerini alarak kazandı. Çok değerli yoldaşlarımız devrimi savunma ve geliştirme cephelerinde ölümsüzleştirdi, yaralandı. Serkan Tosun'la başlayan, Sevda Çağdaş (Raperîn Dicle) yoldaşımızla büyüyen bir şehitler kervanı, hâlâ cenazesine ulaşamadığımız Sinan Sağır (Suphî Garzan) ve Coşkun İnce (Tekoşer Kurdistan) yoldaşların taşıdığı bayrak ve akıttıkları kanlarıyla, şehitlerimizin sayısının 3 katını aşan yaralılarımızla kazandık varlık hakkımızı. Serêkanîyê'de, Kobanê'de, Til Temir'de, Alya'da, Siluk'ta ve Minbic'te kanları birbirine karışan şehitlerin, gece gündüz aynı mevzilerde dövüşen savaşçılarımızın mücadele yoldaşlığıdır, varlığımızı buraya ait kılan.”

MLKP Temsilcisi Baran Serhad

marksist teori

Sayı 24 ❖ Ocak-Şubat 2017

diktatöre
HAYIR
özgürlük adalet
halklara eşitlik

Marksist Teori

24

Ocak/Şubat
2017

Marksist Teori - Yaygın Süreli Yayın
Varyos Yay. San ve Tic. Ltd. Şti. Adına
İmtiyaz Sahibi: Şengül Güneş Bali
Sorumlu Yazışleri Müdürü: Şengül Güneş Bali
Yönetim Yeri: Çakırağa Mah. Çakırağa Cami Sokak Birlik Apt. No: 8/10 Aksaray/İstanbul
Tel: (0212) 529 15 94 **Faks:** (0212)529 06 75
Web Sitesi: www.marksistteori.com
Baskı: Ceylan Matbaacılık Tel: (0212) 613 10 79
Abonelik: Yıllık 40 TL (Posta çekini yatırdıktan sonra bilgilerinizi e-posta veya faksla iletiniz.)
Posta Çeki: Serdal Işık, Hesap No: 05145562

İçindekiler

5 | Kahrolsun Diktatör
Inan Özgür

17 | Uğruna Ölünecek Değerler Vardır
Sema Duru Boran

35 | CHP'ye Bel Bağlamak
Antifaşist Mücadeleyi Zayıflatır
Ziya Ulusoy

47 | Ekonomik Kriz: Faşizmin Çözümü Ya Da Çıkmazı
Neva Balkan

61 | Hitler'in Yükselişi Ve
Erdoğan Diktatörlüğünün İnşası
G. Schelm

71 | "Rojava Devriminin Komünist Bileşeniyiz"
Baran Sehad'la Röportaj

87 | 20. Yüzyıldan Yansıyan Işık: Vietnam Devrimi
Berçem Öter

Kahrolsun Diktatör

İnan Özgür

Halkçı demokratik hayır cephesi ne kadar güçlenirse, diktatöre karşı halk direnişinin yeni bir eşiği aşır faşizmi kavuran bir yangına dönüşümü o kadar yakınlaşacaktır. Hayır barikatının gücü, onun yalnızca kitleselliği ve yaygınlığıyla değil, aynı zamanda direngenliği ve kararlılığıyla ölçülecektir. Ve bu güç faşist politik islamcı diktatörün tüm pervasız saldırganlığına rağmen referandumdan hayır sonucunu koparıp almayı başardığında, bu büyük siyasal-moral kazanım birleşik devrimimize muazzam bir itilim sağlayacaktır. Bu politik muharebede elde edilecek zafer, yapısal rejim krizini alabildiğine ağırlaştırmakla kalmayacak, halklarımızın saray faşizmine karşı kitlesel mücadelesinin sıçramalı gelişimini de beraberinde getirecektir.

“Eşeğe altın semer de vursanız, eşek yine eşektir.”

Halk deyişi böyle. Erdoğan’ın başkanlık modelinin, burjuva meclise oylattırılan ve referanduma götürülmesi kararlaştırılan anayasa değişikliği paketi maddelerinde cumhurbaşkanlığı diye adlandırılıyor oluşu, onun tasarlanan niteliğini değiştirmiyor. Zira değişiklik paketiyle hedeflenen yeni cumhurbaşkanlığı, faşist politik islamcı şefin despotik başkanlık formundaki tekçi diktasını hukukileştirme ifadesinden başka bir şey değil.

Erdoğan’ın Başkanlık Modeli

Burjuva meclisten geçirilen değişiklik paketi, başbakanlığı kaldırıyor ve yürütmenin başı olarak ta-

nımladığı cumhurbaşkanının isterse meclis dışından da bakan atayarak kabineyi kurmasını hükme bağlıyor. Cumhurbaşkanına meclisi feshetme ve sonucunu beğenmediği seçimleri yenileme hakkı tanınmıyor. Askeri mahkemeler kaldırılırken, tüm yüksek yargı organlarının teşekkülü değiştiriliyor ve bu organlara atama yetkisi cumhurbaşkanında toplanıyor. Cumhurbaşkanı OHAL ilan etme ve temel haklar konusunu da içeren kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisine sahip kılınıyor. Parti genel başkanlığı konumunu da sürdürebilecek olan cumhurbaşkanının Yüce Divan’da yargılanabilmesi için milletvekillerinin üçte ikisinden fazlasının oyu şart koşuyor.

18 maddede formüle edilen bu değişiklik paketi, özetle, kurumsallaştırdığı başkanlık modeli üzerinden Erdoğan'ın tekçi diktatörlüğünü anayasal temele kavuşturuyor.

Bir taraftan MGK ve YAŞ'ta saray hakimiyetini pekiştiren, askeri okulları ve hastaneleri yeniden yapılandıran, askeri yaverliği kaldıran, kışlaları kent merkezlerinden uzaklaştıran, böylece Türk burjuva ordusunun arta kalan özerkliğini de

R eferandumun ardından yürürlüğe girmesi halinde anayasa değişikliği, saray darbesiyle fiili inşasına girişilmiş olan Erdoğan diktatörlüğünün anayasal dayanağa ve hukuki güvenceye kavuşturulmasını sağlayacak.

sonlandıran yasal düzenlemeler, diğer taraftan da bujuva meclisi iyice işlevsizleştiren, başbakanı cumhurbaşkanının yaverine dönüştüren, olağanüstü hali olağanlaştıran, istihbarat örgütlenmesini yeniden dizayn eden, mücadelelerle kazanılmış tüm demokratik hakları gasp eden, böylece siyasi iktidar işlevlerini saraya odaklayan fiili düzenlemeler, söz konusu anayasa değişikliğini öncelemiştir. Politik islamcı ideolojik formlar resmi devlet ideolojisi olarak tılsımını çoktan yitirmiş Kemalizmin yerini almaya ve toplumsal yaşamı dinselleştirici uygulamalar ise yasalara sokulmaya başlamıştır.

Referandumun ardından yürürlüğe girmesi halinde anayasa değişikliği, saray darbesiyle fiili inşasına girişilmiş olan Erdoğan diktatörlüğünün anayasal dayanağa ve hukuki güvenceye kavuşturulmasını sağlayacak. Ve Erdoğan'ın onyıllardır siyasi yapılmama sahası olmuş devlet aygıtında tam egemenliğini tesis etmesiyle, rejimin faşist politik islamcı restorasyonunda belirleyici dönemeç dönüşmüş olacak.

Hükümet Olmaktan İktidar Olmaya

AKP, 2007 cumhurbaşkanlığı seçiminden 2011 anayasada değişiklik referandumuna uzanan dönemde, Türk burjuva rejiminde gerçek bir iktidar gücü edinmeye dönük peş peşe adımlar attı.

Kürt ulusal direnişi, demokratik Alevi hareketi, antifaşist halk mücadelesinin yol açtığı ve belirli bir aşamadan itibaren politik islamcı güçlerin de dinamiklerinden birine dönüştüğü, 1990'lardan beri Türkiye Cumhuriyeti'nin varoluş temellerini kemiren rejim krizi çözüleliyordu. Emperyalist küreselleşme sürecinde Türkiye'nin bir mali-ekonomik sömürgeye dönüşümü ise, askeri ve sivil Kemalist yüksek bürokrasinin yönetim ayrıcalığına sahip olduğu Türk burjuva devletinin de yeniden yapılandırılmasını gerektiriyordu. Türk egemen sınıflarının siyaseten kamplaşmalarının boyutlandığı, merkezinde generaller partisinin durduğu faşist statükocu blok ile sermaye oligarşisi ve AB'ci liberalizmin oluşturduğu burjuva değişimci blok arasındaki çatışmanın gitgide şid-

detlendiği koşullarda, esasen orta sınıflara dayanarak yükselen ve burjuva değişim programını uygulamaya yönelen AKP'nin lideri Erdoğan, bu bloğun politik sözcüsü durumuna gelmişti. Erdoğan aynı zamanda, ABD ve AB'li emperyalistlerin desteğini de arkalamıştı.

2011'de anayasa değişikliği referandumu eşliğinden geçen AKP, Türk burjuva rejiminde gerçek bir iktidar gücüne kavuştu. Gerek sermaye ilişkileri, gerekse yığın desteği zayıflamış olan faşist statükocu blok kesin bir yenilgiye uğradı. Faşist rejimin yarı-askeri karakteri ortadan kalktı. Erdoğan AKP'si, devlet kadroları arasında artık kritik bir ağırlığa sahip Gülen Cemaati'yle ittifak halinde, siyasi iktidara yerleşmiş oldu.

Böylelikle rejim krizinin dinamiklerinden biri, politik islamcılığın Türk burjuva devletiyle bütünleşmesi yolundan kurudu. Fakat, Kürtlerin kolektif ulusal haklarını değil, yalnızca bireysel kültürel haklarını kabul etme, Alevilerin kolektif inanç hakları yerine sadece bireysel varlıklarını tanıma, halklarımızın politik özgürlük talebini karşılamaktan son derece uzak ve hayli güdük bir burjuva-demokratik esnemenin ötesine geçmeme içeriğindeki burjuva değişim programı, rejim krizini doğurup derinleştiren temel sorunlara hiçbir çözüm getiremediğinden, bu son birkaç yıl içinde iflas noktasına doğru geldi. Türkiye'de yeşeren ve GeziHaziran ayaklanmasıyla dışavuran devrimci durum, atılım yapan Rojava devrimi, 6-8 Ekim serhıldanı ve muzaffer Kobanê direnişi, son olarak da halkçı demokratik cephe-

nin 7 Haziran seçim zaferi, rejimin restorasyonunun çerçevesini çizen bu programın iflasını somutlaştıran başlıca mücadele uğrakları olarak ardarda dizildi.

Aynı süreçte, ittifak halinde siyasi iktidar gücünü elde eden Erdoğan AKP'si ile Gülen Cemaati arasında, MİT krizinden başlayıp 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmasına varan bir devlet krizi patlak verdi. Politik islamcı iki kanadın birbirine girmesiyle, Türk burjuva devleti bir nevi yarılmaya uğradı.

Bütün bunların bileşkesi olan siyasi koşullarda, Temmuz 2015'te, Erdoğan saray darbesini gerçekleştirdi. Kurulan faşist saray cuntası, 7 Haziran seçim sonuçlarını iptal ederek ve ardından başbakanı da görevden çekip yenisini atayarak, hükümet etme iplerini tümüyle kendi eline aldı. Burjuva değişim programı ıskartaya çıktı. İmralı görüşmeleri rafa kaldırıldı. Alevi çalıştaylarından vazgeçildi. "Demokratikleşme" söylemleri bir yana atıldı. Türkiye'de politik özgürlüğe bağlı halk mücadeleleri DAİŞ eliyle bombalı katliamlar serisine, Kürdistan'da ulusal özgürlüğe bağlı özyönetim direnişleri faşist "çöktürme planı"yla sınırsız sömürgeci faşist teröre maruz bırakıldı. Böylece Tayyip Erdoğan, bir taraftan da Türk devlet bürokrasisini Güleni kadrolardan arındırma adımlarını hızlandırarak ve Ergenekoncu kontrgerilla kadrolarını tekrar göreve getirerek, rejimin faşist politik islamcı restorasyonuna ve fiilen başkanlık modelini uygulamaya girişti.

Gülen Cemaati'nin son bir hamleyle kalkıştığı faşist askeri darbe girişti-

mini akamete uğratmayı başaran Erdoğan AKP'si, 15 Temmuz'u, Türk burjuva devlet örgütlenmesindeki çift başlılığı tamamen bitirmenin ve rejimin faşist politik islamcı restorasyon programını sonuca ulaştırmanın manivelası yaptı. Tekçi diktatörlüğe soyunan Erdoğan, MHP'yi siyaseten angaje ederek ve eski generaller partisi unsurlarıyla yeni bir ittifak kurarak, faşist "Yenikapı ruhu"yla şekillendirilen geniş ve aktif yığın desteğine dayanarak, OHAL-KHK yönetimi altında faşist devlet terörünü tırmandırarak, başkanlık modelini kurumsallaştırma zorlamasından sonuç almaya yöneldi.

Siyasi Çelişkiler Yumağı

Bugün gelinen noktada faşist politik islamcı şef Erdoğan, bir yanda işbirlikçi sermaye tekelleri, gerici bölge devletleri, ABD ve AB emperyalistleri ile büyüyen çelişkiler yumağı içinde, diğer yanda işçi sınıfı ve ezilenlerin, halklarımızın direniş mevzileri karşısında, yeni cumhurbaşkanlığı giysili tekçi diktatörlüğünün inşasını tamamlama yolunu arıyor.

Saray cuntası, ABD ve AB emperyalistleriyle derinleşen çıkar çatışması ve karşıtlaşmayla beraber, bölgesel politik ve askeri manevralarına uluslararası dayanakları artık Rusya'ya ve Şangay İşbirliği Örgütü'ne yanaşmakta arıyor. Kendi hükümet dönemleri boyunca Türkiye'yi Batılı emperyalizmin mali-ekonomik sömürmesine dönüştürme siyasetini bizzat yürüten Erdoğan AKP'si, şimdi ABD ve AB'ye karşı, Türk burjuva devletinin jeostratejik konumunun ve büyük bir pazar olma

özelliğinin bölgesel imkanlarla ödülendirilmesini dayatan bir şantaj ve gerilim politikası izliyor. Bu temelde hareketlere girişiyor.

Faşist politik islamcı şef, Cerablus işgalini Bab'a yaydıktan sonra, Şengal, Minbic veya Musul'a dönük yeni işgal hamleleri için fırsat kolluyor. Ortadoğu'da bölgesel hegemon devlet olma arayışı, Irak'ta merkezi hükümetle restleşmenin sonuçsuzluğuna ve Suriye'de Esad'ı düşürme tezgahının iflasına takılıyor. Rojava devrimine karşı Erdoğan'ın Rusya-İran-Suriye eksenine anlaşılmaya yönelmesi, Rojava topraklarının sömürgeci işgalinde ısrar etmesi, bir yandan da dün işbirliği içinde olduğu DAİŞ'le bugün savaşa tutuşması, Ortadoğu'da hem emperyalistler ve bölge devletleri hem de halklar arasında Erdoğan iktidarına karşı yeni gerilimler biriktiriyor.

Erdoğan'ın iç ve dış siyaset güzergahı, TÜSİAD'cı sermaye oligarşisinin ana gövdesiyle de gitgide daha fazla çelişkiye düşüyor. Dış siyasette Batılı emperyalizmin çizdiği çerçevede hareket etme ve iç siyasette Türk burjuva devletini AB üyelik kriterlerine göre yapılandırma rotasından sapılmasından rahatsızlık duyan işbirlikçi tekelci sermaye, silahlı devlet aygıtını elde tutan faşist saray cuntasından iktisadi teşvik kadar, siyasi tehdit de alıyor.

Faşist politik islamcı saray cuntasının inisiyatifi altında geçici ittifak güçleri haline gelen Vatan Partisi ve eski Ergenekoncu faşist kadrolar, Kürt ulusal demokratik hareketinin en şiddetli sömürgeci yöntemlerle ezilmesi politikasında tam bir

uyum içinde oldukları Erdoğan'ın başkanlık modeline itirazlarını dile getiriyorlar. Öyle ki, bu itirazlar yeni darbe hazırlığı uyarılarını içeren söylemlere varıyor. Siyaseten AKP'e eklemlenmiş olan ve başkanlık modelinin burjuva meclisten referandumla götürülecek bir oy miktarıyla geçmesini sağlayan MHP'de ise, parti içi kargaşanın artacağı ve bastırılan iç siyasi saflaşmanın büyüyeceği anlaşılıyor.

Karşıdevrim kampındaki bütün bu çelişkiler, şimdi, Erdoğan'ın başkanlık modelini anayasal kurumsallaştırma zorlamasının yüz yüze olduğu engellere dönüşüyor. Referandum tarihi yaklaştıkça, hem bu engeller silsilesinin daha etkili biçimlerde gündemleştireceği ve faşist saray cuntasını zorlayacağı, hem de referandumda hayır tutumunda ifade bulacağı ve böylece halkçı-demokratik bir hayır cephesi için dolaylı yedek haline gelebileceği görülüyor.

Bonaparte Mı Dediniz?

Erdoğan'ın 2015 Temmuz'unda gerçekleştirdiği saray darbesinden

bugüne süregelen politik rotası, bilhassa da başkanlık modelini anayasal kurumsallaştırma zorlaması, yalnızca işçilerle ve ezilenlerle, yani toplumun alt sınıflarıyla karşı karşıya gelmiyor. Öte taraftan da, bir mali-ekonomik sömürge olan Türkiye'nin bağımlı bulunduğu ABD ve AB emperyalistleriyle, toplumun egemen sınıfını meydana getiren işbirlikçi tekelci Türk burjuvazisinin ana gövdesiyle de karşı karşıya geliyor.

Sınıflı toplumlarda devlet egemen sınıfın sömürülen ve ezilen sınıfları baskı altında tutup yönetme aracı olduğuna göre, Türk burjuva devletin iktidar gücünü elinde toplayan faşist politik islamcı saray cuntası, nasıl oluyor da hem sömürülen ve ezilen sınıflarla ama hem de egemen sınıflarla böylesi çelişkilere düşüyor? Devlet iktidarı, nasıl oluyor da egemen sınıflardan siyaseten bağımsızlaşmış böyle bir görünüme bürünebiliyor?

Bu durumda Tayyip Erdoğan, 1850'lerin Fransa'sında darbeyle imparatorluğunu ilan eden Louis Bonaparte'ı anımsatıyor. Gerçekten

de Marx, “Ancak İkinci Bonaparte zamanındadır ki, devlet tamamıyla bağımsız olmuş gibi görünür”^[1] diyor.

Fransa’da 1848 devriminin yarattığı altüst oluşu izleyen ve burjuvazi ile devletin derin bir yönetememe krizine yuvarlandığı bir dönemde, Louis Bonaparte Aralık 1951’de bir saray darbesinin ardından imparatorluğunu kurar. Burjuvazi ile proletarya arasındaki mücadelede bir siyasi denge halinin ortaya çıktığı ve farklı burjuva fraksiyonlar arasındaki çekişmelerin sonuca bağlanamadığı bu kriz koşullarında, siyaseten orta sınıftan tutucu köylülüğe dayanan ve lümpen proletaryayı da vurucu sokak gücü olarak örgütleyen Bonaparte, tüm toplumun üzerine çıkmış görünüp özerkleşen devletin iktidar gücünü kendinde merkezileştirir. Marx’a göre, burjuvazinin iktisadi gücünü korumasının bedeli, onun siyasi gücünün Bonaparte tarafından elinden alınmasıdır. Marx bunu şöyle çözümler: “Kendini toplumdan bağımsız kılan bir yürütme gücü olarak, Bonaparte, misyonunun ‘burjuva toplumunun’ güvenini sağlamak olduğunu hiss ediyor. Ama bir burjuva takımının gücü orta sınıftır. Onun içindir ki, kendisine, bu sınıfın temsilcisi gözüyle bakıyor, ve bu anlayışla kararname yayınlıyor. Ama Bonaparte’in kendisi bir şeyse eğer, bu, orta sınıfın siyasi etkinliğini kırdığı ve her gün de kırmakta olduğu içindir. Onun içindir ki, kendisini, orta sınıfın siyasal ve edebi gücüne karşı hasım olarak görüyor.

Ama, burjuvazinin maddi gücünü korumakla, onun siyasal gücünü yeniden yaratıyor.”^[2]

Yani, kendine özgü ve olağandışı tarihsel ve toplumsal şartların bir kesişim anında, burjuva devlet aygıtı, hem egemen toplumsal sınıf olan burjuvaziden siyasi açıdan özerkleşmekte, hem de aynı burjuvazinin iktisadi-maddi çıkarlarını korumayı toplumsal açıdan sürdürmektedir.

Marx’ın çözümlemesinden hareket eden Gramsci de, kapitalist düzenin tüm yapısal öğelerini etkisi altına alan ve egemen sınıfın sömürülen ve ezilen sınıflar üzerindeki hegemonyasının çözülmesini getiren derin bir organik bunalım durumunda, böylesi bunalımlardan çıkış yollarından birini “sezarizm” olarak kavramsallaştırır. Gramsci’ye göre, egemen sınıfın alışlagelen biçimlerle yönetememe krizinin üstesinden gelemediği ve hegemonyasını tesis edemediği, sömürülen ve ezilen sınıfların da iktidarı alacak güce ve örgütlülüğe ulaşamadığı koşullarda, düzeni bir felakete doğru sürükleyen bunalımın aşılması hedefiyle üçüncü bir aktör devreye girebilir ve iktidara el koyabilir. Gericici sezarizm, işte bu üçüncü gücün siyaseten tüm toplumsal sınıflar üzerinde hakimiyet kuran geçici iktidarı, burjuva düzenin bunalımına çözüm bulma girişimidir. Üçüncü siyasi aktörün devlete bu biçimde müdahalesi, kendilerine çaresizce bir kurtarıcı arayan egemen sınıf unsurları içinden de hemen destek bulabilir. Buna karşın, iktidara el koyan siyasi lider, hem burjuva toplumu

1-Karl Marx, Louis Bonaparte’in 18 Brumaire’i, Sol Yayınları, 1990, s. 137

2-Age, s. 148

bunalımdan kurtarmaya girişir ama hem de devlet yönetimini burjuvaziden özerkleştirir. Gramsci aslında burada, Mussolini'nin İtalya'da faşist diktatörlüğünü inşa edişini analiz etmektedir.^[3]

Türk egemen sınıflarının ve Türk burjuva devletinin bir türlü aşamadığı, neredeyse kesintisizce çeyrek yüzyıla yayılan ve gitgide derinleşen, ömrü bir asra yaklaşan Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu kolonlarını yiyip eriten, son olarak darbe ve karşı-darbe döngüsü doğuran yapısal rejim krizi olanca sarsıcılığıyla halen orta yerde durmaktadır. İflas eden burjuva değişim programı da rejim krizine çare bulamamıştır. Emperyalist küreselleşmenin sonuçları ve kapitalizmin varoluşsal kriz dinamikleri, ABD'nin dünyasal politik hegemonyasının sarsılmasına ve dolayısıyla emperyalizmin güdümündeki bazı devletlerin politik manevra sahasının genişlemesine yol açmıştır. Üstelik Arap devrimleriyle başlayıp emperyalist müdahalelerle devam eden Ortadoğu'nun politik altüst oluş sürecinin kaotikliği, Erdoğan'ı dünkü efendisine kafa tutan hamleler yapmakta cesaretlendirmiştir. Ayrıca Türk burjuva devletinin kuruluşundan ve M. Kemal diktatörlüğünün yapılanışından miras kalan siyasi iktidar geleneği, yani Türkiye'de modern devletin askeri ve sivil yüksek bürokrasinin siyasi iktidar tekeline dayalı örgütlenme ve burjuva sınıfla bu temelde siyasi ilişkilene tarihselliği, şimdi diktatör Erdoğan'ın işine yaramaktadır. Burjuva bürok-

rasinin tarihsel iktidar tekelinde yaşanan dönüşüm, burjuva siyaset esnafının kendine özgü zümre çıkarlarının peşinde koşmasına nispeten elverişli bir alan açmıştır.

Türkiye'de esasen orta sınıflara dayanarak yükselen, yükseldikçe hem sermaye oligarşisinin sözcülüğüne soyunan ama hem de kendi ardındaki sermaye kesimini alabildiğine palazlandıran, o arada emekçilerin ve ezilenlerin özgürlük özlemlerini de

Sınıflı toplumlarda devlet egemen sınıfın sömürülen ve ezilen sınıfları baskı altında tutup yönetme aracı olduğuna göre, Türk burjuva devletinin iktidar gücünü elinde toplayan faşist politik islamcı saray cuntası, nasıl oluyor da hem sömürülen ve ezilen sınıflarla ama hem de egemen sınıflarla böylesi çelişkilere düşüyor?

“demokrasi” vaatleriyle yedekleyip tabanını büyüten, Batılı emperyalizmi kritik eşiklerde yanında bulan, böylelikle adım adım gerçek iktidar gücüne erişen bir burjuva düzen partisi, vardığı politik yol ayrımında, yukarıda belirtilen koşullar altında Batılı emperyalizmle ve Türk sermaye oligarşisiyle siyaseten çatışmalı bir kulvardan yürüme imkanlarını görmüştür.

3-Antonio Gramsci, Hapishane Defterleri, Onur Yayınları, 1986, s. 140-146

Faşist politik islamcı diktatör, devlet aygıtında edindiği mevzilere ve elbette lideri askeri darbeye karşı aktif biçimlerde savunan kalabalık bir yığının desteğine dayanarak, şimdilik bu yolda ilerleme gücünü kendinde bulmaktadır.

Fakat, ne bugünkü dünya 1850'lerin dünyasıdır, ne de bugünkü Türkiye 1850'lerdeki Fransa'dır.

Faşist politik islamcı şefin siyaseten Batılı emperyalizmle mesafeyi açması ile Türkiye'nin Batılı

Faşist politik islamcı şefin siyaseten Batılı emperyalizmle mesafeyi açması ile Türkiye'nin Batılı emperyalizmin bir mali-ekonomik sömürgesi oluşu arasındaki onulmaz çelişki kendi hükmünü icra etmektedir.

emperyalizmin bir mali-ekonomik sömürgesi oluşu arasındaki onulmaz çelişki kendi hükmünü icra etmektedir. Mali-iktisadi bağımlılığın gerektirdiği türden siyasi bağımlılık ilişkilerinden uzaklaşmak ve ama aynı mali-iktisadi bağımlılık toprağına basmaya devam etmek, Erdoğan diktatörlüğünün son derece kırılğan bir politik ve ekonomik temele dayandığının ifadesidir. Örneğin, liderin taraftarlarını yastık altındaki dövizleri bozdurmaya yöneltmeyi başarmasının, uluslararası ve içsel ekonomik ilişkilerden türeyen döviz kuru krizini önlemeye hiçbir şekilde yetmeyeceği açıktır.

Aynı kırılğanlık, Erdoğan diktatörlüğünün Türk sermaye oligarşisiyle siyasi ilişkilerinin seyrinden de besleniyor. Faşist politik islamcı şefi destekleyen ve AKP hükümetleri süresince semirmiş olan, 15 Temmuz'un ardından el konulan Gülençi sermayeyi de mideye indirmeye başlayan sermayedar kesimi, TÜSİAD'çı sermaye oligarşisiyle gerek mali-ekonomik açıdan gerekse dünya tekelleriyle ilişkiler boyutuyla boy ölçüşebilecek güçte olmaktan hayli uzaktır. Ve sermaye oligarşisiyle arasında büyüyen her çelişki, faşist saray diktatörlüğünün altını oymaktadır.

En önemlisi ise, faşist politik islamcı şef, rejim krizinin çözümü doğrultusunda sonuç alıcı hiçbir politikaya sahip değildir. O, tıpkı 1990'ların sömürgeci faşist "ez ve çöz" politikası gibi, Kürtleri, Alevileri, işçileri, kadınları ve gençleri, devrimci ve demokratik güçleri faşist devlet terörüyle bastırıp sindirme çizgisinde ısrar ediyor. Öyle ki, bu çizgi üzerinde MHP'yle buluşuyor, dün kendisini devirme girişiminde bulunmakla suçlanıp hapsi boylamış kontrgerillacıları bu çizgide tekrar işe koyuyor.

Ve Devrimci İmkanlar

Başkanlık referandumu, emekçileri ve ezilenleri politik özgürlük için cepheleştirmenin bir uğrağı, faşist politik islamcı diktatöre karşı direniş sürecinin bir safhasıdır. Ezenler ile ezilenler, sömürenler ile sömürülenler arasındaki mücadelenin bir politik muharebe anıdır. Dolayısıyla şimdi devrimci taktik bakış, tüm dikkatini, referandumda Erdoğan'ın

başkanlık modeli zorlamasını yenilgiye uğratacak bir çoğunluk sonucu çıkmasının ve halkçı demokratik nitelikte bir hayır cephesinin bu sonucun motoru olmasının imkanlarına yöneltmelidir.

Ulusal statü talebinde direnen Kürt özgürlük hareketi, silahlı eylemleriyle, hem Kürdistan kent ve kırlarında, hem de Türkiye metropollerinde, inkarcı sömürgeci saray diktatörlüğüne karşı direnişin en büyük gücü durumundadır. Rojava devriminin engellenemeyen gelişimi, Cerablus işgalinden de beklediği sonucu halen alamayan inkarcı sömürgeciliğin kabusu oluyor. Türkiye’de devrimci durum sürüyor. Geriye çekilmiş geniş antifaşist kitleler arasında mücadele dinamikleri kor halinde içten içe yanmaya devam ediyor, çocuklara tecavüzü yasallaştırma tasarısını püskürterek OHAL-KHK saldırganlığında ciddi bir gedik açan kadın özgürlük mücadelesi örneğinde olduğu gibi parlamak için adeta fırsat kolluyor. Demokratik Alevi hareketinin istemleri canlılığını koruyor. Binlerce yöneticisi tutsak alınan HDP’nin sesi kısalmış değil. HBDH faşizme karşı direnişi büyütme kararlılığı taşıdığını sözüyle ve pratiğiyle ortaya koyuyor. Bütün bunlar, referandum muharebesinde devrimci taktiğin temelleneceği başlıca devrimci imkanlardır.

Bu devrimci taktiğin ilk halkası, tarihi Haziran ayaklanmasının ve 7 Haziran seçim zaferinin kitle tabanı ile Erdoğan diktatörlüğünden hoşnutsuz emekçi ve ezilen yığınları aynı saflarda birleştirmektir. Emekçi sol parti ve gruplar, Kürt ulusal demokratik hareketi, demokratik Alevi

hareketi, kadın özgürlük mücadelesi, demokratik gençlik hareketi, mücadeleci işçi-emekçi örgütlenmeleri, demokratik haklarını isteyen ulusal topluluklar, kalpleri özgürlükten yana çarpan onurlu aydın ve sanatçılar halkçı demokratik hayır cephesinin ilk elden oluşturucu güçleri olarak sıralanabilir. Böyle bir hayır cephesinin merkezinde, açık ki, HDP duracaktır. HDK-HDP formundaki birleşik kitle cephesi, referandum muharebesinde kendisini emekçilerin ve ezilenlerin hayır cephesine genişletecektir.

Halkçı demokratik hayır cephesi, “Demokrasi İçin Birlik”, “Barış Bloku”, “Emek ve Demokrasi Güçleri Birliği” gibi esasen sembolik siyasi etkinliği olan ve militan direniş pratikleri geliştirme iddiası bulunmayan oluşumları ileriye doğru itecektir. Kuşkusuz ki mesele, kağıt üzerinde en fazla sayıda temsiliyeti listelemek değildir. Mesele, odağında faşist politik islamcı diktatöre karşı savaşım kararlılığı duran ve gücünü eyleminden alan, kapsayıcı ama mücadelecilerce bir cepheleşmeyi meydana getirmektir. Savaşım kararlılığı ve iddiası daha sınırlı olan demokratik kesimlerinse ancak kararlı bir birleşik direnişçi odağın etrafında kümelendirilebilecekleri açıktır.

Türkiye ve Kürdistan’ın tüm parçalı demokratik potansiyelini hayır cephesinde bir araya getirme politikası, faşist politik islamcı diktatörlük ile farklı ulus ve inançlardan halk yığınları arasında belirmiş güncel çatlakları değerlendirip politik ayrışmayı körükleme görüş açısını mutlaka taşımalıdır. Buradan bakıldığında

hemen görülecektir ki, 1 Kasım seçimlerinde yine AKP'ye oy vermelerinin ardından Cizre veya Sur'da karşılaştıkları tarifsiz yıkımla sarsılan dindar Kürtler, toplumsal yaşamın dinselendirilmesine tepki duyan laiklik hassasiyetli Türkler, ekonomik kriz yönlü gidişatın borç ve iflas tehdidi altında olan Türk esnafı ya da işsizlik ve sefalet yükünü sırtında hisseden Türk işçiler, Ortadoğu'daki sömürgeci işgalin mal olduğu can kayıplarının acısını çeken veya bölgesel bir savaş felaketine uğramaktan kaygıya kapılan Türk-Sünni emekçiler hayır cephesinin önemli yığmsal bileşenleri olmaya adaydır. Erdoğan diktatörlüğünden tedirginlik ve memnuniyetsizlik duyan ama referandumla karamsar bir kayıtsızlıkla yaklaşan kesimler de bu cephenin kapsama alanında olacaktır.

CHP'den ve kemalist ulusalcılardan MHP'li iç muhalefete, sermaye oligarşisinin bir bölümünden ABD ve AB emperyalistlerine değin farklı burjuva karşıdevrimci odakların referandumda hayır tutumu alacakları görülüyor. Bu demektir ki, hayır tutumunda nesnel olarak birbirlerine paralel konumlarda duran burjuva karşıdevrimci çizgi ile halkçı demokratik çizgi arasındaki politik hegemonya mücadelesi büyüyecektir. Bu hegemonya mücadelesinin politik kutupları CHP ve HDP'dir. Her hegemonya mücadelesinin asıl hedefi yığınları kazanmaktır. Ve burada da esas sorun, bağrında diktatöre hayır eğilimi mayalanan yığınları politik bakımdan kimin kazanacağıdır.

Dokunulmazlıklarının kaldırılmasıyla HDP'li vekillerin esir alınması-

na çanak tutan, Kürt ulusal özgürlük mücadelesine karşı soykırımcı saldırırganlığın payandası olan, Cerablus işgaline ve sömürgeci savaş siyasetine alkış çalan, Erdoğan tapınıcısı "Yenikapı ruhu"na kendini eklemeyen, faşist OHAL kararına oy veren CHP'nin, her belirleyici politik momentte saray cuntasını destekleyerek faşist başkanlık modeline doğru gidişin siyasi sorumluluğuna ortak olduğu, halklarımız nezdinde büyük bir ısrar ve çeşitlilikle propaganda edilmelidir. Zira CHP'nin bu defa da, diktatör Erdoğan'a karşı biriken demokratik tepkileri burjuva karşıdevrimci siyaset yelkenlerini şişirmek için kullanmasını ve düzen içi kanallarda kötürümleştirmesini engellemenin başka bir yolu yoktur. Halkçı demokratik hayır cephesinin bütün bir hayır yelpazesine damgasını vurması ve karşıdevrim kampındaki iç çelişkileri de dolaylı yedek olarak kullanmayı başarması, bir bakıma, politik hegemonya mücadelesindeki devrimci başarıyla eşanlamlıdır.

Halkçı demokratik hayır cephesinin potansiyel güçleri arasında yer alan emekçi sol hareketin kimi bileşenlerinde yeniden güncellenen CHP'yle ittifak arayışları, referandum muharebesinde emekçileri ve ezilenleri cepheleştirmenin önemli bir zaaf noktasıdır. Gerçek şu ki, 15 Temmuz'un hemen ertesinde Erdoğan'ın yüzünü Dolmabahçe mutabakatına dönebileceği ve burjuva-demokratik uzlaşma çizgisine gelebileceği beklentisi ile referandum sürecinde CHP'nin yüzünü halklarımıza dönebileceği ve burjuva-de-

mokratik mücadele çizgisine oturabileceği beklentisi aynı madalyonun iki yüzüdür. Dahası, faşist politik islamcı diktatörlüğe sarsıcı politik ve moral darbeler indiren askeri eylemleri kınama yarışına girmek, her fırsatta ve giderek faşist psikolojik savaşa yedeklenme batağına düşecek bir içerik ve söylemle silahlı direnişten uzak olduğunu ilan etmek, Kürt özgürlük hareketine alabildiğine mesafeli durmak, böylelikle faşist devlet terörünün hedef tahtasına yerleşmeyeceğini sanmak ve halk yığınlarının en geri bilinç biçimlerine yaslanmak da emekçi sol hareket bünyesindeki söz konusu zaaf noktasının bir başka tezahürüdür. Referandumda başarıya koşacak bir demokratik hayır cephesine hiçbir şekilde hizmet etmeyecek bu tür politik tavırlarda kendini gösteren bu zaaf gene ancak politik hegemonya mücadelesinde yol almakla giderilecektir.

Bugünkü koşullarda, en yaygın demokratik tepkiyi açığa çıkartıp saflaştıracak, işçi sınıfı ve tüm ezilenler nezdinde antifaşist direnişi somutlaştıracak politik eksen diktatöre karşıtlıktır. Özgürlük, adalet ve halklara eşitlik mücadelesinin bütün muhtevası, referandum muharebesinde “*Diktatöre Hayır*” şiarında yoğunlaşacaktır. Halklarımızın sorun, talep ve özlemlerinin “*Diktatöre Hayır; Rüşvet Ve Hırsızlıkların Hesabını İstiyoruz*”, “*Diktatöre Hayır; Halklara Barış*”, “*Diktatöre Hayır; İnançlara Özgürlük*”, “*Diktatöre Hayır; Kadına Şiddete Son*”, “*Diktatöre Hayır; Özerk Demokratik Üniversite*”, “*Diktatöre Hayır; Basına Özgürlük*”, “*Diktatöre Hayır; Her-*

kese İş Güvencesi” gibi sloganlarda yankılanması, birleşik ve güçlü bir demokratik hayır cephesi inşasının ifadesi olacaktır.

Faşist politik islamcı şefin çoktan gündelik kıldığı kitlesel tutuklama terörüyle HDP’yi referandum sürecinde de etkisiz ve iradesiz bırakmayı amaçladığı, dizginsiz faşist zorbalıkla demokratik kitle hareketlerini tamamen basturmaya kilitlendiği, faşist seferberlik çağrısıyla

Şimdi devrimci taktik bakış, tüm dikkatini, referandumda Erdoğan’ın başkanlık modeli zorlamasını yenilgiye uğratacak bir çoğunluk sonucu çıkmasının ve halkçı demokratik nitelikte bir hayır cephesinin bu sonucun motoru olmasının imkanlarına yönelmelidir.

yarı-askeri yığınsal çetelerini hızla teşkilatlandığı koşullarda, muzaffer bir hayır cephesi ancak en kararlı direniş pratikleri üzerinde yükselecektir. Diktatörün 1 Kasım seçimleri kesitinde faşist katliam ve provokasyonlar dizisiyle oluşturduğu politik atmosferin sertliği, referandumda yenilgi alma tehlikesi arttığı oranda pervasızlaşarak tırmandıracağı karşıdevrimci şiddetin hangi düzeye varabileceğine işaret ediyor. Buna karşılık, yine 1 Kasım seçimlerine doğru HDP’de baskın çıkan ve direnişçi kitle dinamiklerini edilgenleştiren oportünist çizginin sandıkta da başarıyı düşürmesi gerçeği, refe-

randum sürecinde, hele de HDP'nin en mücadeleci bölümünün tutsak edildiği ve en kararsız bölümünün böylece kendine ekstra alan bulduğu bir durumdayken, kitlelere güven ve cesaret aşıl原因 tarzda militan ve öncü bir devrimci duruşun gerçek bir politik başarı için ne denli hayati olduğunu gösteriyor.

Halkçı demokratik hayır cephesi emekçi semtlerinde, işçi havzalarında, köylerde, üniversite kampüslerinde, liselerde, yani yerel düzlemde birleşik direniş komitelerine dayandığı ölçüde emekçilerin ve ezilenlerin mümkün olan en yaygın direniş ağını geliştirecektir. Tersinden söylenecek olursa, birleşik direniş komiteleri, referandum sürecinde hem kendilerini hem de bu sayede direnişçi hayır cephesinin yerel ayaklarını inşa edecektir.

Halkçı demokratik hayır cephesi ne kadar güçlenirse, diktatöre karşı halk direnişinin yeni bir eşiği aşıp faşizmi kavuran bir yangına dönüşümü o kadar yakınlaşacaktır. Hayır barikatının gücü, onun yalnızca kitleselliği ve yaygınlığıyla değil, aynı zamanda direngenliği ve kararlılığıyla ölçülecektir. Ve bu güç faşist politik islamcı diktatörün tüm pervasız saldırganlığına rağmen referandumdan hayır sonucunu koparıp almayı başardığında, bu büyük siyasal-moral kazanım birleşik devrimimize muazzam bir itilim sağlayacaktır. Bu politik muharebede elde edilecek zafere, yapısal rejim krizini alabildiğine ağırlaştırmakla kalmayacak, halklarımızın saray faşizmine karşı kitlesel

mücadelesinin sıçramalı gelişimini de beraberinde getirecektir.

Referandumun resmi sonucu Erdoğan'ın başkanlığını onaylayan bir evet ağırlığına bağlansa dahi, esasen faşist devlet terörüyle alınabilecek böyle bir sonuç da Türk burjuva devletinin varoluşunu sorgulatan rejim krizinden silkinip kalkmaya yetmeyecektir. Üstelik halkçı demokratik hayır cephesinin yükselişi, faşist politik islamcı diktatöre karşı devrimci-demokratik mücadelenin yaslanıp ilerleyebileceği yeni direniş mevzileri yaratmış olacaktır.

Bunların ötesinde, faşist saray cuntasının referandum sandığından taşıyacak bir hayır çoğunluğunu otomatikman tanıyacağını ve başkanlık zorlamasından vazgeçeceğini beklemek, politik özgürlük uğruna mücadele sahnesinde sadece yasal-parlamentar sınırlar dahilinde yer alabilen oportünist-reformist aklın bu en sert politik koşullardaki uyuşmuşluğunun ürünü olabilir ancak. 7 Haziran seçimlerinin sonucunu yırtıp atan diktatör Erdoğan'ın, bu kez de kendi lehine tamamlanmayan referandumun sonucunu yırtıp atmak isteyeceğine kuşku yoktur.

Özcesi, referandumda emekçileri ve ezilenleri cepheleştirerek örülecek halkçı demokratik hayır barikatı başarıya ulaştığında, bu, diktatöre direnişin nihayete erişimini değil, yeni bir basamağa çıkışını simgeleyecektir. O yeni basamağın anlamıysa, diktatörü tahtından indirecek olan antifaşist birleşik direniş güçlerinin saldırı durumuna geçişidir.

Uğruna Ölünecek Değerler Vardır

Sema Duru Boran

Nasıl ki soğuk savaş döneminin ideolojik argümanı “Hitler-Stalin totalitarizmi” tezi etrafında “hür dünya” denen emperyalist merkezlerin kutsanması, dönemin reformist solu tarafından hızla benimsenmiş ve hatta reformist sol bu argümanın işlenmesinde önemli bir enstrüman haline gelmişse, haklı savaş-haksız savaş ayrımı gözetmeyen, savaş ve şiddetle ilişkisini, ne olursa olsun barışçıl araçlarla politika yapma olanağının elde tutulması ekseninde kuran her yapı gibi, Türkiye ve Kürdistanlı reformist güçler de, bugün çeşitli nüanslarla PKK-DAİŞ paralelliğine ikna olmuş ve ikna etme çabalarına hızla girişmiş bulunuyor.

Faşist politik islamcı rejim 20 Temmuz’la başlayan saray darbesinin ardından politikayı esasen zor araçlarıyla, askeri biçimlerle sürdürüyor. Dizginsiz devlet terörü, faşizm karşı mücadele iddiası bulunan bütün kuvvetleri sınavdan geçiriyor.

10 Ekim Ankara katliamı sokaktan çekilme ve “demokratik iklim” karpıyı çalıp, güvenli siyaset koşulları doğuncaya kadar durumu idare etme eğilimini güçlendirirken, TAK’ın faşist militarist güçlere yönelmesi ve özellikle de hedefini bulmayan ve TAK tarafından yeterli bir sorumlulukla ele alınmayan, durumun gerçeğe uygun açıklanması ve net özeleştiride zayıf kalınan 13 Mart Ankara patlaması, emekçi solun reformist kesimlerinin kıran kırana bir “kına-

ma yarışı” başlatmasının gerekçesi oldu. ÖDP, EMEP, BHH, KP, Halkevleri bunu düzenli açıklamalara ve nihayet militarist güçlerin ağır kayıplar verdikleri, faşist rejimin yönetici güçlerinin moral çöküntüye uğradıkları bu eylemlere karşı mücadele çağrılarına vardırıdılar.

Yürüyüş dergisi ise bambaşka bir kulvardan, sosyal şovenizmde giderek derinleşen siyasi çizgisi nedeniyle TAK eylemleri karşısında reformizmin bazı argümanlarıyla buluştu.

TAK eylemleri merkezli gelişen ve açıkça ezilenlerin şiddeti etrafında dönen tartışmaların ve reformist kınama siyasetinin özünde iki temel motivasyonu var.

1) Faşist politik islamcı saray cuntasının politikayı esasen zor araçla-

ryla yürüttüğü bu dönemde, sürecin ihtiyacı olan ve bedeller isteyen bir mücadele çizgisini, hatta devrimci yapıların sürdürdüğü savaşıma karşıdevrimin vereceği reflekslerden doğup, kendilerini dolaylı biçimde de olsa etkileyecek sonuçları göze alamamak.

2) Türk şovenizminin işçiler ve ezilenler üzerindeki etkisinin yarattığı gerici dalgayı göğüslemek, Türk halkımızı faşist politik islamcı rej-

“Kör şiddet” söylemi, tıpkı “terör” ve “kör terör” gibi, egemen sınıfın örgütlü şiddet aygıtından başka bir şey olmayan devlet eliyle uygulanan dizginsiz şiddeti kutsayıp meşrulaştırır.

me karşı ve Kürt halkının yanında saflaştırmak için akıntıya karşı kürek çekmek dahil, Kürt ulusal demokratik mücadelesiyle enternasyonalist temelde ilişkilenecek.

Argümanları ne olursa olsun, bütün kavga bu iki mesele etrafında dönüyor.

Reformizmin “Terörü Kınama” Yarışı

Birinci Etap – Kınama: “Resmi Ya Da Sivil Ölümler”

Sanki, kendi tarifleri uyarınca “kör” olmayan şiddeti ayakta alkışlayacak ya da öznesi olacaktıymış gibi, ezilenlerin şiddetinin “kör şid-

det” olarak kavramsallaştırılıp kınanması, sınıf mücadelesinin sertleştiği, politik askeri mücadelenin öne çıktığı her dönemde yükselen yavan reformist demagojilerden biridir.

“Kimden gelirse gelsin bu kör terörü kınıyoruz. Ölenlerin yakınlarına başsağlığı, yaralılara şifa diliyoruz.”^[1]

“Kör şiddet” söylemi, tıpkı “terör” ve “kör terör” gibi, egemen sınıfın örgütlü şiddet aygıtından başka bir şey olmayan devlet eliyle uygulanan dizginsiz şiddeti kutsayıp meşrulaştırır. Ezilenlerin şiddeti, devrimci şiddet eylemleri, amaçsız, hedefsiz, “kör şiddet” gibi gösterilir. “Kör şiddet” ise, tıpkı emperyalist dünya burjuvazisinin “terör” tanımı gibi, her durumda keyfince doldurulabilecek muğlak bir içerikle anlamlandırılır.

Nedir gerçekte “kör şiddet”? Mesele emekçi mahallelerin yoksul gençlerinin çeteleşme temelinde sürüklendikleri şiddet ortamı, kör şiddettir. Yorgun, ezgin işçilerin sömürü düzenine öfkelerini sarhoş kavgalarında birbirine kusması kör şiddet sayılabilir. Çalışmasına vesile olup olmayacağını gözetmeksizin çalışmayan umumi telefona, çalışmayan umumi tuvalete, evdeki çamaşır makinesine sille tokat girişmek kör şiddet sayılabilir. Ama yazımıza konu olan bütün şiddet örnekleri iki grupta toplanabilir. Devrimci şiddet ve karşıdevrimci şiddet. Ezilenlerin şiddeti ya da ezenlerin şiddeti.

Örneğin MİT-DAİŞ eliyle düzenlenen, siyasi amaçları herkesin malumu olan Suruç, 10 Ekim, Antep,

[1] TAK'ın 6 Ocak İzmir eylemi üzerine yapılan EMEP açıklaması

Reina katliamlarının “kör şiddet” olduğu söylenebilir mi?

Peki ya Kayseri’de, yıllardır Kürdistan’daki en insanlıkdışı katliamların kanlı uygulayıcıları olmuş komando tugayının hedef alınması nasıl ve ne amaçla “kör şiddetten” sayılmaktadır?

Ne egemenlerin, burjuva devletin ve onun örgütlediği yasadışı faşist çetenin işçi sınıfına, emekçilere, kadınlara, ezilen uluslara uyguladığı şiddet kördür, ne de ezilenlerin safından politik öznelerin egemenlere karşı yükselttiği şiddet. Kör olan reformistlerdir, o da gözlerini sıkı sıkı kapadıkları için!

“Toplumsal muhalefet” reformizminin Güvenpark’taki patlamayı, eylemin dolaysız hedefi halktan insanlarmış gibi gösteren yalana dayalı faşist propagandayla asgari biçimde dövüşme zahmeti göstermeden “kör şiddet” sayması, bir yere kadar “iyi niyetli yanılığalar”la izah edilebilir de, Beşiktaş ve Kayseri gibi eylemleri “kör şiddet” sayarak kınaması, gerçekte ezilenlerin şiddetinin hiçbir örneğini halkı ve meşru saymayacağına itirafından başka bir anlama gelir mi? Kayseri’de devrimci şiddetin hedefi olmuş, temel özellikleri katliam, köyleri ormanları ateşe verme ve işkencecilik olan insanlık suçlularını “görev başındaki emekçiler”^[2] olarak nitelemeleri, faşist politik islamcı zulüm düzeninin koruyucularına yönelen eylemlerde emekçi halktan insanların ölümüne yol açan özensizlik ya da siyasal darlıkları

eleştirmekle, hatta kınamakla yetinmeyip, bu mücadelelerin sınıfsal içeriğini bulanıklaştırıcı “resmi ya da sivil ölümler”^[3] genellemesiyle halkı ve halk düşmanlarını aynı denkleme yazmaları bunun itirafı değil mi?

Bütün bunlar ne uğruna? Görünüşte şiddetin son bulması için. Barışı savunmanın ateşten gömlek olduğu günlerde, başlıca siyasal amaçlarından birinin “şiddetin önlenmesi” ya da “barış” olduğunu iddia eden bir kuvvetin, bütün güçleriyle ve tüm bedelleri göğüsleyerek sokaklara çıkmasını, barış mücadelesinin öncülüğünü üstlenmesini beklersiniz. Ancak barış mücadelesinin Türk şovenizminin ideolojik temellerini ve sömürgeci faşizmin siyasal dayanaklarını can bedeli mücadelelerle dövdüğü dönemlerde olası en silik pozisyonlara çekilen ÖDP’nin “barış cengaverliği”, savaş günlerinde patlak verir. Sömürgeci faşist rejimin politikayı esasen zor araçlarıyla yürüttüğü ve Kürt ulusal demokratik güçleriyle devrimci kuvvetlerin de buna karşılık mücadelenin şiddete dayalı biçimlerini öne çıkarmaya yöneldiği bu dönemlerde ÖDP birden “barış” için aktif mücadele etmesi gerektiğini hatırlar, üst perdeden kınamalar ve akıl vermelerle dolu, o günün egemen medyasının boy boy yayınlıyarak aferinler, yıldızlı pekiyeler yağdırdığı açıklamalarının ardı arkası kesilmez.

ÖDP’nin “barış” savunuculuğunun çerçevesi, siyasal mücadele koşullarının çok sertleşmemesinin

[2] Birleşik Haziran Hareketi açıklaması, “Artık Yeter” 12 Aralık 2016

[3] Birleşik Haziran Hareketi açıklaması, “Kaybettiğimiz Her Bir Canın Sorumlusu AKP/Saray Rejimidir”, 11 Aralık 2016

güvencelenmesi, demokratik içerikli soldan siyasetin hiç değilse en geri zeminlerinde politika yapmanın yüksek bedeller gerektireceği koşullardan kaçınılmasıdır.

**İkinci Etap – Kınatma:
Seyredicilikten “Teröre Karşı”
Aktif Politikaya**

ÖDP'nin “kınama”dan “kınatma” düzlemine sıçraması, emekçi solun reformist kesimlerini buna zorlaması, TAK'a ve dolayısıyla PKK'ye karşı siyasi seferberlik çağrılarını yap-

ÖDP'nin “barış” savunuculuğunun çerçevesi, siyasal mücadele koşullarının çok sertleşmemesinin güvencelenmesi, demokratik içerikli soldan siyasetin hiç değilse en geri zeminlerinde politika yapmanın yüksek bedeller gerektireceği koşullardan kaçınılmasıdır.

ması uzun sürmedi. Melih Pekdemir makalelerinde, BHH ise Beşiktaş eylemine karşı açıklamasında, hızını alamayıp işi TAK'ı “halk düşmanı”, “emek düşmanı”, “demokrasi düş-

manı” olarak nitelemeye götürünce, ateşli TAK karşıtı Yürüyüş'ü bile, iki sayı öncesinde yazdığı ölçüsüz karalamalar yüzünden kendini açıklamak ve reformist güçlerin TAK düşmanlığından rengini ayırmak için olsa gerek, bir yanıt vermek zorunda bıraktı.^[4]

PKK'yi ve TAK güçlerini eylemsizliğe zorlayacak bir siyasal basınç yaratmak, reformist kesimlerin dönemsel politikasının en önemli eksenlerinden biri haline geldi.

“TAK tarafından yapılanlardan PKK sorumludur ve TAK için söylenenler PKK'ye söylenmelidir.” “Sol güçlere düşen görevlerden birisi de budur, bunu söylemektir.” “Demokrasi düşmanı, emek düşmanı ve özgürlük düşmanı TAK lanetlenmelidir.”^[5] “Görevi başındaki emekçilerin, öğrencilerin, çocukların yani halkımızın düşlerini çalan her saldırı, halk düşmanlığıdır.”^[6] “Bu tür eylemlere karşı kitlesel-politik karşı çıkış gerçekleştirilmezse ve açıktan tavır alınmazsa, bu sadece tavırsızlık, siyasetçilik anlamına gelmeyecek, saldırıların meşrulaşmasına neden olacaktır.”^[7] “TAK insanlık dışı saldırılarına son vermelidir. TAK'ın eylemlerinin siyasi sorumlusu PKK'dir. PKK ilk adım olarak iç savaşı derinleştiren silahlı eylemlere, bombalı saldırılara koşulsuz son vermelidir, silahlı güçlerini sınır dışına çekmelidir.”^[8]

[4] Yürüyüş, 15 Ocak 2017, Sayı 556

[5] Melih Pekdemir, “Vahşetin Her Türüne Karşı Seferberlik”, 19 Aralık 2016, Birgün

[6] Birleşik Haziran Hareketi açıklaması, “Artık Yeter” 12 Aralık 2016

[7] İnönü Alpat, “Bombalı Saldırılarla İlgili 10 Tespit Ve Korunmanın 10 Yolu”, 12 Ocak 2017, sendika.org

[8] ÖDP Başkanlar Kurulu açıklaması, “2017'ye Girenken Ekmek, Yaşam Ve Özgürlük İçin Bir Yol Var!”, 27 Aralık 2016

Antifaşist, antiemperyalist ve demokratik mücadele adına herhangi bir iddiası olanların, olabilecek en geniş cepheyi, faşist politik islamcı saray cuntası karşısında saflaştırma-ya seferber olması gerekirken, bu reformist partilerin, Türk işçi ve emekçilerini, ilerici, demokratik, sosyalist güçleri Kürdistan devrimine karşı saflaştırma hattında derinleşmesi, basit bir siyasi yanlıgı olarak izah edilebilir mi? Saray faşizmi toplumsal muhalefetçi reformist kesimlerin akıllarını başlarından almış, onları faşist propaganda aygıtının işini kolaylaştıracak bir çizgiye çekmiştir. Bu çizgi saray cuntasına, politikalarını haklı göstermek için başvurduğu demagojilerin, emekçi sol saflardaki kitleler içinde de etki oluşturmaları fırsatı sunmuştur.

Üçüncü Etap – “Güvenlikçi Politikaların” Eleştirisinden “Güvenlikçi Politikaların Yetersizliği” Eleştirisine

Yasal, barışçı ve silahsız politik mücadele dışında bir seçenek ilelebet rafa kaldırılır, fakat onlarsız politik savaşım yürütmenin adeta imkansızlaştığı veya ağır bedeller gerektirdiği koşullarda elbette kınama çağrıları yetmezdi! Bundandır ki, son dönemde özellikle ÖDP, BHH ve kısmen EMEP’in söylemlerinde “güvenlikçi politikaların” eleştirisinden “güvenlikçi politikaların yetersizliği”nin eleştirisine doğru bir yönelim gözleniyor.

“Örgütler tarafından canlı bomba kullanılması yapılan saldırıların önlenbilmesini zorlaştırmaktadır. Hemen belirtmeliyim ki, elbette bu zorluk devlet için geçerli değildir. Devlet bombalı saldırıları engellemekle sorumludur.”^[9] “Türkiye, güvenlik hatını kendi sınırında kurmalıdır. Sınırda kaçak geçişler engellenmeli, IŞİD başta olmak üzere cihatçı çetelerin içerdeki hücreleri ve örgütlenmelerine odaklanılarak, bunların ülkemiz için yarattığı risklerin ortadan kaldı-

Bu geri oportünist tutumlarda, faşist politik islamcı saray cuntasının saldırılarını göğüsleme cesareti gösterilememesi kadar önemli bir etken de, Türk halkımızın düşünce ve duygularını derinden etkileyen şovenizmle cepheden dövüşmenin göze alınamamasıdır.

ılması için seferber olunmalıdır.”^[10] “Terör saldırısı 81 ilde polis güçlerinin seferberlik halinde gerçekleştirilen “huzur operasyonu”nun ertesinde, bütün ülkelerin Türkiye’deki yurttaşlarını ısrarla uyardığı günlerde gerçekleştirmiştir. Buna rağmen siyasi iktidar yine bir “güvenlik za-

[9] İnönü Alpat, “Bombalı Saldırılarla İlgili 10 Tespit Ve Korunmanın 10 Yolu”, 12 Ocak 2017, sendika.org

[10] ÖDP Başkanlar Kurulu açıklaması, “2017’ye Girerken Ekmek, Yaşam Ve Özgürlük İçin Bir Yol Var!”, 27 Aralık 2016

fiyeti” içinde kalmış ve yurttaşlarını korumaya yönelik bir önlem almamıştır.”^[11]

Faşist saray cuntası bütün kentlere yayılan, bütün yoksul mahalleleri kuşatan, otoyolları kesen, baskınlar ve gözaltılarla yüklü bir polis terörü gecesi örgütlemiş. Ancak Kürt ulusunun vahşet bodrumlarına, buzdolabında bekletilen ölü bebek bedenlerine, cenazesi yol ortasında bırakılan Taybet analara, vekillerinin, seçilmiş temsilcilerinin zindanlara hapsedilmesine olan haklı öfkesinin, zulmedenlerin beyninde patlamasını engellemeyi başaramamış. EMEP güvenlik zaafiyetine ağıt yakıyor, “yurttaşların” korunması için önlem alınamamasından şikayetleniyor!

Faşist saray cuntası, sınır güvenliği adına Roboskili yoksul köylüleri savaş uçaklarıyla bombalamış, Rojava sınırında kuş uçurtmamak için elinden geleni ardına koymuyor, askerler onlarca insanı katletmiş, MİT işbirliğiyle devrimcilere, ilericilere, demokratlara yönelik katliamlar düzenleyen, sömürgeci ordunun Cerablus işgaline siyasal dayanak oluşturmak için düğünleri dahi kana bulayan DAİŞ’e ise sınırlarını bizzat açmış, ÖDP kalkıp, “sınırdaki güvenlik hattı kurulmasından” bahsediyor. DAİŞ katliamlarında faşist saray cuntasının rolünü teşhir etmek bir yana, bunları zafiyetli güvenlik politikalarının talihsiz sonuçlarıymış gibi sunarak, kaçak geçişlerin engellenmesinden, “ülkemiz için yarattığı risklerin ortadan kaldırılmasından” dem vuruyor.

Türk Şovenizmi Barış Üretmez!

“Sıradan Liberal”in “Sıradan İnsan”la İmtihanı

Bütün bu geri oportünist tutumlarında, faşist politik islamcı saray cuntasının saldırılarını göğüsleme cesareti gösterilememesi kadar önemli bir etken de, Türk halkımızın düşünce ve duygularını derinden etkileyen şovenizmle cepheden dövüşmenin göze alınmaması, şovenist ruh hali ve görüş açısıyla uzlaşmanın başarının koşulu olduğu zihniyetine teslim olunmasıdır.

Öncünün politik rolünü kavramayan, kitle bilincinin ve kitle mücadelesinin sıçramalı, devrimci gelişimine inanmayan, kitle kuyrukçusu reformizm “sıradan insan” diye bir insan türü icat etmiştir.

Emekçi sol güçleri, TAK’ı adını vurgulayarak kınamaya, TAK ve PKK ile ayırım çizgilerini net bir dille ilan etmeye çağırarak Sendika.org yazarı İnönü Alpat, “sıradan” ismini verdiği işçi, emekçi, yoksul halk kitlelerinin geri bilincine sığmıyor:

“Kopuyoruz sıradan insanlardan her bombadan sonra biraz daha. Çünkü o sıradan insanların sıradan duygusunu anlamamakta ısrar ediyoruz. (...)

Doğruları bilmek bu gerçeği değiştirmeye yetmiyor. Bombaların neden, nasıl, niçin patlatıldığına ve asli sorumluların kim olduğuna dair sayfalar dolusu izahatın da anlamı bulunmuyor.

Sıradan insanların gördüğü tek gerçek şu: Son bir yılda defalarca

[11] EMEP Genel Başkan Yardımcısı Nuray Sancar’ın açıklaması, “Kan Üzerinden Hesap Yapmayın”, 11 Aralık 2016

bomba patladı ve yüzlerce insanımız hayatını kaybetti. Bu kadar açık ve net.

IŞİD yaptı, PKK yaptı, TAK yaptı; şu bu yaptı. Ama birileri hep yaptı işte. Türkiye her zerreleriyle ölümü yaşayan bir ülke haline geldi. Sıradan insanların nezdinde bu netliği gölgeleyecek hiçbir tartışmanın yerinin olmadığını görmek bu kadar zor mu?”^[12]

“Sıradan insan”lar kapsamına girdiğini tahmin ettiğimiz Türkiye’de yaşayan işçilerin, emekçilerin, kent yoksullarının, köylülerin, emekçi kadınların, ezilen ulusal ve inanç topluluklarının (anlaşılan Kürdistan’da ikamet eden Kürt kitlelerini “sıradan” görmüyor İnönü Alpat, velakin bunu Kürt halkına yönelen bir övgü saydığına dair derin kuşkularımız var) ortalama bilincini doğru, gerçeğe uygun tarif ediyor da, sorun bu gerçeği görüp görmemekle ilgili değil.

“Sıradan insan”lar Kürtlerin özgürlük talebini “bölücülük”, Alevilerin ve diğer inanç topluluklarının özgürlük talebini “kafirlik”, kadınların özgürlük talebini “aşiftelik”, gençlerin özgürlük talebini “nankörlük”, işçilerin özgürlük talebini “asalaklık” olarak görebilir... Sorun “sıradan insanın” mevcut bilinç biçiminin nasıl değişeceği. Sorun, “sıradan insanın” bilinç biçimlerini değiştirecek politik eylem cesaretine sahip olup olmamaktır.

“Sıradan insanların” hiç azımsanamayacak bir kısmının, tam da Alpat’ın tariflediği gibi düşündüğü

açıktır da, onları bunun aksine inanmaya açık hale getirmek de, eğer zahmet olmazsa sizin, bizim vazifemizdir! Başarılılamaz mı diyorsunuz? O halde, “sıradan insan”ların çoğu dindar olduğuna göre, laiklik anlayışımızdan ödün vermeye ne dersiniz? Mesela “sıradan insan”ların çoğu kadının yerinin erkeğin dizinin dibi olduğuna inandığına göre erkek şiddetiyle mücadele etmeye ne dersiniz? Veya sıradan insan

Misak-ı Milli içerisinde Türkiye’den, Suriye devlet sınırları içerisinde Suriye’den başka gerçek göremeyenler, Rojava Devrimi nezdinde halkların birleşik devrimiyle karşıdevrim arasındaki bölgesel çarpışma gerçeğine gözlerini, kulaklarını sımsıkı kapatıyorlar.

İbgti’leri hastalıklı saydığına göre onların talep ve özelemlerine sırtımızı dönmeyi mi önerirsiniz? Ama hayır. Buralarda “sıradan insanın” geri bilincine teslim olmaksızın sayfalarca izahatın gücüne inanmaya gönüllü görünüyor Alpat. Bunun yerine köprü niyetine, ezilenlerin şiddetinin mahkum edilmesini, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin zorunluluklarının görmezden gelinmesini be-

[12] İnönü Alpat, “Ne De Çok Özlemişiz Gökyüzüne Kansız Bakmayı”, 3 Ocak 2017, sendika.org

nimsiyorsa eğer, bunun iddia ettiği gibi mecburiyetten değil de ideolojik bir tercihten kaynaklandığı açık. Öyle olmasa Kürdistanlı “sıradan” bir insanın “sıradan” duygularını anlamamaktaki bu ısrarını, dahası bunu hiç umursamayan egemen ulus kibirini, Kürdistan’ın “sıradanlarından” bu kopukluğunu, bu duygusuzluğunu, bu soğukluğunu bir iki kelimeyle de olsa açıklama ihtiyacı hissederdi. Ama hissetmiyor. “Sıradan insanın”

O uzak, o sınırdışı, o “öteki” coğrafyada düşenler ve dövüşenlerin, daha dün, “ülkemizin sınırlarını” akın akın, onar onar, yüzer yüzer aşıp da “başka topraklardaki” savaşa taraf olmaya gidenlerin, adlarına ve anılarına layık olmak sizlerden ne kadar uzakta!

şahitliğine, Kürt ulusal demokratik talepleri karşısında, kendi bilinci ve eylem cesareti, Türk şovenizminin etkisi altındaki sıradan bir insanın bilinç biçiminin çok ilerisinde olduğu için başvuruyor.

Reformizmin “DAİŞ-PKK Parellliği” Teziyle İmtihanı

Emekçi solun reformist kesimlerinin tamamı, saray cuntasının yalana dayalı faşist psikolojik savaşının belli başlı argümanlarından biri olan “PKK-DAİŞ paralellliği” tezini özü itibarıyla benimsemiş görünüyor.

Nasıl ki soğuk savaş döneminin ideolojik argümanı “Hitler-Stalin totalitarizmi” tezi etrafında “hür dünya” denen emperyalist merkezlerin kutsanması, dönemin reformist solu tarafından hızla benimsenmiş ve hatta reformist sol bu argümanın işlenmesinde önemli bir enstrüman haline gelmişse, haklı savaş-haksız savaş ayrımı gözetmeyen, savaş ve şiddetle ilişkisini, ne olursa olsun barışçıl araçlarla politika yapma olanağının elde tutulması ekseninde kuran her yapı gibi, Türkiye ve Kürdistanlı reformist güçler de, bugün çeşitli nüanslarla PKK-DAİŞ paralellğine ikna olmuş ve ikna etme çabalarına hızla girişmiş bulunuyor.

Bu konuda tüketilen bütün sözler içerisinde en talihsiz ve yüz kızartıcı olanı, kuşkusuz ki İnönü Alpat’ın “Bombalı Saldırılarıyla İlgili 10 Tespit ve Korunmanın 10 Yolu” makalesi.

Sendika.org sitesi ve Halkevleri’nin, siyasi eğilim ve arayışları içerisinde daima en geri fikirlerin (örneğin CHP ile ittifak, HDP ile ittifak mecbursa kısık sesli homurdanmalarla CHP’ye çok yüklenme kaydı, Kürt ulusal demokratik hareketi ile mesafeyi koruma zorunluluğu vb.) ideoloğunu yapan Alpat, bahsi geçen makalede, kendi fikirlerinin de en geri düzeyine ulaşarak, saray medyasının argümanlarını bayraklaştırıyor.

Şöyle buyuruyor Alpat:

“Hem İŞİD hem de PKK/TAK’ın Türkiye içinde sosyal tabanı, kitle desteği vardır ve kadro bulma kanalları açıktır. Ancak bu iki örgütün, Türkiye’nin bütünüyle, yani memleket gündemiyle bir alakaları yoktur.”

“Kayıtlara göre, son bir buçuk yılda 36 bombalı saldırı gerçekleştirilmiştir. Saldırıların dokuzu IŞİD, 27’si ise PKK/TAK tarafından yapılmıştır. Üç PKK/TAK eylemine karşılık IŞİD bir eylem yapmaktadır. Ancak IŞİD dokuz eylemde yaklaşık 300 insanı öldürmüştür. PKK/TAK ise 27 eylemde yine 300’e yakın insanın canına kıymıştır.” “Örgütler tarafından canlı bomba kullanılması yapılan saldırıların önlenbilmesini zorlaştırmaktadır. Hemen belirtmeliyim ki, elbette bu zorluk devlet için geçerli değildir. Devlet bombalı saldırıları engellemekle sorumludur.”^[13]

Meselenin bu tarzda konuşunun, her gün TV’lerde boy gösteren düzen ve rejimin, “güvenlik uzmanları”nın koyuşundan zerrece bir farkı var mı?

“Toplumsal muhalefet” örgütlerinin kendi güvenlikleri için önlem alma zorunluluklarını gösterme adına edilen bu sözler, her şeyden önce, Halkevleri’nin Suruç ve 10 Ekim katliamlarından bu yana yöneldiği, kuşkusuz değerli ve ileri bir siyasal yönelim olan öz savunmanın örgütlenmesi yaklaşımını ve çabalarını değersizleştiriyor.

“Ülkemizin Sınırları” Nerede Başlar?

Zihniyeti, kafası Misak-ı Milli sınırları içerisinde hapsedilmiş olanın, bu sınırları aşan bölgesel gelişmeleri ve devrimci olanakları anlaması da imkansız. Misak-ı Milli içerisinde Türkiye’den, Suriye devlet sınırları içerisinde Suriye’den başka gerçek

göremeyenler, Rojava Devrimi nezdinde halkların birleşik devrimiyle karşıdevrim arasındaki bölgesel çarpışma gerçeğine gözlerini, kulaklarını sımsıkı kapatıyorlar.

İnönü Alpat, şunları yazıyor: “Hem IŞİD hem de PKK/TAK’ın (...) Türkiye’nin bütünüyle, yani memleket gündemiyle bir alakaları yoktur. İkisi de Suriye savaşının unsuru olarak Türkiye’deki eylemlerine yön vermektedir.”^[14]

“Teslim olmayacağız, herkes bilsin, beyaz bayraklarla çıkmayacağız dışarı” diyen Mehmet Tunç’un ruhu ve sözleri aklınızdan ve kalbinizden ne kadar uzakta! Devrimci amaçları uğruna ölmeyi göze alanların adlarına ve anılarına layık olmak sizlerden ne kadar uzakta!

ÖDP bir adım ileriye gidiyor. Sömürgeci faşist ordunun El-Bab işgaline karşı çıkış nedenlerini şöyle açıklıyor: “Ülkemizin güvenliği Suriye’nin içinde ve El-Bab kapılarında aranmamalıdır. Türkiye’nin işi komşu bir ülkenin rejimini değiştirmeye çalışmak, egemenlik haklarını ve toprak bütünlüğünü tehdit eden güçlere destek vermek ve bunun için silahlı güçlerini komşu ülkenin top-

[13] İnönü Alpat, “Bombalı Saldırılarla İlgili 10 Tespit Ve Korunmanın 10 Yolu”, 12 Ocak 2017, sendika.org

[14] İnönü Alpat, “Bombalı Saldırılarla İlgili 10 Tespit Ve Korunmanın 10 Yolu”, 12 Ocak 2017, sendika.org

*raklarına göndermek olmamalıdır.”
“Türkiye, güvenlik hattını kendi sınırında kurmalıdır.”^[15]*

Ve EMEP, sanki hareketin temel hedefi Rojava Devrimi'nin kuşatılması, Rojava Kürdistanı'nın önüne geçilmesi değilmiş, savaşın nedeni iki burjuva devletin rekabetiymiş gibi, “*Bu Savaşın Tarafı Değiliz, Olmayacağız!*” başlıklı açıklamasıyla, “*Suriye topraklarına asker göndermenin vatan savunmasıyla hiç-*

D AİŞ'i ve Türk sömürgeciliğini hedef alan eylemleri karalamak için Suruç ölümsüzlerini kullanamazsınız, 33 düş yolcusunu, katilleriyle birlikte, soğuk ve kibirli güvenlik analizlerinizin istatistiklerine koyamazsınız.

bir ilgisi yoktur.(...) Bu savaş vatan savunması değil, başka bir ülkenin topraklarını işgal etmektir. Suriye ve Ortadoğu'da emperyalistler tarafından başlatılan paylaşım kavgasında yer almak demektir” diyor, o kadar ki, mevcut devlet sınırlarının güvenliği hakkında onlardan heveslisi yokmuş gibi, sömürgecileri uyarma gereği duyuyor: “*Lozan'ı tartışmaya açmak sadece komşu ülkelerin sınırlarını tartışmaya açmak demek de-*

ğildir aynı zamanda kendi sınırlarını da tartışmaya açmak demektir.”^[16]

Bu parti ve örgütlerin kof şiddet karşıtlığı, TSK işgali koşullarında kof savaş karşıtlığıyla sürüyor. Cerablus'tan El-Bab'a uzanan işgali değerlendirip de Rojava'nın adını bile anmamayı başaran, “savaşın tarafı olmamayı” götürüp “ülkemiz” sınırlarının iç ve dışına bağlayan EMEP (elbette ÖDP ve diğerleri de), tam olarak hangi “ülke”den, hangi “ülkenin” “sınırlarından” ve hangi “ülkenin” “güvenliğinden” bahsediyorlar acaba? Türkiye mi, Kuzey Kürdistan mı, Misak-ı Milli mi? Ya dört sınırla bölünmüş Kürdistan ülkesinin sınırları ne olacak? Rojava Devrimi'nin sınırları ne olacak? Ve eğer Türkiye'den bahsediliyorsa bu, “sermaye”nin Türkiye'sinin mi, işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin Türkiye'sinin mi güvenliğidir?

Bu sözler ve tutum sermayenin Türkiye'si ile Rojava Kürdistanı arasındaki, sermayenin Türkiye'si ile Bakur Kürdistan arasındaki, sermayenin Türkiye'si ile dört parça Kürdistan arasındaki savaşın tarafı olmama zihniyetidir. Eğer ucunda “şiddet” varsa, işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin Türkiye'si ile sermayenin Türkiye'si arasındaki savaşın tarafı olmamanın akıllı politika, “sıradan insan”la duygu birliği kurma yolu olarak yüceltilmesidir!

Saygılı bir zihniyet bu! Ama, ezilenlerin kendilerini savunma haklarına değil. Dörde bölünmüş Kürdistan'ın tek tek parçalarının öz-

[15] ÖDP Başkanlar Kurulu açıklaması, “2017'ye Gिरerken Ekmek, Yaşam Ve Özgürlük İçin Bir Yol Var!”, 27 Aralık 2016

[16] EMEP açıklaması, “Bu Savaşın Tarafı Değiliz, Olmayacağız”, 26 Aralık 2016

gürlük mücadelesine ve Kürdistan'ın birleşme hakkına, bunun doğurduğu ulusal devrimci veya ulusal demokratik mücadeleye değil. Bu saygı, Suriye'nin toprak bütünlüğüne ve kuşkusuz Türkiye'nin toprak bütünlüğüne!

İşçileri, emekçileri, gençleri ve kadınları, hedefinde Rojava Devrimi'nin durduğu bir sömürgeci işgal hareketinin tarafı olmamaya çağırıyorlar! Kuzey Kürdistan halkını, bu savaşın tarafı olmamaya çağırıyorlar! Oysa işçiler ve ezilenler, bu bölgesel savaşın tepeden tırnağa kadar tarafıdır, ancak karşı tarafı! Çıkarları, Rojava Devrimi'nden taraf olmaktadır. Kürt, Türk, Arap ve sayısız ulustan devrimcilerle omuz omuza savaşmaktadır. Cephe gerisinde Türk sömürgeci işgal kuvvetlerinin yenilgisini hazırlamaktadır. Türk sermaye ordusunun Rojava Devrimi'ni hedef alan işgal ve kuşatmasına karşı, tok bir sesle tavrı alamayanın, bölgede “barış” adına söyleyebileceği bir söz de yoktur.

“Suriye savaşı”ymış! Direnen dünya halklarının sevinci yoksul ve küçük Rojava, aklınızdan ve kalbinizden ne kadar uzakta! İvana Hoffman'ın sınırlarötesi devrimciliği aklınızdan ve kalbinizden ne kadar uzakta! Arin Mirkan'lar, Şervan Müslim'ler size göre “başka ülkelerin” evladı besbelli de, Kader'ler, Eylem'ler, Sibel'ler, Serkan Tosun'lar, Suphi Nejat'lar, Aziz Güler'ler aklınızdan ve kalbinizden ne kadar uzakta! O uzak, o sınırdışı,

o “öteki” coğrafyada düşenler ve dövüşenlerin, daha dün, “ülkemizin sınırlarını” akın akın, onar onar, yüzer yüzer aşıp da “başka topraklardaki” savaşa taraf olmaya gidenlerin, adlarına ve anılarına layık olmak sizlerden ne kadar uzakta!

Uğruna Ölünecek Değerler Vardır

ÖDP, PKK'ye sınırdışıya çekilme çağrısı yaparak saray medyasından büyük alkış alan utanç verici açıklamasında, ağzından baklayı çıkarıyor:

Suruç'ta katledilen devrimcilerle Beşiktaş'ta öldürülen faşist zalimlerin, halk düşmanlarınınin sayısı arasında matematik işlemi yapmaktan, toplayıp çıkarmaktan, denklem kurmaktan ötürü özür dilemeye çağırıyoruz!

“TAK insanlık dışı saldırılarına son vermelidir. TAK'ın eylemlerinin siyasi sorumlusu PKK'dir. PKK ilk adım olarak iç savaşı derinleştiren silahlı eylemlere, bombalı saldırılara koşulsuz son vermeli, silahlı güçlerini sınır dışına çekmelidir. Demokratik Özerklik gibi talepler için kimse'nin kimseyi öldürmesine ve kimsenin de ölmesine gerek yoktur.”^[17]

Peki o halde sömürgecilik ne diye tüm gücüyle savaşılıyor? Ne diye “çocuk da olsa kadın da olsa” fetva-

[17] ÖDP Başkanlar Kurulu açıklaması, “2017'ye Girerken Ekmek, Yaşam Ve Özgürlük İçin Bir Yol Var!”, 27 Aralık 2016

ları yayınlıyor? Ne diye kitle katliamlarından kaçınmıyor? Ne diye Kuzey Kürdistan nehirlerini, dağlarını, ormanlarını sömürgeci savaşın ihtiyaçlarına göre tahrip ediyor? Ne diye hapishane üzerine hapishane yapıyor? Ne diye insansız silahlı hava araçları peşinde koşuyor? Ne diye Kuzey ve Güney Kürdistan dağlarına tonlarca bomba yağdırıyor? Ne diye bölgesel savaş kışkırtıcılığı ve Suriye işgalciline giriyor? PKK şiddete başvurmasa bunlar olmaz, değil mi! Veya Esad diktatörlük yapmasa, Türk burjuva devletinin Suriye politikası böyle olmazdı değil mi! Zavalı politik esnaflar sizi!

Sanırsınız “demokratik özerklik” talebi ulusal kimliğin tanınması talebi değil de, herhangi bir ekonomik-demokratik talep! Sanırsınız sürüp giden savaş, bireysel kültürel haklar mı, kolektif (veya ulusal) demokratik haklar mı sorusunu cevaplamak için yürütülmüyor! Sanırsınız mesele devletin tekçi yapısının sona erdirilip erdirilmemesi meselesi değil! Sanırsınız Aleviler silahlı mücadele yürüttükleri için kolektif haklarından hala yoksun tutuluyorlar!

Peki size göre uğruna ölünesi herhangi bir değer var mı bu dünyada?

Öyle ya, Mamak'ta da onurunu, inançlarını, devrimci moral ve kararlılığını korumak için ölmeye gerek yoktu! Amed zindanında ve Metris zindanındakiler açlık yerine, boyun eğerek tokluğu tercih etmeliydiler! Ve zaten Kürdistanlık veya enternasyonalizm adına Rojava'da veya dünyanın herhangi bir yerinde savaşmaya, ölmeye, düşmana öldürücü darbeler indirmeye de gerek yoktu! Ve zaten Mahir, ve zaten Deniz, ve zaten İbrahim silaha sarılarak 12 Mart'a yol açmışlar, Elrom'u cezalandırarak faşist egemenleri kışkırtmışlardı! 70'li yıllarda sivil faşist çetelere karşı mücadele yürütenler 12 Eylül'e sebep olmuşlardı vb. vb! Hikaye uzun! Boyun eğmişlerin, iradeleri kırılmışların, direnenleri boyun eğmeye çağırma hikayesi.

Sur'da, Cizre'de, Nusaybin'de, Gever'de ve sayısız kentte “demokratik özerklik gibi talepler için” kadını, erkeği, genci, yaşlısı, çocuğuyla canını ortaya koyan Bakurê Kürdistan aklınızdan ve kalbinizden ne kadar uzakta! “*Teslim olmayaca-*

ğız, herkes bilsin, beyaz bayraklarla çıkmayacağız dışarı” diyen Mehmet Tunç’un ruhu ve sözleri aklınızdan ve kalbinizden ne kadar uzakta! Devrimci amaçları uğruna ölmeyi (ve evet, öldürmeyi) göze alanların adlarına ve anılarına layık olmak sizlerden ne kadar uzakta!

Bazı Kanlar Birbirine Karışmaz

İnönü Alpat “Bizimle dalga geçiyor bu adamlar” diyor! (Geçmeden, bu lümpen, erkek egemen üslubu kınamayı, kadınlığımıza ve Seher Çağla şahsında feda eylemcisi kadın devrimcilere borç biliriz. Adanmış bir devrimci kadının cins bilinci aklınızdan ve kalbinizden ne kadar uzakta!) “Beşiktaş’ta gençlerin canını alanlar, Ortaköy için taziyelerini sunuyor. 10 Ekim’de cana kıyanlar, Güvenpark için nasıl da üzüldüklerini açıklıyor. Aklımızla, ruhumuzla, duygularımızla dalga geçiliyor yani. Bunları yemeyiz yemesine. Ama söylemek gerekir ki, 10 Ekim’de ölenlerin ardından atılan sevinç çılgınlıklarının, Beşiktaş’ta ölenlerin ardından atılan sevinç çılgınlıklarına karıştığını ve kaşmir paltoluların her ölümden sonra iktidarlarını pekiştirdiğini görünce (...)”^[18]

Beşiktaş’la Antep’i, Kayseri’yle Suruç’u, Merasim’le 10 Ekim’i çarpıp bölen, toplayıp çıkaran, sonucu Türk sömürgeci faşizmiyle halklarımızın birleşik mücadelesi arasındaki çarpışmanın olanakları ve gelişim dinamikleri içine bir yere koymayıp, “300=300”, “DAİŞ=TAK” bulan İnönü Alpat, bizimle dalga mı geçiyor?

10 Ekim’de cana kıyanların Güvenpark için “nasıl da üzüldüklerini” açıkladıklarını bir tek İnönü Alpat görmüş, duymuş olmalı! Hayır diyorsa, hiç değilse “DAİŞ=TAK” değil, “AKP=TAK” yazmalıydı, öyle değil mi?

Bazı sesler birbirine karışmaz İnönü Alpat! Bazı kanların birbirine karışmayacağı gibi. Bazı sayıların birbiriyle karıştırılamayacağı gibi!

Rojava’da DAİŞ’le YPG’nin bir damla kanı birbirine karışmadı.

Suruç’ta katledilen gençlerin kanlarıyla, Kayseri’de öldürülen işkenceci kelle kulak avcılarının kanları birbirine asla karışmaz.

Suruç’ta katledilen 33 düş yolcusu, haklıyla haksız arasındaki, ezenle ezilen arasındaki bir “savaşta taraf olmaya” gidiyorlardı. Rojava Devrimi’ni savunmaya gidiyorlardı. DAİŞ’e ve Türk sömürgeciliğine karşı, YPG’yle, PYD’yle aynı safta durmaya. Tam da bu yüzden DAİŞ-Türk sömürgeci faşizmi işbirliğiyle katledildiler. Bu yüzden, siz, DAİŞ’i ve Türk sömürgeciliğini hedef alan eylemleri karalamak için Suruç ölümsüzlerini kullanamazsınız, 33 düş yolcusunu, katilleriyle birlikte, soğuk ve kibirli güvenlik analizlerinizin istatistiklerine koyamazsınız.

İnönü Alpat’ı ve benzerlerini Suruç’ta katledilenlerin sayısını Kayseri ile aynı satıra yazma saygısızlığı için özür dilemeye çağırıyoruz!

Suruç’ta katledilen devrimcilerle Beşiktaş’ta öldürülen faşist zalimlerin, halk düşmanlarının sayısı arasında matematik işlemi yapmaktan,

[18] İnönü Alpat, “Ne De Çok Özlemişiz Gökyüzüne Kansız Bakmayı”, 3 Ocak 2017, sendika.org

toplayıp çıkarmaktan, denklem kur-
maktan ötürü özür dilemeye çağırı-
yoruz!

Bu onursuzlukla, bu utançla yaşa-
mamaya, Tayyip Erdoğan diliyle ko-
nuşmamaya davet ediyoruz!

Yürüyüş'ün Pusulasızlığı

Ortak Düşman: Bomba

Kilogramına bağlı olarak
Halkevleri'nden Halk Cephesi'ne
geniş bir siyasi yelpazeyi karşısında
birleştirebilecek, “melaneti kendin-
den menkul” bir silah var: bomba!

Kendisi yeni icat edilmedi. Bil-
diğimiz kadarıyla burjuva ordular
arasındaki savaşlarda olduğu kadar,
ezilenlerle ezenler arasındaki sayısız
çarpışmada da kullanılmışlığı vardır.
Velhasıl daha önce kendi başına öz-
neleşmemişti. Kendi başına düşman
haline gelmemişti.

Sanırsınız ki, eğer bomba değil de
makinelî tüfek veyahut da tabanca
kullanılıyor olsa, İnönü Alpat (ve di-
ğerleri) DAİŞ'i de, TAK'ı da, devleti
de bu denli kınamayacak.

Ya da sanırsınız ki, Fransa ve
Berlin'de DAİŞ katliamcılarının ka-
labalığa bıçak çekerek ya da kamyon
sürerek yaptıkları katliamlar başka
bir kategoriye sokulmalı.

Reformist solun bu bomba paniği-
ni anlamak zor değil de, merak etti-
ğimiz, Yürüyüş dergisinin yeni mo-
da “tonlarca bomba” karşıtlığının ne
zaman ve nereden türediği!

“Kürt milliyetçi hareketin gerçek-
leştirdiği, halktan insanların zarar
gördüğü eylemler devrimci eylemler
değildir.” “Ankara Kızılay, Vezneci-

ler, Beşiktaş... vb. eylemler “hedef
polis”ti diye meşrulaştırılmaz. Ton-
larla ölçülen miktarlarda kullanılan
patlayıcılar, halkın en yoğun bulun-
duğu yerler ve saatlerde patlayan
bombalar.. vb.nin asla halkımızın
zarar görmeyeceği eylem biçimleri
olamaz.”^[19]

Bu sözlere bakarak, Yürüyüş'ün,
halktan insanların kuşkusuz bom-
banın taşınması esnasında herhangi
bir aksiliğin kurbanı olabileceği gibi,
hedef alınan mekanlardan da geçiyor
olabileceği, bazı örneklerde somut
zarar gördüğü, bazılarında yaşamını
yitirenlerin olduğu bombalı eylemle-
ri bir bütün olarak mahkum etmesini,
eylem biçimi olarak reddetmesini,
'zamanında yer yer yaşanan olumsuz
sonuçlarından üzüntü duymakla bir-
likte devrimci amaçlarından şüphe
etmediğimiz bu eylemleri bugünden
baktığımızda karşıdevrime hizmet
eden meşum suçlar kapsamına soku-
yoruz' mealinde bir girişle başlama-
sını beklersiniz. Neyse ki, ne böyle
bir özeleştirisi, ne geçmiş mahkum
etme eğilimi var Yürüyüş'ün. İyi
de bu “bombalı eylem karşıtlığı” ve
halktan insanların zarar görmesinin
mutlaka müzmin milliyetçi patolo-
jilerle ilişkili olduğu fikri nereden
çıktı?

“Maksimum hassasiyet ölçüsü aca-
ba nedir Halkın Günlüğü'nün? Kilo-
larca miktardaki en etkili patlayıcıyı
bir futbol maçı sonrası stadyum giri-
şinde, şehrin en merkezi yerlerinden
birisinde patlatmak; gerçekten de
“maksimum hassasiyet” sınırlarına
giriyor mu? (...) Eylemde “istem dı-

[19] Yürüyüş, 25 Aralık 2016, Sayı 553

şı” siviller ölünce bu yine de devrimci eylem özelliğini yitirmiyor Halkın Günlüğü’ne göre...”^[20]

Yürüyüş’e göre bir bomba kaç kilogram limitine dek devrimci, kaç kilogramdan sonra devrimci değildir?

Tankın, zırhlı bir aracın, üç kişilik bir düşman güruhunun ya da 100 kişilik bir düşman güruhunun imha edilmesi haliyle farklı miktarlarda patlayıcı gerektirdiğine göre, diyelim ki 100 kişilik bir düşman grubunu imha etmeye 2 kg patlayıcı yetmeyeceğine göre, Yürüyüş’ün kilolarca bomba tezinden düşmanın kaçır kaçır hedef alınması gerektiğine dair bir sonuç çıkarmak mümkün mü?

Kentlerde düşman daima en nihayetinde halkın yaşadığı yerlerde cirit attığına, Yürüyüş de kilolarca bombanın varlığını dahi “maksimum hassasiyet” sınırları dışında gördüğüne göre, kentlerde düşmanın büyük çaplı hedeflerinin hiç vurulmaması gerektiğini mi savunuyor? Sadece kırdı mı geniş çaplı eylemler yapılmalıdır? Ya da eğer kentte eylem yapılacaksa kaçarlı gruplar halinde saldırı düzenlenmelidir veya kent eylemleri sadece sembolik siyasi değer taşıması temelinde mi ele alınmalıdır?

Örneğin Uğur Bülbül’ün Gümüşsuyu eyleminde halktan insanların hayatını kaybetmesiyle, Gümüşsuyu devrimci eylem olmaktan, Uğur Bülbül de devrimci olmaktan çıkmış mıdır?

Yürüyüş, bu soruları aydınlatmasa da, devrimci eylem için şöyle bir ta-

nım yapıyor: “Devrimci eylem, halktan tek bir insanın bile zarar görmeyeceği biçimde planlanan ve hayata geçirilendir. Halktan bir tek kişinin bile zarar görmemesi için her tür ihtimalin hesaba katıldığı eylemdir. Kürt milliyetçi hareketin Beşiktaş eylemi bu anlayışla hayata geçirilmiştir.”^[21]

BHH’nın Beşiktaş açıklamasını eleştirirken şu sözlerle açıyor devrimci eylem anlayışını(!):

“Düşmanın öldürmekle tüketilemeyeceği” gibi, reformistlerin en sevdiği yavanlıklardan biriyle TAK eylemlerini mahkum etmeye kalkan Yürüyüş, düşmanın nasıl yenilgiye uğratılacağını düşünüyor?

“Burada öldürülen 39 kişinin polis olması, bu eylemin devrimci bir eylem olmadığı gerçeğini değiştirmez. Bu bir katliamdır. Yüzlerce polis ya da asker öldürerek faşizmin ne polisini ne de askerini tüketemezsiniz.”^[22]

Üstelik de onca eylem içerisinde, halktan insanların zarar görmesi olasılığı karşısında bugüne kadarki en yüksek titizlik düzeyinin sergilenmediği göze çarpan Beşiktaş eylemini örnek şekil alan Yürüyüş, değer-

[20] Yürüyüş, 25 Aralık 2016, Sayı 553

[21] Yürüyüş, 25 Aralık 2016, Sayı 553

[22] Yürüyüş, 15 Ocak 2017, Sayı 556

lendirmeleriyle kendi tarihsel gele-
neğini boşa çıkarıyor. “Bir eyleme
devrimci bir eylem olma niteliğini
veren öldürülen kişilerin çokluğu
değil, eylemle hangi politik mesajı
verdiğinize bağlıdır. Eyleminiz halk
kitlelerinde düşmandan yana mı,
halktan yana mı bir saflaşma yarat-
maktadır” diyor.^[23]

Anlaşılan polis ya da asker, bil-

Yürüyüş’e sormak
lazım: Devrimci
hayatınız boyunca siz kimi
birleştirdiniz? BHH’nın
“faşizm cephesinde
saflaşmaya” itildiğine
hayıflanıp siz, emekçi
solun hangi reformist
bileşenlerinin devrimci,
antifaşist bir cephede saf
tutması için yoğun çabalar
sergilediniz?

cümle düşman kuvvetlerine, sadece
sembolik miktarlarda ve sembo-
lik amaçlarla darbe vurulmalıymış.
“Düşmanın öldürmekle tüketileme-
yeceği” gibi, reformistlerin en sev-
diği yavanlıklardan biriyle TAK
eylemlerini mahkum etmeye kalkan
Yürüyüş, düşmanın nasıl yenilgiye
uğratılacağını düşünüyor? Cephede
ve cephe gerisinde düşman güçleri
vurulmadan, orduları bozguna uğra-
tılmadan, zafer ümitleri kırılmadan,

safaları bozulmadan nasıl savaşılaca-
ğını düşünüyor?

Açık ki sorun, Yürüyüş’ün sava-
şın gerçeklerini bilmemesi değil,
sosyal şovenizminin yol açtığı sav-
rulmanın yarattığı yeni savrulmalar
yaşamasıdır.

Halkın Bölünmesi, Reformistlerin Faşizmin Kucağına İtilmesi

Böylece Yürüyüş, TAK eylem-
lerinin neden devrimci olmadığını
açıklarken, devrimci şiddet üzerine
oportünist sözler tüketmeyi, kavga
kaçkınılığını teorize etmeyi görev
edinenlerin en sevdiği konulardan
biri olan “halkın bölünmesi” mevzu-
suna geliyor.

Üstelik sadece halkın değil, re-
formist güçlerin de nerede saflaşa-
cağına yoğun bir ilgi göstermeye
başlamış Yürüyüş. Ki daha önce
böyle bir eğilimini fark etmemiştik!
BHH’nın TAK eylemleri karşısın-
daki tutumunu eleştirdiği yazısın-
da BHH’nın tutumunu haklı olarak
“AKP’nin ‘hışmından’ kendini ko-
ruma kaygısıyla ‘biz onlardan de-
ğiliz, bize dokunmayın’ diye AKP’ye
mesaj” verme olarak açıklarken
(sahi linççi gruplar saldırdığın-
da “biz PKK’li değiliz” denirdi bir
zaman değil mi? Hiç özeleştirisini
görmedik Yürüyüş’te!), Kürt ulusal
demokratik hareketine fatura çıkar-
maktan da geri durmuyor: “Kürt
milliyetçi hareketinin yanlış eylem
çizgisi Haziran Hareketi gibi refor-
mizmi de faşizmin cephesinde saf-
laştırmıştır.”^[24]

[23] Yürüyüş, 15 Ocak 2017, Sayı 556

[24] Yürüyüş, 15 Ocak 2017, Sayı 556

Demek ki Haziran Hareketi, Kürt milliyetçiliği tarafından “suça itilmiş!”

Her ne kadar, TAK eylemleri karşısında faşist politik islamcı saray cuntasının dolaylı yedeği durumuna düşen BHH’yı “faşizm cephesinde saflaşmış” olarak nitelermesek de, bu içler acısı tutumu, “Kürt milliyetçi hareketinin yanlış eylem çizgisi nedeniyle” almış olduğu hususunda aydınlanmak içimize su serpti! Neredeyse yanlış düşüncecek, BHH’nin tutumunun sadece, saray cuntası ve OHAL koşulları altında toplumsal muhalefet çitasını iyice aşağıya çekmesinin, CHP’nin solu çizgisinde mevzilenmeyi “siyasi” ve elbette kişisel güvenlik için en elverişli yol olarak görmesinin, kısacası reformizminin dibe vurmasının ürünü sanacaktık!

Amaç her ne olursa olsun, Kürt ulusal demokratik hareketini dövmek olunca, yazısı boyunca BHH’nin ve reformist güçlerin tutumlarının gerçek nedenlerini, yani bedeller isteyen mücadele görevlerinden kaçış isteğini berrakça ortaya koyan Yürüyüş, yine de götürüp bu tutumu “Kürt milliyetçi hareketi”nin hanesine yazmayı borç biliyor.

Bununla da kalmıyor. TAK’ı, reformistlerin kaçkın tutumundan olduğu gibi, Türk ve Kürt halkları arasındaki saflaşmadan da sorumlu ilan ediyor!

Yürüyüş, “Kürt milliyetçi hareket Türk halkına ‘siz de bizim yaşad-

ğımız acıları yaşayın’ diyor. Yaşayınca ne olacak?” diye soruyor.^[25] “En önemlisi de halka zarar veren eylemler nedeniyle halklar devrimci mücadelenin değil, faşizmin saflarında birleşmeye başlıyorlar” diyor. Buradan hareketle, Beşiktaş eylemini mahkum ediyor: “Kürt milliyetçi hareketin eylemleri halk güçlerini parçalayıp düşman safla-

Siz ki faşizmin halklar arasında kışkırtmaya çalıştığı en tehlikeli bölünmenin, Alevi Türk-Sünni Kürt saflaşmasının üzerinden politik ajitasyon, politik eylem yaparsınız. Siz hangi halkları birleştirmekten, hangi reformistleri devrimcilere yakınlaştırmaktan bahsediyorsunuz?

rında birleştirmektedir. Bu yanıyla düşmana hizmet eden bir eylemdir.”^[26]

Tıpkı, TAK’ın 6 Ocak İzmir eylemi üzerine “halka bedel ödetmek, Fırat’ın doğusu ile batısını ‘ölüm’de ve ‘katliam’da ortaklaştırmak, halkların bir arada yaşama umudunu ve ortak mücadele imkanlarını baltalamakta” diyen Halkevleri^[27], 17 Aralık Kayseri eylemi üzerine “bu saldırı etnik ayrışmayı derinleşti-

[25] Yürüyüş, 25 Aralık 2016, Sayı 553

[26] Yürüyüş, 25 Aralık 2016, Sayı 553

[27] Halkevleri Genel Başkanı Oya Ersoy’un açıklaması, “İzmir Saldırısının Hedefi Halkların Bir Arada Yaşama Umududur!”, 11 Ocak 2017

ren, kardeşliğimizi vuran bir saldırıdır”^[28] diyen ÖDP, 10 Aralık Beşiktaş eylemi üzerine “düşmanlaşmayı kışkırtarak toplumda kamplaşmaya yol açan her türden şiddet eylemini kesin bir dille kınıyor, yaralılara acil şifalar diliyoruz”^[29] diyen BHH gibi.

Yürüyüş, iyiden iyiye, egemenin diliyle, bakış açısıyla, mantığı ve algısıyla düşünüyor. “Birleşmekten” bahsederken, Türk’ün birleşmesini esas alıyor örneğin. Vahşet bodrumları karşısında Türkiyeli işçi ve ezilenlerin suskunluğunun Kürt halkının kalbinde nasıl bir kopuş, bölünme duygusu yarattığına aldırıyor. Kürt’e Türk’ün sorunlarını anlatıyor da, Türk’e Kürt’ün yaralarını anlatmıyor.

Halkların birliğine dair anlayışı nasıl egemen ulus bakış açısından, hegemonyacılikten ve üsttencilikten muzdaripse, emekçi sol güçlerin birliğine bakışı da, dayatmacı hegemonyacılıkla, rekabetçilikle ve üsttencilikle malul.

Yürüyüş’e sormak lazım: Devrimci hayatınız boyunca siz kimi birleştirdiniz? BHH’nın “faşizm cephesinde saflaşmaya” itildiğine hayıflanıp siz, emekçi solun hangi reformist bileşenlerinin devrimci, antifaşist bir

cephede saf tutması için yoğun çabalar sergilediniz?

Siz ki bütün tartışmalarınız, devrimcileri reformistlerin, reformistleri liberallerin, liberalleri faşistlerin, Kürt demokratik güçlerini emperyalistlerin saflarına itme niteliğiyle şekillenir. Siz ki nerede bir ayrılık görseniz derinleştirmek için çabalarsınız. Siz ki “yanlış eylem çizginizle”, mahallelerde edinilecek düşmanlar listesinin üst sıralarına Kürt ulusal demokratik güçleriyle devrimcileri koyarsınız. Siz ki birleşmenin gerekliliği üzerine yazdıklarınız beş on makaleyi, yaptıklarınız, o da rekabetçi hastalıklarla damgalanmış bir iki öneriyi geçmez. Siz ki bırakalım emekçi sol güçleri birleştirmeyi, halkların birliği açısından da bugün devrimcilik adına üzerinde durulabilecek en tehlikeli çizginin, faşizmin halklar arasında kışkırtmaya çalıştığı en tehlikeli bölünmenin, Alevi Türk-Sünni Kürt saflaşmasının üzerinden politik ajitasyon, politik eylem yaparsınız. Siz hangi halkları birleştirmekten, hangi reformistleri devrimcilere yakınlaştırmaktan bahsediyorsunuz? Cümle cihan bilir ki Halk Cephesi’nin birleştiriciliğinden bahsetmek, ÖDP’nin militanlığından bahsetmekten daha zordur.

[28] ÖDP Başkanlar Kurulu açıklaması, “Kayseri Söz Bitti Ama Ölüm Bitmedi! Vurulan Memlekettir! Vurulan Kardeşliğimizdir!”, 17 Aralık 2016

[29] Birleşik Haziran Hareketi açıklaması, 11 Aralık 2016

CHP'ye Bel Bağlamak Antifaşist Mücadeleyi Zayıflatır

Ziya Ulusoy

Erdoğan faşizminin gaddarlıkta sınır tanımaz saldırıları karşısında ve politik islamcı faşizmin kitlesel, siyasal temelleriyle kalıcılışmasının zorlandığı koşullarda, en örgütlü ve direnişçi güç Kürt ulusal özgürlük hareketidir. Bu hareketten uzak durarak ve Erdoğan faşizminin koltuk değneği CHP'den beklentiye kapılarak faşizme karşı direniş güçlerinin birliği zayıf bırakılırsa, bundan yalnızca Erdoğan faşizmi yararlanır. BHH'nin politikalarının vardığı ve varacağı yer budur.

Gezi Haziran ayaklanmasından sonra, Erdoğan/AKP diktatörlüğüne karşı antifaşist birlik arayışı haklı olarak yeniden alevlenmişti.

Birincisi, Gezi Haziran ayaklanmasıyla devasa kitle potansiyeli açığa çıkmıştı. Ayaklanmaya katılan halk, özellikle gençlik örgütsüzdü ve antifaşist birliğin biçimleri içerisinde örgütlenmesi ihtiyacı vardı.

İkincisi, bu gerekliydi de. Çünkü sürecin sonraki gelişimi kanıtladı ki, Erdoğan, rejimin faşist politik islamcı restorasyonu yolunda tüm devrimci ve ilerici güçlere ve örgütlere sınırsızca saldırıyor. Faşist politik islamcı diktatörlüğünü, siyasal, kitlesel temelleriyle inşa etmek ve “kalıcı” kılmak istiyor.

Sonra, 2014 sonu ve 2015'te, seçim ittifakları tartışması antifaşist

birlik çalışmasının bir alt başlığı olarak yoğunlaştı.

HDK, zaten Haziran ayaklanması öncesinden beri vardı. 2012'de kurduğu HDP'yle, seçimler döneminde EMEP, demokratik Alevi hareketi, BHH (Birleşik Haziran Hareketi) başta gelmek üzere, başkaca demokratik güçlerle ittifaklarını genişletmeye çalıştı.

CHP'nin MHP'yle ittifakı (cumhurbaşkanlığı seçimi) ve hükümet arayışı (7 Haziran öncesinden başlayarak), emekçi sol saflara sirayet etmiş CHP'yle ittifak hayalini zorunlu olarak söndürdü. Özellikle HDP'lilerin parlamentodan tasfiyesi saldırısına CHP'nin devlet mutabakatıyla katılması, halen beklentisi olanlara CHP'yle ittifakın olamayacağını daha net gösterdi.

Erdoğan faşizminin kanlı saldırılarının tırmandığı koşullarda, HBDH (Halkların Birleşik Devrim Hareketi) kuruluşunu ilan etti.

15 Temmuz darbe girişiminin hemen ertesinde, emekçi sol hareketin bir kesiminde CHP'yle ittifak isteği yeniden alevlendi. CHP'nin İstanbul Taksim ve İzmir Gündoğdu mitiglerine emekçi solun andığımız kesimi daha bir heveslenerek ve umutlanarak katıldı. CHP ise, Yenikapı MC'sine (Milliyetçi Cephe) katılarak, bu umudu yeniden kırdı.

15 Temmuz darbe girişiminin hemen ertesinde, emekçi sol hareketin bir kesiminde CHP'yle ittifak isteği yeniden alevlendi. CHP'nin İstanbul Taksim ve İzmir Gündoğdu mitiglerine emekçi solun andığımız kesimi daha bir heveslenerek ve umutlanarak katıldı.

Bütün bu süreçlerde, emekçi solun bir kesiminde CHP'yle ittifak eğilimi bazen açık, bazen örtük olarak sürdü. Kürt özgürlük hareketiyle ittifaka mesafeli durma yönelimi ise bu eğilimin ikiz kardeşi olarak aynı biçimde devam etti.

CHP Kendi Pratiğinin Bilincine Sahiptir

CHP'yle ittifak peşinde koşan ÖDP, HTKP, EMEP, Halkevleri ve bazı demokratik kitle örgütleri, el-

bette CHP'nin merkezi yönetiminden çok kitle tabanı, yerel örgütleri ve bazı milletvekilleriyle ittifakı önemsiyorlar.

Fakat kendi kitlesel zayıflıkları nedeniyle, CHP tabanı ve alt örgütlerini amaçladıkları ittifaka çekemeyince, CHP'yle tepeden ittifak yoluyla bunu gerçekleştirmeye çalışıyorlar.

Burjuvazinin bir partisi olarak CHP, sosyal demokrat partilerin neoliberal partilere dönüştükleri ve emperyalist işgalciliği daha kabaca savundukları 1990 sonrası dünya koşullarında ve Kürt ulusal özgürlük ayaklanmasının gerçekleştiği somut durumda, benzer bir karşıdevrimci çizgide çok daha ileri gitti.

Dönemin MGK'sının en bağnaz izleyicisi ulusalcı faşist Baykal çizgisi bunu ifade ediyordu. Ulusalcı çizginin burjuva parlamenter başarısızlığından sonra, CHP yönetimi 2010'dan itibaren burjuva pragmatist bir çizgiye geldi. Demirel'in DYP'sinden bazı kadroları da alıp "merkez sağ ve merkez sol"u birleştirme iddiasıyla, AKP'ye alternatif ve hükümet olma tahteravallisinin bir kanadı olarak yeniden şekillendirildi.

Yeni dönemde Kılıçdaroğlu'nun CHP genel başkanlığına getirilmesiyle amaçlananlardan biri de, izlenegelen faşist ulusalcılıktan kopma eğilimine giren Alevi halkın partiden kopmasını önlemektir.

CHP, AKP'ye alternatif olarak seçim kazanma başarısı gösteremedi. Ancak Alevi yoksullarını ve bir bölümü demokrat olan laik kesimi etrafında tutabildi. Kılıçdaroğlu, başlangıçta Kürt sorununa ilişkin

yeniden rapor hazırlatarak ve sonradan Avrupa Yerel Özerklik Şartı'nın imzalanması gerektiği görüşünü dile getirerek, Kürt halkının haklı tepkisini yumuşatmak ve oy almak istedi. Ama, bireysel haklar dışında, Kürt ulusunun kolektif kimliğini ve demokratik özerkliği reddetmekte ısrarı sürdürdü. Kürtçe eğitimi de reddederek, CHP'nin tavrını devlet okullarında Kürtçe seçmeli dersi kabulle sınırlandırdı.

CHP "bölücülük"e karşı, katı şoven bir duruş sergiledi. Savaş tezkerelerini, Medya Savunma Alanları için her zaman onayladı. Cerablus-Azez-Bab işgaliyle sonuçlanan Rojava ve Suriye'ye savaş tezkeresine, AKP ve MHP ile birlikte evet oyu verdi.

Erdoğan, rejimin faşist politik islamcı restorasyonu yolunda yürürken, Kürdistan'daki soykırımcı saldırılara bağlı olarak, HDP'li vekilleri burjuva parlamentodan tasfiye etme ve zindana atma hamlesine girişti. CHP MYK'nın buna karşıt kararı olmasına rağmen, Genelkurmay Başkanı Akar'la görüşmesinden sonra Kılıçdaroğlu, anayasaya aykırı olmasına rağmen evet diyeceklerini

belirterek, AKP'nin koltuk değneği oldu. HDP'li vekillerin dokunulmazlıklarının kaldırılması kararının bozulması talebiyle başvuru yapmak için yeterli sayıda vekilden imza toplama girişimini engelledi.

CHP, Aralık 2016'da sözümona Erdoğan faşizmine karşı başlattığı mitingleri, "Türkiye'yi böldürtmeyeceğiz" adı ve sloganıyla düzenledi. Erdoğan'a muhalefeti bile Kürt düşmanlığında onunla yarışarak yapmaya çalışan CHP yönetiminin elbette demokrasi mücadelesi beklenemezdi. "Teröre karşı ne istiyorsanız destekleyeceğiz" sözü, Kılıçdaroğlu'nun en çok sarf ettiği söz oldu.

CHP, Erdoğan faşizmine karşı, faşist MHP'yle ittifak arayışına daha çok yöneldi. Bu politikası, 2014 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde MHP'li Ekmeleddin İhsanoğlu'nu aday göstermeye vardı. Yerel seçimlerde pek çok yerde MHP'yle işbirliği yaptı.

CHP, son dönemlerdeki, kritik anlarda da, Erdoğan-AKP faşizmiyle işbirliği yapmaktan geri durmadı. Bunlardan biri olan 15 Temmuz darbesinden sonra Yenikapı MC'ye

girerek, krize yuvarlanmış devleti toparlama çabalarına dayanak oluşturdu. Bu yolla faşist saray iktidarının ayakta kalmasına can simidi oldu.

Demokratik duygulara ve Erdoğan diktatörlüğüne karşı mücadele isteğine sahip tabanının önemli bir bölümünü, böyle kritik anlarda AKP'yle işbirliği yoluyla ve parlamentodaki lafızlarıyla frenledi.

Erdoğan'a muhalefeti bile Kürt düşmanlığında onunla yarışarak yapmaya çalışan CHP yönetiminden elbette demokrasi mücadelesi beklenemezdi. "Teröre karşı ne istiyorsanız destekleyeceğiz" sözü, Kılıçdaroğlu'nun en çok sarf ettiği söz oldu.

Kürt ulusal özgürlük ayaklanmasına Türk işçilerinin ve ezilenlerinin büyük bölüklerin katılmasını, böylece birleşik devrimin tutuşmasını engellemek, CHP'nin güncel rolünün öne çıkan yanını oluşturuyor.

CHP'nin bu rolü ve işlevi, Türk burjuvazisinin iktidarını ve onun siyasi aygıtı olan devletin çıkarlarını korumak amacıyla bağlıdır.

ÖDP: "Olmaması Gereken CHP, HDP Ve Sol'un Birliğidir"

CHP'yle ittifak yanlıları içinde ÖDP, Başkanlar Kurulu üyesi Alper Taş'ın demeç ve röportajlarıyla, bu görüşünü daha açıktan dile getirdi:

"CHP'nin, HDP'nin ve sosyalistlerin yan yana geldiği bir seçim ittifakı AKP'yi geriletebilir." (www.diken.com.tr, Can Bursalı, Alper Taş röportajı, 06.01.2015)

Alper Taş, böyle bir ittifakı CHP'nin çizgisi veya seçim programı üzerine değil, demokratik reformlar programı üzerine öneriyor olsa da, CHP'den antifaşist beklentisini ortaya koyuyor.

Nitekim Alper Taş'ın seçimle ve mitingle ilgili olmak üzere iki kez CHP yönetimiyle görüşmesi bu beklentinin pratik işaret ve kanıtı. Alper Taş birinci görüşmeyi 7 Haziran 2015 genel seçimleri öncesi yaptı. CHP yönetimi, BHH'nin liderlerinden biri olmasından hareketle Alper Taş'ın CHP listesinden meclise girmesini önerdi. ÖDP'nin, CHP-HDP-Sosyalistler seçim blokunda birleşme siyasetinin meyvesi buydu. CHP, Alper Taş'ı seçim listesine almayı önererek, BHH'nin gücünü ve olası etkisini kendi arkasına bağlama taktiğini denedi.

Seçim sürecinde antifaşist parti ve kitle örgütlerinin güçbirliği gerçekte HDP etrafında gerçekleşti. BHH bileşenleri ise HDP'yle seçimde güçbirliği yapmada görüş ayrılığına düştüler.

EHP, seçimde HDP cephesinde birleşmek gerektiğini gecikerek de olsa ilan etti. Tabanı BHH'yle geçişken olan ve BHH'yle ortak hitap ettiği kitle üzerinde etkisi bulunan Halkevleri çok önceden HDP'yle seçim ittifakı yapmak gerektiğini kamuoyuna açıklamıştı.

HTKP, seçimden bir gün önce, 6 Haziran 2015'te şu açıklamayı yaptı:

HTKP, “bağımsız adaylarla seçimlere girmesini de bir seçenek olarak ortaya koymuş, buna rağmen HAZİRAN’ın birliği ve geleceği açısından ortaya çıkan ortak karara saygı duymuştur.” (www.ilerihaber.org)

Anlaşılan HTKP, eski yoldaşı KP gibi, sözüm ona seçime bağımsız adaylarla girme ama gerçekte HDP’yle seçim ittifakına darbe vurma tavrını benimsemiş. Fakat BHH’nin ortak tavrına göre hareket etmek zorunda kalmıştı.

ÖDP’nin daha etkin olarak şekillendirdiği politika BHH’nin tavrında belirleyici oldu. ÖDP, demokratik talepler programı üzerine CHP ile HDP’yi seçim ittifakında birleştirmeyi başaramayınca, politikasında belirsizliği yüceltti ve bunu BHH’nin 7 Haziran seçim görüşü haline getirdi: “toplumsal talepleri inandırıcı biçimde sahiplenen güçlerle seçim sürecinde dayanışma içinde olacağımızı da kamuoyu ile paylaşıyoruz.” (BHH’nin açıklaması, Cumhuriyet, 03.03.2015)

Bu, pratikte, CHP’ye de HDP’ye de oy verebilirsiniz anlamı taşıyordu ve HDP eksenli seçim ittifakına katılmaktan kaçmaktı. ÖDP ve HTKP sonuçta bunu başardılar.

Haksızlık olmasın, ÖDP, Amed HDP mitingindeki katliamdan sonra bütün üyelerine sandık gözetmenleri olarak görev alma ve HDP’ye karşı yapılacak hileleri önleme çağrısı yaptı, bu sınırlar içinde kalan bir destek sundu.

7 Haziran seçim sonucunu tasfiye etmek isteyen faşist politik islamcı saray cuntası, HDP’ye, demokratik barış güçlerine, Kürt ulusal özgür-

lük hareketine ve Türkiye devrimci hareketine karşı katliamları ve linç saldırılarını yoğunlaştırdı.

Bu koşullarda yapılan 1 Kasım seçimlerinde, BHH bileşenlerinden bazıları, HDP’yi destekleme kararı aldı. Örneğin, HTKP açık biçimde tavrını değiştirdi:

“Halkın Türkiye Komünist Partisi 1 Kasım seçimlerinde, halkımızı HDP’ye oy vermeye çağırılmakta-

Kürt özgürlük hareketiyle yan yana durmama politikası, BHH’de soruna ilişkin, “halkların birlikte yaşaması” gibi Kürde linçe karşı çıkan ama anlamlı bir demokratik çözüm önermeyen sosyal şoven tavra dönüşmüş durumda.

dır.” (1 Kasım’da Saray Yenilecek Halk Kazanacak, www.htkp.org.tr, 31.10.2015)

Fakat ÖDP ve kurumsal olarak BHH tavrını değiştirmede. BHH, 6 Eylül’de duyurduğu şu kararında tavrını yineledi:

“HAZİRAN ittifak arayışında olmayacak... bağımsız siyasal hat ve gücünü... bu seçimlerde de hayata geçir”ecek. “Önümüzdeki 1 Kasım seçimlerinde seçim güvenliğinin sağlanması için komisyonlar kurulacak, dost örgüt ve platformlarla çalışmalarımız birleştirilecektir.” (Birgün gazetesi)

ÖDP'nin bu tavrına yol açan başlıca iki nedenden biri Kürt ulusal demokratik hareketiyle yan yana durmama politikası, diğeri CHP'yle ittifak beklentisiydi.

Kürt özgürlük hareketiyle yan yana durmama politikası, BHH'de soruna ilişkin, "halkların birlikte yaşaması" gibi Kürde linçe karşı çıkan ama anlamlı bir demokratik çözüm önermeyen sosyal şoven tavra dönüşmüş durumda.

Oysa seçimde HDP eksenli kurulacak en geniş çaplı ittifak, faşizme karşı mücadele odağı yaratmak bakımından ezilenlerin daha geniş kesimlerine özgüven ve kararlılık kazandırıcı olurdu.

ÖDP'nin seçimler için CHP ile Kürt ulusal özgürlük hareketini birleştirme politikası, sağ oportünist ve liberal bir politika olduğu gibi, gerçekçi de değil.

Bu, her şeyden önce, CHP'nin parti olarak, ÖDP'nin önerdiği ve içinde demokratik özerklik de bulunan demokratik reformları benimsemekten kaçındığı gerçeğine ters. Çünkü CHP Kürt ulusunun kolektif kimliğinin ve kolektif demokratik haklarının tanınmasını reddeden inkarcı sömürgeci katılığa sahip, Kürt ulusal özgürlük savaşımının bastırılmasını savunan ve halkların birleşik devrimine dönüşmesini engellemeye çalışan bir parti.

HDP ise Kürt ulusal özgürlük mücadelesinin, devrimci ve demokratik güçlerin birleşik demokratik cephe partisi. Kürt sorununda demokratik özerkliğin, Türkiye'de demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılmasını hedefleyen bir mücadele birliği.

CHP program hedefleri ve pratik amaçları açısından HDP'yle ve devrimci-demokratik güçlerle karşıt kupta yer aldığı için, iki parti arasında seçim ve eylem ittifakları gerçekleşmiyor ve gerçekleşmez. Bu gerçek, yalnızca seçimde değil sonrası süreçte de, en basitinden CHP'nin dokunulmazlıkların kaldırılmasını veya savaş tezkeresini destekleyen tutumunda kendisini gösterdi.

Aynı şekilde, CHP'yle ittifak uğruna en asgari demokratik ilkelerden dahi ödün verilmeden, CHP'ye irade teslim edilmeden, kısacası "CHP'nin solu" siyasal pozisyonu kabul edilmeden CHP ile ittifak gerçekleşmez, ki böyle bir taviz düzeyi de ÖDP, BHH ve diğerlerinin iddia ettiği geniş antifaşist cephenin oluşumuna hizmet etmez. Nitekim EMEP'li Levent Tüzel'in CHP ile görüşme yapması, bu görüşmede ise Kılıçdaroğlu'ndan ala ala Binali Yıldırım ve AKP ile de görüşmesi gerektiği nasihatini alması, ibret verici bir örnektir. CHP emekçi sol güçler için köprü olma beklentisini seve seve yerine getirecektir, ancak kitlelere uzanan bir köprü değil, faşist rejimin burjuva partiler sistemine uzanan bir köprü olarak!

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde HDP saflarından gelen ve CHP'li Rıza Türmen'e adaylık teklif eden bir öneriyi bile katı biçimde reddeden CHP, MHP'yle MHP'li aday üzerinden ittifaka gitti. Bu tesadüf değil. Kürt ulusal özgürlük ayaklanması sürdüğü müddetçe, CHP, Kürdistan'da sömürgeci sistemin korunması için, HDP'ye ve devrimci-demokratik güçlere yakınlık gös-

teren politika ve taktiklerden kaçınacaktır.

Türkiye emekçi sol hareketinin güçsüz olduğu bahanesiyle Kürt hareketiyle ittifaka gitmemek gerektiğini ileri süren ÖDP ve benzer düşüncedeki BHH, bahaneleştirilen aynı durum veri olduğu halde, CHP ve HDP'yi seçim ittifakında birleştirmeye çalışarak kendi gerekçesini de boşa düşürmüştü. Böyle bir ittifakın liberal rüzgarı altında Türkiye sosyalist hareketinin güçlenmesi beklenebilir mi?

ÖDP'nin biraz da geçmişe bakarak ama onyılların deneyine rağmen halen devam ettirdiği görüş, sosyal demokrat hareketin kitle tabanı üzerinden devrimci hareketin gelişmesini sağlama bakış açısı ve siyasal stratejisidir. Bu sağ oportünist bir beklenti yaratmaktadır. ÖDP'nin ideolojik-siyasi liderlerinden Oğuzhan Müftüoğlu, Kılıçdaroğlu'nun CHP'nin başına geçirilişi sırasındaki röportajında, bir biçimde bunu dile getiriyordu:

“Devrimci sosyalist hareketlerle sosyal demokrat hareketler en azından bizim ülkemizin bugünkü koşullarında birbirini olumsuz değil olumlu yönde etkiliyor.” (Yeniden Devrim'den aktaran eşitlikçiforum.net, 23.06.10)

Bu tamamen yanlış bir görüştür. CHP ile ittifak eğilimini üreten temel görüş açısı, yani CHP'nin sol bir siyasi akım olduğu, emekçi sol güçlerin ancak CHP'nin geliştirdiği ve tabanını genişlettiği zemin üzerinde gelişebileceği fikri, kitlelerin ancak kademe kademe solculaşabileceği şeklinde özetlenebilecek bu aşama-

lı gelişim anlayışı yanlıştır. CHP, kitlelerin demokrasi eğitiminden geçeceği, mücadele eğilimlerini biriktirebileceği bir havuz, bir tür sendika veya dolaylı kitle örgütü olarak görülemez. CHP bir siyasi partidir ve programı da halklarımızın birleşik devriminin gelişeceği temel siyasi eksenlerin tümünde sömürgeci faşizmin bayrağını yükseltmektedir. İşçi sınıfı ve ezilenlerin demokratik ve ilerici birikiminin bir kısmını ta-

ÖDP'nin biraz da geçmişe bakarak ama onyılların deneyine rağmen halen devam ettirdiği görüş, sosyal demokrat hareketin kitle tabanı üzerinden devrimci hareketin gelişmesini sağlama bakış açısı ve siyasal stratejisidir. Bu sağ oportünist bir beklenti yaratmaktadır.

banında biriktiriyor olması, onların bilincini ileri çekiyor olmasından değil, halklarımızın kendi yaşam deneyleriyle gösterdikleri ilerici eğilimlere emekçi sol güçlerin örgütsel ve siyasal olarak yeterli yanıt veremediği koşullarda, bu eğilimleri burjuva düzen saflarına emiyor olmasındandır. Yani CHP, saflarında bulunan ve demokratik eğilimlere sahip olan kesimi emekçi sol güçlerin etkisine daha açık değil, daha kapalı hale getirmektedir. Üstelik hiç değilse 7 Haziran deneyimi göstermiştir ki, kitle-

lerin ilerici eğilimleri pekala halkçı demokratik bir program etrafında örgütlenebilir. HDK/HDP'yle özdeşleşen halkçı-demokratik değişim programı etrafında biriken kitle enerjisini CHP ittifakı arayışıyla sulandırmak ve bulandırmak, potansiyel tabanını emekçi sola kanalize etmez, olsa olsa burjuva siyaset ve ideolojiden kopuşunu yavaşlatır veya engeller.

ÖDP ve BHH'nin CHP tabanı üzerinden gelişme görüşü açısı devam ettiği sürece, CHP'yle ittifak beklentisi de sürececek, uygun koşullarını bulduğu her anda yeniden nüksedecektir.

Emekçi sol saflardan azımsanmayacak bir gücün bu mitinglere katılımı, darbe-dikta çıkmazına karşı, halkçı-demokratik bağımsız bir yol aramak yerine, antifaşist güçlerin CHP'nin kanatları altında derlenmesi hayali peşinde koşmaktı.

Seçimlerde HDP'yle veya HDP etrafında ama çok geniş antifaşist kesimlerin ittifakını/cephelenmesini -ki bu, kitleler nezdinde önemli ölçüde gerçekleşti- içine sindiremeyen ve karşı çıkan ÖDP ve BHH, "önemli olan seçimler ve düzeniçi mücadele değil" içerikli bir gerekçe de sundu.

Eğer sahiden seçimleri önemli görmüyorsa, ÖDP ve BHH bileşenleri, CHP-HDP-Sosyalistler seçim ittifakı için neden onca çaba sarf etti-

ler acaba? Neden seçim imkanının büyük bir antifaşist ve antişovenist birleşik kitle çalışmasına dönüştürülmesinin, düzen dışı güçlerin büyütülmesi eyleminin öznelereinden olmadılar, bunun gerçekleşmesi için çaba harcamadılar? Neden CHP'yle ittifak sevdasıyla, böyle bir imkanı boşa çıkarmaya çalıştılar?

CHP Mitinglerinden Umutlanmak

Emekçi sol hareket bünyesinden çok sayıda parti ve kitle örgütü, 15 Temmuz başarısız askeri darbe girişimi sonrası CHP'nin Taksim ve Gündoğdu mitinglerine katıldı ve umutlandı.

Başta BHH bileşenleri bu tavrı takındılar. BHH yönetimi mitinge resmi katılım çağrısı yaptı:

"Olumlu görüşmeler yaptığımız CHP'den bu temelde bir yanıt bekliyoruz. Beklentilerimizin karşılandığı koşullarda, HAZİRAN 24 Temmuz Pazar günü kendi kimliğiyle ve tüm kitlesiyle Taksim Meydanı'na yürüme kararlılığındadır." (BHH'nin 24 Temmuz Mitingine İlişkin Duyurusu, www.birlesikhaziranhareketi.org, 22.07.16)

Bir gün sonra mitingi selamlayarak, AKP'nin oluşturmak istediği "milli mutabakata" karşı bir irade ortaya çıktığını umutla vurguladı. (Bkz. aynı web sitesi, 25.07.16)

EMEP ve Halkevleri de aynı tavrı takındı. İstanbul Emek ve Demokrasi Koordinasyonu kortejiyle emekçi solun bu güçleri, CHP Taksim mitinginde yerlerini aldılar. EMEP de, BHH benzeri bir mantıkla, CHP'nin Taksim mitingine dair umutlu değerlendirmeler yaptı:

“Bu mitinge İstanbul Emek ve Demokrasi Koordinasyonu'nun da katılımının CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun konuşmasının içeriğini de olumlu anlamda etkilediği kanısındayım. Kanımca Kılıçdaroğlu'nun konuşmasının etkisiz yanı OHAL'e adını koyarak açık bir eleştiri yöneltmemesiydi.” (Fatih Polat, www.evrensel.net, 24.07.16)

Emekçi sol saflardan azımsanmayacak bir gücün bu mitinglere katılımı, darbe-dikta çıkmazına karşı, halkçı-demokratik bağımsız bir yol aramak yerine, antifaşist güçlerin CHP'nin kanatları altında derlenmesi hayali peşinde koşmaktı.

Bu katılım, öncelikle, faşizme karşı mücadelede CHP hegemonyasını kabul anlamına geliyordu. Bazıları, bunu sendikaların düzenlediği mitinglere katılıma benzeterek, “meydandaki kitle ayrı sloganlar atar, kürsüdekiler farklı” izahıyla kabul edilebilir kılmaya çalıştı. Oysa kanıt gerektirmeyecek ölçüde açıktır ki, sendikalar ve kitle örgütlerinin düzenledikleri mitingler, partilerin düzenlediklerinden farklıdır. Partiler söz konusu olunca, devrimci ve tutarlı antifaşist olanlarla olmayanlar arasına kalın çizgi çekmek ve burjuva düzen partilerinin mitinglerine katılmamakta ısrar etmek gerekir. Çünkü bu onların hegemonyasına girmek veya onların kitleler üzerindeki hegemonyasını güçlendirmek demektir.

İkincisi, bu mitinglerde, CHP darbecileri hedef aldı ama 20 Temmuz'da OHAL ilan etmiş Erdoğan AKP'sini hedeflemedi. Faşist politik islamcı saray cuntasının

Kılıçdaroğlu'ndan SON HAMLE!

CHP Lideri, Anayasa değişikliği teklifini görüşmek için MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'yi yarı Meclis'teki odasında ziyaret edecek

kendisini güçlendirmek için kurmaya çalıştığı “darbeye karşı milli mutabakat”ın inşasına katkıda bulundu. CHP'nin manifesto diye ilan ettiği metinde basın özgürlüğü dışında demokratik hakların lafı bile edilmediği dikkate alınsa, kitlelere gösterdiği istikamet “milli mutabakat” olduğu daha rahat görülebilirdi.

Nitekim Gündoğdu mitinginden sonra, Kılıçdaroğlu Yenikapı mitinginde boy göstererek Milliyetçi Cephe'nin inşasına katıldı.

Öyle bir “milli mutabakat”/sınıf işbirliği ve Erdoğan/AKP faşizmiyle uzlaşma havası esti ki, bir bölüm liberal solcu, darbe girişimi sonrası Erdoğan'ın mitinglerine katılmayanlardan demokrasi adına hesap sormaya bile kalkıştı. Bu şahıslar, sanki Temmuz 2015'ten Temmuz 2016'ya uzanan süreçte, katliamları ve faşizmi yoğunlaştıran Erdoğan değilmiş havasını yayma cesareti buldularsa, bunda, CHP mitinglerinin “milli mutabakat” havasını büyütme çabasının da katkısı vardır. Devrimcilerin ve tutarlı antifaşistlerin görevi, bu havayı yaymaya katkıda bulunmak değil, bu havayı dağıtacak ve faşizme kor-

ku yaşatacak bağımsız halk hareketi- ni büyütmeştir.

Sonuçta, CHP mitinglerine ye- deklelenenler hayal kırıklığı yaşamak ve kitlelerin CHP mitinglerine AKP diktatörlüğüne karşı mücadele için katıldıklarını kızgınlıkla dile getiren açıklamalar yapmak zorunda kaldı- lar. Ama bu kitleyi CHP'den bağım- sız tarzda antifaşist mücadelelere se- ferber etmenin yolunu bulamadılar.

CHP mitinglerine katılmadan umut- lananlardan BHH, bu mitinglerden birkaç ay sonra Emek ve Demokrasi Güçleri Birliği'nin düzenlediği barış mitinglerine, mitinglerde kendisine eşit katılımcı olarak yer verilmediği bahanesiyle katılmama deklarasyo- nu yayınladı:

“Ortaklaşa eylem koşullarını kar- şılamayan ve HAZİRAN'ın ilkeleri- nin ve politik hedeflerinin içerilme- diği bir çağrı metnine sahip olan 1 Eylül mitinglerine anılan sebepler- den ötürü HAZİRAN katılmayacak- tır.” (www.birleşikaziranhareketi. org, 02.09.16)

CHP mitinglerine çağrı metninde BHH'nin amaç ve ilkeleri yer alıyor muydu? Ortaklaşa eylem koşulları karşılanıyor muydu? Hayır! Böyle olduğu halde, CHP mitinglerine ka- tılan BHH, hiç olmazsa içte ve dış- ta kirli ve işgalci savaşı hedeflemiş olan barış mitinglerine katılmamakta sakınca görmedi. Üstelik barış mi- tinglerini düzenleyen Emek ve De- mokrasi Güçleri Birliği içinde yer almasına rağmen.

CHP öncülüğü altında olmayı ka- bul etti, fakat Kürt ulusal özgürlük hareketiyle omuz omuza görünmeyi kabullenemedi. Bu, meselenin bir

yanı. BHH, esasen CHP'yle birlik- te yapacağı eylemlerle Türkiye'de demokratik güçlerin büyüyeceği- ni umuyor. Fakat Kürtlerle birlikte olunursa demokratik güçlerin geli- meyeceğini düşünüyor. Böylelikle, demokratik güçleri geliştirmenin bü- yük emek, çaba, politik yetenek ve kararlılık gerektirdiği bir dönemde, aslında kendi siyasi sorumsuzluğunu ve kararsızlığını yansıtmış oluyor.

BHH Ne İş Yapar Ya Da Faşizme Karşı Mücadele

BHH, Türkiye'deki sol güçleri bir- leştirmeden ve güçlendirmeden Kürt hareketiyle ittifak yapmamak gerek- tiği mantığıyla kuruldu. Ve HDK'ye başlangıçta gözlemci göndermekle yetinen, sonra buna da son veren ÖDP ile TKP'nin her iki kanadının inisiyatifiyle gerçekleşti.

BHH'yi kuranlar, Türk burjuvazi- sinin Kürt ulusal özgürlük devrimi- ne karşı Türk halkına empoze ettiği şovenizmle uzlaşma yoluyla, Kürt ulusal özgürlük hareketinden uzak durarak gelişebileceklerini sandılar. Bu sosyal şoven oportünizm, onları önce Türkiye'de güçlenip sonra Kürt hareketiyle ittifak kurmayı gündeme almak gibi ucube bir politik söyleme götürdü.

BHH'ye katılanlar 90'lı yıllarda Kürt ulusal özgürlük hareketiyle özellikle seçim ittifaklarına giriyor- lardı. Fakat değindiğimiz politikayı benimseyince ittifaklarına son verdi- ler. Kendi aralarında da anlamlı itti- fak ve cephe birlikleri kuramadılar.

Gezi Haziran ayaklanmasından sonra, Erdoğan faşizmine karşı açığa çıkan çok geniş kitle potansiyelini

kazanma isteğiyle BHH'yi kurdular. Haziran ayaklanmasına katılan kitlelerin önemli bir bölümü, gerçekten de Kürt ulusal özgürlük mücadelesine görece mesafeli duran, laiklik hassasiyeti yüksek emekçiler ile Alevi halkın geniş kesimleriydi. BHH'ni örgütleyenler, bu durumun gerici basıncı altında kalarak, Kürt özgürlük hareketinin dışta tutulduğu bir antifaşist birlik kurdular. Haziran'da çok dövüşmediler, ama adını alarak kitlesini kolayca kendilerine çekebileceklerini zannettiler.

BHH'nin bugün yaygınca örgütlemeye çalıştığı tek eylemsellik, saray faşizminin eğitimi politik islamileştirme saldırısına karşı mücadele kampanyasıdır. Onda da "anadilde eğitim" talebine yer vermekten kaçınılmıştır.

Erdoğan faşizmi, Türkiye kentlerinde devrimcileri katlederken, Kürt halkımızın kentlerini yerle bir edip vahşet bodrumlarına imza atarken, Cerablus işgaline girerken, BHH yazılı protesto açıklamaları ve zayıf bazı kitle eylemleriyle yetindi. Bu kitle mitingleri de, esasen yine HDK'li ve diğer güçlerin içinde yer aldıkları Emek ve Demokrasi Güçleri Birliği sayesinde gerçekleştirildi.

Pratik bir kez daha gösterdi ki, Türk ilerici kitleleri arasında Kürtlere mesafeli durmak şeklindeki sosyal şoven eğilimle uzlaşarak, CHP'yle ittifak beklentisiyle oyalanarak, devrimci ve antifaşist hareket gelişme imkanına kavuşamaz.

BHH'nin başta ÖDP olmak üzere pek çok bileşeni, bu hataları çizgi-
leştirmekle antifaşist mücadelenin ve birliğin inşasına darbe vuruyor.

Faşizmin sert saldırıları karşısında, PKK'ye silahlı mücadeleye son verme çağrısı yapıyor ve faşist vahşetin suçlusu polise yönelik haklı eylemleri "halk düşmanı" ilan ediyor.

Erdoğan faşizminin gaddarlıkta sınır tanımaz saldırıları karşısında ve politik islamcı faşizmin kitlesel, siyasal temelleriyle kalıcılığının zorlandığı koşullarda, en örgütlü ve direnişçi güç Kürt ulusal özgürlük hareketidir. Bu hareketten uzak durarak ve Erdoğan faşizminin koltuk değneği CHP'den beklentiye kapı-

Türk ilerici kitleleri arasında Kürtlere mesafeli durmak şeklindeki sosyal şoven eğilimle uzlaşarak, CHP'yle ittifak beklentisiyle oyalanarak, devrimci ve antifaşist hareket gelişme imkanına kavuşamaz.

arak faşizme karşı direniş güçlerinin birliği zayıf bırakılırsa, bundan yalnızca Erdoğan faşizmi yararlanır. BHH'nin politikalarının vardığı ve varacağı yer budur.

Erdoğan faşizmine karşı, başta Kürt ulusal özgürlük hareketi olmak üzere, komünist ve devrimci hareket, demokratik Alevi hareketi, kadın özgürlük mücadelesi, demokratik gençlik hareketi, işçi hareketi, lgbti hareketi, yaşam alanlarını savunma hareketi birleştirilerek seferber edilirse, ancak o zaman CHP'nin halk tabanı parti yönetiminin Erdoğan fa-

şizmine yamaklık yapan çizgisinden kopartılıp antifaşist birliğe çekilebilir.

O koşullarda bile, CHP tabanının hangi düzeyde ve hangi hızla antifaşist birliğe katılacağı önceden mutlak bir belirlemeyle kestirilemez. Her halükarda, CHP'nin onyıllarca işlediği Kürt düşmanı ulusalcılığın şekillendirdiği şoven bir bilinç biçiminin parti tabanı üzerinde küçümsemez bir etkisi olacaktır.

Gelinen aşamada durum nettir:

Erdoğan diktatörlüğü, dizginsiz faşist devlet terörüyle devrimci, antifaşist, antişovenist ve ilerici güçleri teslim almaya çalışırken, koşulları sertleşen antifaşist mücadele hem silahlı direniş biçimlerinin, hem de direnişçi kitle militanlığının artmasını gerektiriyor. Öncülük iddiasındaki

emekçi sol parti ve örgütlerin güven ve kararlılık aşılmasına ihtiyaç duyan daha geniş kitlelerin antifaşist mücadele sahnesine çekilmelerinin yolu da buradan geçiyor.

Antifaşist politik mücadelede ya kararlı ve düzen dışı bir duruş ya da yalpalaya yalpalaya saf dışı kalış! Ara bir yol yok! Bu koşullarda faşizme karşı mücadelenin gerçek ihtiyacı, ÖDP ve BHH'nin, EMEP'in, demokratik kitle örgütleri veya sendikaların yüzlerini CHP'den beklentiye değil, Kürt özgürlük hareketi, komünist ve devrimci hareket ile buluşmaya dönmeleridir. Zira ilki iyice iradesizleşip egemen sınıflara bağlanmaya giden yoldur, ikincisiyse dövüşe dövüşe politik özgürlüğü kazanmaya.

Ekonomik Kriz: Faşizmin Çözümü Ya Da Çıkmazı

Neva Balkan

Türkiye’de 1994, 2001 ve hatta 2008 krizlerinin ateşleyicisi devlet borcu ve bankacılığın yaşadığı likidite yetmezliğiydi. Yani bunlar, emperyalist mali oligarşinin Türkiye ekonomisinde henüz böylesine içkinleşmemiş olduğu bir dönemin krizleriydi. Oysa mevcut mali kriz sadece finans sektörünün değil, reel sektörün krizidir. Daha net belirtelim: Şu an yaşanan kriz, fabrikaların ve işletmelerin 14 senede yaptıkları ve şimdi 213 milyar dolara yükselmiş olan özel sektörün net borç (net döviz borcu=döviz varlıkları–döviz yükümlülükleri) krizidir.

TÜİK 3. çeyrek büyüme verilerini yayınlarken, hesaplamada bir takım revizyonlara gittiğini açıklayıp, geçmiş büyüme verilerini de değiştirdi. Buna göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış milli gelir, 2016’nın ilk çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,4 küçülmüş, ikinci çeyrekteki yüzde 1,1 büyümenin ardından üçüncü çeyrekte de yüzde 2,7 oranında küçülmüş. Söz konusu yeni milli gelir hesabı, içerdiği çelişkiler sebebiyle burjuvazinin analistleri tarafından bile güvenilir olarak etiketlenmiş ve çarpıtılmış haliyle dahi ekonominin daraldığı gerçeğini gösteren önemli veriler sunuyor.

Küçülme trendi ilk çeyrekte başladığı ve son çeyrekte de devam ede-

ceğine yönelik güçlü veriler bulunduğu için, Türkiye ekonomisinin bir durgunluk içerisine girdiğini söyleyebiliriz. İşsizlik ve dış borç oranları, “henüz” sert biçimde artmasa da, iki haneli rakamlara yerleşti ve 2008 krizi seviyesine geldi. 2016 enflasyonu da iki haneli rakamlara yerleşecek gibi gözüküyor. Ayrıca toplumda bir krizin içerisinde olduğumuz kanısı yaygın ve bu kanı yatırım ve tüketimden çekinmelere yol açıyor. Tüm bunlar bir krize işaret ediyor.

Bunun dışavurumu, doların Kasım’dan bu yana hızlı bir artış içerisinde olması ve bu artışın ekonominin uzun süredir birikim halindeki yapısal sorunlarını kısa sürede yakıcı bir hale getirmesidir. Yani, ekonominin bozulmuş yapısı ağzına

kadar dolu bir bardak su ise, kurdaki rekor yükseliş de taşmayı sağlayan son damla niteliğindedir. Krizin nedenlerini değerlendirirken biri diğerinden ayrı düşünülemez.

Biz de kriz çözümlerimizi bu son damladan geriye doğru yapacak, akabinde de yakın geleceğe odaklanacağız. Ancak öncelikle krizin mali ve ekonomik öğelerinin neler olduğuna, yani mevcut duruma bir bakalım:

Ekonominin bozulmuş yapısı ağzına kadar dolu bir bardak su ise, kurdaki rekor yükseliş de taşmayı sağlayan son damla niteliğindedir. Krizin nedenlerini değerlendirirken biri diğerinden ayrı düşünülemez.

1- Özel sektör döviz borcu katlanarak artıyor: Özel sektörün zaten gitgide büyüyen net döviz borcu sorunu kur artışıyla birlikte iyice katlanılmaz bir hale geldi. Bankalar dışındaki özel şirketlerin döviz borçları ve alacakları arasındaki fark, 2016 başında 190 milyar dolar karşılığı 570 milyar lirayken, 2017 başı itibarıyla 213 milyar dolar karşılığı 770 milyar liradır. Yani bu firmaların zararı durduk yere 200 milyar TL arttı. Hatırlatalım: Özel sektör önümüzdeki bir yıl içinde 56 milyar dolar ödeme yapmak zorunda, ancak

bu tutarı nereden bulabileceklerine dair bir fikirleri yok.

2- İflaslar ve kapanan şirket sayıları artıyor: Krizi besleyen ve aynı zamanda üretimde sınırlanmanın güncel sebebi olan dış borcun gündelik hayata yansımaları, kapanan şirket sayılarında görebiliriz. Kasım 2016'da açılan şirket sayısı bir önceki yılın aynı ayına göre sadece yüzde 2 artarken, kapanan şirket sayısı neredeyse yarı yarıya artmış durumda. Bunun yanında birçok büyük firma borçlarını ödeyemez duruma geldi. Türk Telekom ve THY gibi devlerin temerrüde düşme riski açığa çıktı. Özel araştırma kuruluşları, 2016'da, 2015'e kıyasla yüzde 8 artışla, 16 bin firmanın iflas edeceğini öngörüyor.

3- Beklentiler ve kredi notları düşüyor: Sermayenin bir ülkeye yatırım yapılabilirliğinin ölçülmesi amacıyla kurdukları uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarının en önemlilerinden ikisi olan S&P ve Moody's Türkiye'nin kredi notunu uzun bir aradan sonra düşürdü. Diğer bir önemli derecelendirme kuruluşu olan Fitch'in de not düşüleceği öngörülüyor. İçeride de, TÜİK'in düzenli olarak ölçtüğü Ekonomik Güven Endeksi son 16 çeyreğin en düşük seviyesini bulmuş durumda.

4- Hem borçlanma hem de batık krediler artıyor: Kapitalist ekonomilerde üretim de tüketim de krediler üzerinden yürür. Dolayısıyla kredi kullanımındaki artış, bu artışın büyüme hızı ve batık kredi rakamları bize sistemin kalp sağlığı hakkında bilgi verir. Kasım 2016'da kullanılan kredi bir sene öncesine göre yüzde 17 artmış durumdayken, aynı

dönemde batık krediler yüzde 33, bireysel kredi ve kredi kartı borcunu ödemiş gerçek kişilerden halen borcu devam edenlerin sayısı da 500 bin kişi artmış vaziyette. Ayrıca kredi kullanımındaki artış hızı da düşüyor. Bankalar Birliği verilerine göre, 2016 üçüncü çeyreğinde bankaların kullandığı kredi büyüme hızı yüzde 9'a kadar geriledi. Yani insanlar değer üretimini genişletmek için değil, hayatta kalmak veya mevcut üretimlerini sürdürmek için borç alıyor ve borç alabilme eğilimi de gittikçe düşüyor.

5- İç ve dış talep geriliyor: Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış milli gelir rakamlarına göre, 2002'den beri büyümenin motoru yapılmış olan ve milli gelirin belirleniminde üçte ikiye yakın ağırlığı olan iç tüketim harcamaları 3. çeyrekte yüzde 2,6, ihracat ise yüzde 6,3 küçülmüş. Yani tüketim ve dışarıya mal/hizmet satımı daralıyor. İnsanlar eskisi gibi tüketim yapmıyor.

6- Sanayi daralıyor: Yeni milli gelir hesabına göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi 2016 başından beri her çeyrekte sırasıyla yüzde 0,7, yüzde 0,3 ve yüzde 4,8 küçülmüştür. Bu küçülmeyi diğer veriler de desteklemektedir. İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı Satınalma Yöneticileri Endeksi, üst üste dört ay olacak şekilde, Haziran ayında 47,7 ile kritik eşik değer 50,0'ın altında kalarak, daralmanın, Nisan 2009'dan beri gözlenen en yüksek hızda gerçekleştiğine işaret etmektedir. TÜİK'in düzenlediği son Sanayi Üretim Anketi de önümüzdeki dönem yaşanacak daralmanın

boyutuna ışık tutmaktadır. Ankete katılan ve yüzlerce büyük ölçekli firmanın oluşturduğu 27 sektörün 20'si, 2015'e kıyasla üretimde küçülme planladıklarını belirtmiş. Toplam daralma yüzde 5,7. Bu ölçümün bir beklenti değil, planlama hedeflerinin derlemesi olduğunun altını çizelim.

7- İşsizlik artıyor: Elimizdeki en güncel veriye göre, Ekim 2016'da, yani fırtınanın henüz kopmaya başlamadığı dönemde bile resmi işsizlik yeni bir rekorla yüzde 11,8'e, geniş tanımlı işsizlik ise yüzde 21'e çıkmış vaziyette. Verimliliğin artmadığı koşullarda işsizliğin artıyor olması üretimin daralıyor olduğunu gösterir.

8- Stagflasyon yaşanıyor: Normal şartlarda enflasyon ile büyüme doğru orantılıdır. Yani ekonomi büyüyorsa, talep artışından dolayı enflasyonun da artması normal kabul edilir. Ancak Türkiye ekonomisi küçülürken ve talep gitgide daralırken, enflasyon artmaya devam etmektedir. Buna stagflasyon denir. Sebebi, enflasyonun talepten değil maliyet artışlarından kaynaklanmasıdır. Merkez Bankası'nın hesaplarına göre, her yüzde 10'luk kur artışı enflasyonda 1,5 puan artış getiriyor. 2016'nın yüzde 8,5 enflasyon oranıyla kapandığını ve kurun yaklaşık yüzde 25 arttığını düşünürsek, sadece kur artışının 2017'de enflasyona 3-4 puanlık artış getireceğini görebiliriz. Savaş ve kriz için devlet maliyesini güçlendirmek adına yapılan zamlar da enflasyonist baskıyı artırıyor. Örneğin, elektrik fiyatları 23 Aralık'ta kWh başına 4,6 kat zlandı. Petrole, elektroniğe, doğalgaza, alkole ve sigaraya yapılan zamları ve gıda

fiyatlarındaki artışları da dahil edersek, 2017 enflasyonunun kalıcı şekilde yeniden çift hanelere çıkmasına kesin gözüyle bakılıyor.

Son Damla:

Sermaye Dışarı, Kur Yukarı

Kurun düzeyini belirleyen, döviz arz ve talebinde yaşanan değişimlerdir. Dış finansman ihtiyacı yüksek olan Türkiye gibi ülkelerde döviz arzını belirleyen şeylerin başında, sıcak para girişi diye tabir edilen, ya-

Saray iktidarı bir ekonomik kriz içerisine girildiğini artık açıktan kabul ediyor. Buna karşın yatırımları ve harcamaları artırmak için bir dizi önlem almaya çalışıyor.

bancaların tahvil, hisse senedi ve bono alımları gelir. Eğer sıcak para girişleri azalıyorsa, hatta daha kötüsü çıkıyorsa, bu hem döviz arzını hem de dövize olan talebi etkiler. ABD başkanlık seçimleri sonrası Trump'ın ekonomik programının sermayede yarattığı etki ve FED'in faiz artırım beklentisi, dünya çapında sermaye tekellerinin dolar talebini de artırıyor. Ancak Türkiye'deki kur artışını esasen bununla açıklayamayız, zira Brezilya, Meksika, Hindistan gibi diğer mali-ekonomik sömürge ülkelerin para birimleri dolar karşısında değer kazanıyor ya da TL'den çok daha az değer kaybediyor.

Verilere baktığımızda, 4 Kasım ile 9 Aralık arasında yaşanan net çıkışın 2,8 milyar dolar ile Temmuz 2013'ten beri yaşanan en sert çıkış olduğunu görüyoruz. Kasım'da başlayan kur yükselişinin sebebi işte bu sert sıcak para çıkışıdır. Bu da Kasım ayı için Uluslararası Yatırım Pozisyonu açığı (yerli sermayenin yurtdışına yaptığı her türlü yatırım stoku ile yabancı sermayenin ülke içine yaptığı tüm yatırım stokunu arasındaki fark) bakımından stoklarda 32 milyar dolarlık bir azalmaya tekabül ediyor.

Ancak 16 Aralık'tan 13 Ocak'a kadar gerçekleşen sıcak para hareketlerine baktığımızda, yabancıların sadece 8 milyon dolarlık net çıkış yaptıklarını görüyoruz. Bu, ilgili dönemdeki kur yükselişinde, dolara geçen işbirlikçi-tekelci burjuvazinin TL'den çıkışının da payı olduğunu gösteriyor. Başbakan Yıldırım'ın, yükselişi tetikleyen asıl unsurun döviz borcu rekor seviyeye ulaşan özel sektör alımları olduğunu söylemesi de buna işaret ediyor. Aslında burada ikili bir etki görülüyor. Çıkan yabancı sermaye geri dönmüyor ve artan döviz kuru yerli sermayeyi paniğe sevk ederek dolara hücumu yol açıyor.

Saray iktidarı bir ekonomik kriz içerisine girildiğini artık açıktan kabul ediyor. Buna karşın yatırımları ve harcamaları artırmak için bir dizi önlem almaya çalışıyor. Faizler indiriliyor, iflas erteleme hakkı kaldırılıyor, şirket borçları yapılandırılmaya tabi tutuluyor, tüketici kredisi ve kredi kartı taksit sayısı artırılıyor, yatırımlara vergisizlik getiriliyor, vergilendirilmemek için yurtdışına

kaçırılan karlar af vaadiyle geri çağırılıyor, devasa miktarda geri ödeme garantili hazine kredisi açılıyor, sıfır faizle KOBİ kredileri veriliyor, asgari ücret ve madenci maaşlarındaki kanuni artışlar sermayenin değil devletin sırtına yükleniyor, kaynağı belirsiz para girişleri artırılıyor. Hasılı, sermaye için bir “yatırım cenneti” yaratılmaya çalışılıyor. Tüm bunların yanında, sarayın dolar bozdurma kampanyasını ve “üretin, istihdam edin, alın, satın” talimatını da unutmayalım.

Kriz Önlemleri 1: Doları Sal, Faizi Tut

Saray iktidarının en sevdiği ekonomi politikası enstrümanı faizlerdir. Faiz, paranın, yani borçlanmanın fiyatıdır. Dolayısıyla, eğer faizler düşükse borçlanma kolay, yüksekse zor olur. Olağan şartlarda faizlerin düştüğü bir ortamda yatırımlar (spekülatif sermaye yatırımları değil, üretken sermaye yatırımları) ve tüketici harcamaları artar, yükseldiği durumda ise tasarruf eğilimi güçlenir. Faizlerin bir etkisi de kurlar üzerindedir. TL faizlerinin yükselmesi, sermayenin dövizden çıkıp TL'ye geçmesini, indirilmesi ise tersi yönde hareketi koşullar. Bu da toplam TL ve döviz arzını etkileyerek kuru değiştirir. Dolayısıyla faiz indirimi, yatırımları ve harcamaları artırırken, döviz kurlarını da artırıcı etki yapar.

Burada bir çelişki açığa çıkar. Türkiye’de hem kur artmakta hem de yatırım ve tüketim daralmaktadır. Ancak faiz indirimi, yatırımları ve talebi uyarırken, zaten tırmanan kurlar üzerindeyse artırıcı baskıda bulu-

nacaktır. Tersine de, kur artışını frenlerken, yatırım ve tüketimi daha da baskılayacaktır. Saray iktidarı bu çelişkinin farkındadır ve bir tercih yapmaktadır. Faizlerin düşmesi (ya da en azından artmaması) için Merkez Bankası’na baskı yapmakta, yani önceliği yatırım ve tüketim artışına vermektedir. Buna göre, artan yatırım ve tüketim oranlarının ekonomiyi düze çıkaracağı ve düzelme sonuçlarının da yabancı sermayenin kaygısını teskin edeceği beklenmektedir.

Merkez rezervleri dış borcun yenilenen kısmı haricinde oluşacak ödeme ihtiyacını ve sıcak para çıkış hacmini karşılayabilecek midir? Soruyu olumlu yanıtlamak için neden yok.

Fakat normal dışı koşullarda faiz mekaniği bu şekilde işlemek zorunda değildir. Evet, faizin, yani borçlanma maliyetinin yatırımlar üzerindeki etkisi açıktır, ancak yatırımlar üzerindeki tek belirleyici etmen maliyet değildir, aynı zamanda kar beklentisidir. Eğer sermayedarlar yatırım için yeterli bir karlılık imkanı veya güvenli bir ortam görmüyorlarsa, faiz indirimi gibi önemli bir etmen birden kadük hale gelebilir ve gelmektedir de.

Kıralık işçi, sınai mülkiyet ve yeni vergi yasalarının çıkmasını sağlayan saray iktidarının AKP hükümeti, hem uluslararası sermayenin hem de Türk

sermaye oligarşisinin etkin bir aygıtı olmuştur. Ancak şu an hem yerli hem de yabancı sermaye tekellerinin, gerek bağlı buldukları emperyalist merkezlerle siyasi ilişkilerin seyriyle ilgili kaygıları, gerekse darbeci ya da terörist olarak etiketlenip mallarına el konulması, şirketlerine kayyum atanması, satışların sağlıklı şekilde sürdürülememesi ve karların güvenli şekilde dışarı çıkarılmaması ihtimallerinden kaynaklanan çekinceleri ekonomik gidişata belli bir etkide bulunmaktadır. TÜSİAD'ın

Yeni ekonomik rota, artık düşük faizli tüketici kredileri, yani borçlanma yoluyla harcamaları artırmak ve bu şekilde büyümekti. Üretimde rekabet için işgücü ucuzlatılıp reel ücretler yerinde sayarken, tüketim esasen kredi kartı ve bireysel kredi borcu ile geliştirildi.

özellikle AB ile ilişkilerin gerilmesi noktasında “tedirginiz” niteliğinde açıklamalar yapması bunun göstergesidir. Türkiye, ihracatının yarısını AB ülkelerine yapmaktadır ve bunun sektöre uğrayabileceği düşüncesi TÜSİAD'ı korkutmaktadır.

Bu kaygılar diğer önlemleri de etkisiz kılıcı bir rol oynamaktadır. Bu koşullarda ne kredi kartı düzenlemeleri tüketimi artırabilir ne de devasa teşvikler sermayeyi atılıma yönlendirebilir. Zaten asgari yaşam düze-

yini sürdürecektir kadar geliri dahi olmayan mülksüz yığınlar bir yana, her köşesinde bombaların patladığı, linçlerin yaşandığı ve iç savaş seslerinin yükseldiği şehirlerde ev-araba satışları artmayacaktır. Öte yandan, işbirlikçi-tekelci burjuvazi de bu dönemde likit kalmayı, yani parasını fiziksel yatırıma bağlamayıp kur, dış faiz, borsa üçgeninde değerlendirmeyi daha uygun bulacaktır.

Faşist saray cuntası, eğer kur artışını engellemeyi istiyorsa, faizleri yükseltmek zorunda kalacaktır. Nitekim AKP hükümeti Ocak'ın ikinci haftasında faizleri sabit tutma direncini sürdürememiş ve TL repo ihalesi açmayıp bankaların normalden yüksek olan geç borçlanma faizine yönelmesini sağlayarak faizleri dolaylı olarak yükseltmek zorunda kalmıştır. Artan bu faiz oranının tüketici ve yatırımcı faizlerine yansıtıp tüketimi ve yatırımı daraltacağını öngörmek işten bile değildir.

Kriz Önlemleri 2:

Doları Bozdur, Krizi Durdur

Saray iktidarı, kitlelerde milliyetçi histeriye dayanan bir seferberlik de başlatarak ve emperyalist devletlerin ekonomik darbe planını devreye koyduklarını söyleyerek, doların artışını engellemek için halka dolar bozdurmayı salık verdi. Bunu, doları düşürmek için gerekli bir hamle olmanın ötesinde, yığınları krize hazırlayan ve dış düşman algısı yaratan bir hamle olarak okumak gerekir. Zira siyasi iktidar, yerli ve yabancı burjuvazinin dolar hacmi ile küçük esnafın ve işçi-emekçi yığınların dolar hacminin kıyaslanabilecek büyük-

lükler olmadığına elbette farkındadır. Nitekim Merkez Bankası döviz mevduat verilerine göre, Erdoğan'ın 2 Aralık'ta yaptığı "TL'ye dönüş" çağrısının ardından ilk bir haftada yurtiçinde toplam 342 milyon dolar bozdurulmuş. Bunun içinde bireylerin payı 49 milyon olurken, kalanını şirketler bozdurmuş. Ancak sonraki haftalarda dövize hücum başlamış, sene sonu itibarıyla döviz mevduatı-kampanya beklentisinin aksine- 689 milyon dolar artmış. Yani milliyetçi histerinin etkisi yalnızca bir hafta sürmüştür.

Erdoğan'ın talimatı sadece dolarla sınırlı değil. Sermaye yatırımcılarına ve bankalara da piyasa mantığının tersine davranmaları gerektiğini söylemekten çekinmiyor. Faizleri yükseltmek zorunda kalıyor, ancak bankaların bundan kaynaklı maliyet artışlarının piyasa faizlerine yansımalarını istemiyor. Sermayedarlar yeterince karlı ve güvenli yatırım imkanları göremiyor, ancak Erdoğan yatırıma devam edin talimatı veriyor, hatta gereğini yapmayanla hesaplaşacağını beyan ediyor. Erdoğan'ın çelişkisi şu cümlelerinden de anlaşılabilir: "Bizim iş adamlarına, girişimcilere ihtiyacımız var. Bu işi geciktirmeyin. Yatırımlarınızı yapın. Bu ülkede güven ve istikrar var. Risk alın. Risk almadıktan sonra bu iş yürümez." Eğer istikrar varsa, neden risk olsun? Eğer risk varsa, nasıl istikrardan bahsedilebilir?

Kriz Önlemleri 3:

Rusya'yı Sev, Şeyhi Say

Rusya'yla yakınlaşmaya yönelik saray cuntasının, bu yakınlaşmayı

ekonomik bir niteliğe büründürmeye çalıştığını da görüyoruz. Öte yandan, Şangay İşbirliği Örgütü ve Körfez ülkeleri ile yakın temaslar da gündemde. Peki, bu yakınlaşma krizden çıkışta ne kadar etkili olabilir?

Rusya ile gerçekleştirilen dış ticaretin toplam ihracattaki payı sadece yüzde 8'dir. Evet, Rusya ile yaşanan siyasi krizden önceki rakamlara bakınca, iki ülke arasındaki ticaret hacminin 30 milyar dolar olduğunu, ancak son bir yılda bu hacmin yarıya düştüğünü görüyoruz. Dolayısıyla 15 milyarlık kaybın geri kazanılmasının ekonomiye sağaltıcı bir etki yapacağına şüphe yok. Ama bu hacmin yüzde 80'inin ithalat, yani döviz çıkışı sağlayan işlem olduğu düşünülürse, ilişkilerin eskiye dönüşünün kur krizine olumlu bir etki yapacağını söyleyemeyiz. Son olarak, Rusya ekonomisinin de çok parlak durumda olmadığını, dünya çapındaki daralmadan payını yüzde 3'lük küçülme ile aldığını belirtelim. Yani Rusya'nın büyüyen bir pazarı yok. Ortadoğu'da aktif konumlanışının sebeplerinden biri de bu. Bu noktada Rusya, Türkiye için faydalı bir ortakdan ziyade, temkinli bir rakip pozisyonunda.

Şangay İşbirliği Örgütü, büyük ortak olarak, Rusya'nın yanında Çin'i içermektedir. Ancak Çin, Türkiye için mal ve hizmet sattığı değil, hammadde ve tüketim ürünü aldığı bir ülkedir. Dolayısıyla Türkiye ekonomisinin ihracat hacmini etkileyecek bir rolü yoktur.

Geriye, şeyhleri stadyumlarda ağırılanan Körfez ülkeleri kalıyor. Katar, S. Arabistan ve BAE gibi ülkelere baktığımızda, Türkiye'ye

Peki AKP, sol liberallerin, TÜSİAD'ın ve CHP'nin belirttiği üzere, teknolojiye dayalı, rekabetçi, ama sosyal adalet temelli bir ekonomi inşa edebilir miydi? Yani Erdoğan ve AKP yanlış bir yol mu seçti?

doğrudan sermaye yatırımlarında bu ülkelerin payının yıllık 2,5 milyar dolar ile yüzde 4-5 arasında olduğunu görüyoruz. Bu ülkelerle yaşanan yakınlaşma doğrudan sermaye girişlerini ne kadar artırabilir? Kısa vadede 2-3 kat artış olsa dahi, bu, AB kaynaklı ve yerli sermaye çıkışlarını dengeleyecek bir oranda olamaz. AB, ihracatın yüzde 50'sinin, ithalatın yüzde 40'ının, yabancı sıcak sermaye akımlarının da yüzde 85'inin sahibidir. Dolayısıyla ne Rusya ne de Körfez akımlarının, AB sermayesi çıkışıyla alevlenen bir krizi teskin edecek ağırlığı bulunmamaktadır.

Kriz Önlemleri 4: Seviyorum Merkez!

Merkez bankaları ekonomide bir emniyet sübabı oluşturabilmek için döviz rezervi biriktirirler ve gerektiğinde piyasaya sürerek yerel para veya dolar fazlası yaratıp kuru ve fiyatları kontrol ederler. Peki, Kasım ayından beri aktif olarak kullanılan Merkez Bankası rezervleri krizi önleyebilme kapasitesine sahip midir?

Şu an Merkez'in brüt rezervi 117 milyar dolar, net rezervi ise (altın dahil) 35 milyar dolar civarındadır. Kaba bir hesaplama, Türkiye önümüzdeki bir sene içerisinde 165 milyar dolar dış borç, 30 milyar civarında da cari açık finansmanı gerçekleştirmek zorundadır. Çıkışın aynı şiddette devam edeceğini varsaydığımızda, ki bu aylık yaklaşık 4 milyar dolar demektir, önümüzdeki sene yaşanması muhtemel yaklaşık 40 milyar dolarlık net sermaye çıkışıyla birlikte 235 milyar dolar finansman ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Ancak sermaye yatırım riskinin arttığı, borçlanma maliyetlerinin yükseldiği bu kriz döneminde, Merkez rezervleri dış borcun yenilenen kısmı haricinde oluşacak ödeme ihtiyacını ve sıcak para çıkış hacmini karşılayabilecek midir? Henüz bilmiyoruz, ancak soruyu olumlu yanıtlamak için de neden yok. Örneğin, borçların yarısı yenilenebilse dahi, toplamda 150 milyar dolarlık bir finansman ihtiyacı ortaya çıkacaktır. Bu da son kertede Merkez rezervlerinin yeterliliğinin sorgulanmasına yol açmaktadır.

İki Yol, Tek Uçurum

Krizin gidişatı orta vadede saray iktidarına “görünürde” iki seçeneği dayatmaktadır: Ya AB sermayesinin Türkiye’ye yatırım yapma riskini karşılayacak veya en azından Trump’ın etkisiyle yükselecek olan FED faiz oranının getireceği kazanç nispetinde faizleri yükseltecek, ya da ABD-AB emperyalistleri ve Türk sermaye oligarşisiyle siyaseten sürtüşmeli bir yoldan yürüme ısrarını sonlandırıp sermaye yatırımlarıyla daha uyumlu bir siyasi rotaya girecek.

Saray cuntası, ilk seçeneği uzun bir süredir “faiz lobisi” dayatması olarak görüp reddediyor. Buna göre, faiz artırımını kur artışını durdurabilse dahi, tüketim ve yatırımların daha da gerilemesine yol açacaktır. Bu da dış sermaye girişlerine bağımlılığı daha fazla yükseltecek, dahası Türkiye ekonomisinin yapısal sorunlarına bir çözüm getirmiş olmayacaktır. Üstelik saray diktatörlüğünün Batılı emperyalistlerle çatışkılarının büyüdüğü bir ortamda dış sermaye girişinin garantisi de yoktur. Erdoğan’ın başkanlık hayalinin tarihe gömülmesi anlamına gelecek olan ikinci yol da ekonomik bakımdan farklı bir sonuç üretmeyecektir. Doların ateşi kırılrsa bile ekonomiye içkin olan sorunlar dokunulmadan kalacaktır. Özetle, kapitalist Türkiye ekonomisinin hastalıklı yapısı, iki yolu da saray için benzer uçurumlara çıkarmaktadır.

Kapitalizmin serbest rekabetçi döneminde maliyeti düşürmeyle beraber üretim hacmi artırımını ve fiyat indirimi yoluyla pazara hakim olma hedefi sonucunda gelişen aşırı üre-

tim krizi, fiyatı ve üretim miktarını belirleme avantajının kazanıldığı tekelci dönemde kendini aşırı birikim krizi olarak gösterir. Aynı işkolundaki meta arzının serbest rekabetçi döneme kıyasla görece sabit olduğu bu dönemde, karlılığı artırmanın başlıca yolu, üretim hacmini artırmaksızın maliyetleri kıstırmaktır. Ancak bu, üretken yatırıma dönemeyen sermaye birikiminin daha da artmasına yol açar.

1970’li yıllara kadar krizlerden çıkışın genel formülü sabit sermaye kıyımı, emperyalist paylaşım savaşları ve sermayenin yeni açılan işkollarına akımı olsa da, 1970’lerden sonra bu döngü, 1) aşırı birikimi “spekülatif sermaye”ye, yani faize, borsaya ve türev piyasalara yönlere, 2) üretim sürecini parçalayıp, hammadde ve ucuz işgücüne erişim açısından elverişliliğiyle yüksek kar oranı vadeden çeper ülkelere taşıyarak ve 3) karın gerçekleşme süresini düşüren ve üretim içi aşamalarda stoklanmaları engelleyen uluslararası işbölümüyle kriz devresini esnekleştirerek aşılmaya çalışılmıştır. Emperyalist küreselleşme sürecinin ifadesi olan bu eğilimler birbirini tamamlamaktadır. Bir yandan doğrudan sabit sermaye yatırımlarıyla mali-ekonomik sömürgeleşen ülkelere giren dünya tekelleri, aynı zamanda özelleştirmelerle ve kendi ürünleri için yarattığı pazarla birikimini tekrar kara dönüştürebilmekte, öte yandan da bu ülkelerde finansal pazarların gelişmesini sağlayarak işbirlikçi devletten ve yerli sermayeden borç geliri elde etmektedir.

İşte AKP, emperyalist küreselleşme sürecinde kapitalizmin içine girdiği yeni bir aşırı birikim krizinin akabinde iktidara geldi. ABD mali oligarşisinin merkez bankası FED, krizin aşılması için faiz oranlarını hızla düşürüp dünya piyasalarına bol miktarda ucuz dövizin akmasını sağladı. Bu süreç ABD'nin ihracatını canlandırırken, AKP ekonomi idaresi uluslararası piyasalara sunduğu olağanüstü yüksek faiz getirisi sayesinde bu ucuz dolarların Türkiye'ye de aktarılmasına olanak yarattı. Yabancı doğrudan yatırımlar ve yabancı portföy yatırımları ile bankacılık sistemi geliştirildi, özelleştirmeler hızlandırıldı ve finans sermayesinin yapısı güçlendirildi. Değer kazanan TL ithalatı patlattı ve imalat sektörü ucuza hammadde ve ara malı tedarik ederken, iç piyasa da ithal tüketim ürünlerine yöneldi. Ancak hammadde ve ara malı maliyetinin ucuzlaması, reel sektöre, yani değer gerçekten üretildiği alana yeterli atılımı yaptıramadı. Zira AKP'nin önünde kısa sürede büyümenin gerçekleştirilmesi ve piyasaların finansallaştırılması hedefi vardı, Türkiye ekonomisinde bağımsız bir sanayi hamlesi mali-ekonomik sömürgeye dönüşümün nesneliliğiyle çelişiyordu.

2008 krizi sonrasında yapısal dönüşümünü tamamlamış piyasalar ve elinde bol miktarda dövizle giren Türkiye için eskisi kadar çok sıcak para çekmek en azından bir süreliğine mümkün değildi. Krizin etkileri devletin artan harcamalarıyla hafifletildi. Yeni ekonomik rota, artık düşük faizli tüketici kredileri, yani borçlanma yoluyla harcamaları artırmak ve bu şekilde büyümektir. Üretimde rekabet için işgücü ucuzlatılıp reel ücretler yerinde sayarken, tüketim esasen kredi kartı ve bireysel kredi borcu ile geliştirildi.

Yatırım alanında da buna uygun bir model benimsendi. İmalat sanayisini güçlendirmek yerine, artık içeriden ve dışarıdan düşük faizle sağlanan yatırım kredileri yoluyla inşaat ve emlak piyasası lokomotif sektör haline geldi. İnşaatın yeni yatırım alanı olarak pazarlanmasının sebebi, yoğun teknoloji ve sermaye birikimi gerektirmeyişi, dolaysızca

temel ihtiyaca seslenişi ve her sektörü (beyaz eşya, kimya, hizmet vb.) canlandırabilecek bir niteliğe sahip olmasıydı. Bu model, aynı zamanda AKP sermayesine hızlıca kaynak aktarımı sağlayabilecek, elde edilen ranttan alınan paylarla da şantajvari dağıtılan yoksulluk yardımlarına kaynak teşkil edebilecek bir modeldi. Sonuçta, sanayi üretiminin milli gelir içerisindeki payı yüzde 20'lerden yüzde 15 seviyesine düşerken, inşaat yatırımları ve tüketici kredileri kullanımı milli gelirden büyümenin motoru haline geldi.

Türkiye'de 1994, 2001 ve hatta 2008 krizlerinin ateşleyicisi devlet borcu ve bankacılığın yaşadığı likidite yetmezliği idi. Yani bunlar, emperyalist mali oligarşinin Türkiye ekonomisinde henüz böylesine içkinleşmemiş olduğu bir dönemin krizleriydi. Oysa mevcut mali kriz sadece finans sektörünün değil, reel sektörün krizidir. Daha net belirtelim: Şu an yaşanan kriz, fabrikaların ve işletmelerin 14 senede yaptıkları ve şimdi 213 milyar dolara yükselmiş olan özel sektörün net borç (net döviz borcu=döviz varlıkları-döviz yükümlülükleri) krizidir. Bu borcun artmasının nedenlerinin başında uluslararası mali sermaye hareketleri gelmektedir. 2008 yılında ABD'de konut kredilerinin ödenememesiyle patlak veren son aşırı birikim krizi, 2010 başlarında AB'nin zayıf ekonomilerine tahvil edilmiş, Yunanistan'ı batırırken devlet borçları üzerinden Portekiz, İtalya ve İspanya gibi ülkeleri de sarsmıştı. 2015'e geldiğimizdeyse, Çin'deki durgunluğun koşulladığı küresel ekonomik büyüme

yavaşlaması, emperyalist mali sermayenin kırılğan sömürge ekonomilerden çekilmesine yol açtı. Bu da, dış finansmanı gitgide daha maliyetli hale getirdi. İşbirlikçi Türk sermayesi için kar oranlarını korumanın tek yolu, daha fazla borçlanarak riski ertelemek oldu.

“Dış borç” dendiği zaman kitlelerin aklına gelen şey, devletin borçları oluyor. Bunda IMF kabusunun yarattığı hafızanın bir payı var şüphesiz. Ancak Türkiye'de dış borçların dörtte üçü özel sektöre aittir. Evet, bu borçların bir kısmı kamu garantisindedir, ama çok büyük bir bölümü özel sektörün kendi borcudur. Buna “kendi borcu” demek de gerçeği tam ifade etmez. Zira 2000'lerin başında devlete ait olan borç, AKP dönemindeki özelleştirmeler neticesinde özel sektöre devredilmişti. Yani bir bütün olarak ekonomi borçtan hiç kurtulamadığı gibi, yine bir bütün olarak daha borçlu hale geldi. Hal böyleyken, “IMF'ye borcumuzu sıfırladık” söyleminin hiçbir kıymeti yoktur. Önceki yıllarda büyümenin motoru olmuş iç tüketim de artık aktif olarak kullanılamaz bir seçenektir, zira bankalar tüketici kredisi musluklarını sonuna kadar açmış olsalar da, yeterli reel ücret artışı yaşayamayan işçi sınıfının daha da borçlanabilecek durumu kalmamıştır.

Özetle, üretken bir sanayi yatırım hamlesi gerçekleştirilememekten kaynaklı olarak, alınan borçtan daha yüksek düzeyde genişletilmiş değer üretimi yapamayan, bu yüzden dünya pazarında rekabet imkanı bulamayan Türk burjuvazisi, mevcut kar seviyesini korumak için bile gitgide

daha maliyetli hale gelen dış kaynağa bağımlılıkta derinleşmeye mecbur kaldı. Nihayetinde dış borcun milli gelire oranı yüzde 56'ya dayandı. Ekonominin kurdaki değişimler, uluslararası sermaye hareketlerinden kaynaklı istikrarsızlıklara açıklığı, Erdoğan'ı, başında Demokles'in kılıcıyla gezmeye mecbur bıraktı.

Peki AKP, sol liberallerin, TÜSİAD'ın ve CHP'nin belirttiği üzere, teknolojiye dayalı, rekabetçi, ama sosyal adalet temelli bir ekonomi inşa edebilir miydi? Yani Erdoğan ve AKP yanlış bir yol mu seçti?

Hayır, sermaye sınıfının bir temsilcisi olarak Erdoğan'ın ve AKP'nin mevcut modelden başka bir yol seçmesi mümkün değildi. Zira emperyalist küreselleşme döneminde Türkiye'nin sermaye birikim düzeyi, teknolojik seviyesi, işgücü yapısı ve burjuva devlet gücü, yani bir bütün olarak sermayenin dünya-tarihsel seyrindeki yeri, Türkiye'ye Batılı emperyalist sermayenin bir mali-ekonomik sömürgeci olmaktan başka bir yol tanııyordu. AKP de bu rolü isteyerek yerine getirdi.

Türkiye kapitalist ekonomisinin kendi başına bir üretken sanayi yatırım hamlesi yapmasının nesnel olarak olanaklı olmadığı mevcut dünya şartlarında, birikmiş kriz unsurlarının yönetilebilir durumda tutulmasının, uluslararası finans piyasalarındaki değişimlerin ve dünya ekonomisinin seyrinin etkilerinin savuşturulmasının sınırları vardı. Nitekim iç tüketimin durgunluğa girdiği, genişletilmiş yeniden üretim yapacak sermaye birikim düzeyinin ve dolayısıyla üretim hacmi potansiye-

liyle bağlı rekabet şansı düşüklüğünün ihracat imkanlarını sınırladığı, hem kar oranlarının hem de karlılık ve istikrar vaadinin düşük olduğu koşullarda, reel üretimde daralma ve bu temelde TL'nin değer kaybına uğraması kaçınılmaz hale geldi. Döviz krizi, böylece bütün unsurları birikmiş olan bir ekonomik krizin başlangıcının habercisi oldu.

Tabii bu dönüşüm ve nihayetinde kriz, şimdi sarayın iddia ettiği gibi "emperyalist devletlerin başını çektiği bir operasyon" ya da "ekonomik darbe planı" şeklinde değil, sermayenin hareket kanunlarının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Kapitalizm içerisinde bu çaresizliğin "çaresi", "sosyal demokrasiye dayalı ve rekabetçi bir ekonomi" kurmanın imkansızlığı koşullarında, ya her geçen gün daha fazla sömürgeleşmek ya da yeni bir emperyalist güç olmaya soyunmaktır. Siyasi iktidar için emperyalist küreselleşme ile uyumlu tek "gelişim" yolu, emperyalist sermayenin artıdeğer emilimini gerçekleştirebiliyor olmasından geçer. Saray iktidarı ise, emperyalist mali oligarşi ile uyumlu olmayan hareketlere kalkışmakla, bir yandan da kendi ekonomik-toplumsal varoluş temelini altını oyar.

"Kendi göbek bağıımızı kendimiz kesmek durumundayız" tarzı beyanatların ve "İkinci Kurtuluş Savaşı" edebiyatının arkasında işte bu çıkışsızlık yatmaktadır. Faşist saray diktatörlüğü hem emperyalist mali sermayeyle sürtüşmeli bir çizgide ama hem de Türkiye'nin dünya tekellerinin içkinleştiği mali-ekonomik sömürge yapısı zemininde durmak-

tadır. Batılı emperyalizme kafa tutan söylemlerin, sermaye ilişkilerinin nesnel yasallığından kaçınılmazlıkla doğan ekonomik krize çare olma şansı yoktur.

Devrimci-Demokratik Çıkış Hattı

Ekonomik kriz, kendini, öncelikle yükselen enflasyon oranlarıyla huzursuzluğun artması biçiminde gösterebilir. İflas ertelemenin yasaklanmasıyla döviz borcunu ödeyemeyen orta ve büyük ölçekli şirketlerin iflasları neticesinde gelişecek kitlesel işsizlikler ise daha büyük ölçekli şoklar şeklinde ortaya çıkacaktır. Beklenen ücret artışlarının gerçekleşmemesi de işçilerin kendiliğinden eylem dalgalarını büyüten bir faktör olacaktır. Stagflasyona, yani hem enflasyon artışı hem de yüksek işsizliğe dayalı ekonomik daralmanın yaratacağı bu kendiliğinden kabarmalar, faşist saray iktidarı tarafından hem baskıyla hem de ideolojik araçlarla ezilmeye çalışılacaktır. Yakın zamanda olağan iktisadi grev taleplerinin bile “terör suçu” ile yaf-talanacağı ve milliyetçi bir histeri ile boğulmaya çalışılacağı örnekleri yaşayabiliriz.

Ekonomik krizin olası sonuçları, işçileri ve ezilenleri faşist politik islamcı şefin diktatörlüğüne karşı cepheleştirmenin potansiyel devrimci imkanını aynı zamanda. Güncel olarak başkanlık referandumuna odaklanan bu cepheleştirme politikası, AKP tabanını da sınıfsal-siyasal yarılmaya uğratmayı mutlaka hedeflemelidir. Özellikle de krizin emekçilerin gündelik yaşamı üzerindeki yoksullaşma, işsizlik ve işten atılmalar, temel

tüketim mallarına yönelik zamlar gibi doğrudan emek-sermaye karşıtlığı üzerinde gelişen sonuçları etrafında geliştirilecek çalışmalar bu kesime hitap etmede önemli olacaktır.

AKP tabanı açısından kabaca üç kesim tanımlamamız mümkündür. Bunlardan ilki, en alttaki yoksul yığınlarıdır. Bir işi bile olmayan ya da en iyi ihtimalle kayıtdışı çalışan bu kesim, halihazırda ya faşist politik

Ekonomik kriz, kendini, öncelikle yükselen enflasyon oranlarıyla huzursuzluğun artması biçiminde gösterebilir. İflas ertelemenin yasaklanmasıyla döviz borcunu ödeyemeyen orta ve büyük ölçekli şirketlerin iflasları neticesinde gelişecek kitlesel işsizlikler ise daha büyük ölçekli şoklar şeklinde ortaya çıkacaktır.

islamcı iktidarın sosyal yardım şantajının kapsamı altındadır ya da düzenli bir gelirden yoksundur. İkinci kesim, AKP hükümetleri döneminde üst-orta sınıflaşan, işçilikten esnaflığa, esnafıktan da KOBİ patronluğuna ya da devlet bürokratlığına terfi ettirilen ve MHP ile geçişkenliği olan kesimdir. Krizin gelişimi sırasında bunların siyaseten yedeklenmesi zor olacaktır, zira bu kesim saray iktidarı ile doğrudan güç alış-verişi halindedir. Ayrıca “hayırsever-

lik” kisvesi altında en yoksul tabanın fonlanmasından da sorumludur. Üçüncü kesim ise, AKP döneminde düzenli bir maaşa ve işe kavuşmuş, belli oranda kredi kartı borcu ile yaşamını sürdürebilen kentli işçilerin orta ve üst tabakasıdır. İşçi sınıfının fabrikalarda ve hizmet sektöründe çalışan bu kesimi, siyasi iktidarın doğrudan koruması altında olmadığından, yaşanacak yoksullaşma düzeyine göre tepkileri en sert verecek kesim olabilir. Bu kesimi grevlerde ve direnişlerde örgütlemek, fakat bunu yaparken onlara sosyalist bir kuruluş tahayyülü de sunmak önemli olacaktır.

Devrimci-demokratik bir çıkış hatını örmenin esası, tüm talep ve isyanları antifaşist mücadele temeline oturtmaktan geçecektir. Kapitaliz-

min etkin teşhiriyle birlikte, krizden dolayı yaşanan her sorunun aslında saray faşizminden kaynaklandığı ve Erdoğan diktasına son verilmeden bu sorunların üstesinden gelinmeyeceğinin propagandasını yapmak, krizde devrimci taktiğin bir unsuru olacaktır.

Eğer yeterince örgütlü bir devrimci hareket yoksa, tek başına hiçbir ekonomik kriz burjuva siyasi iktidarları devirmeye yetmez. Hatta bilakis, işçi sınıfı ve ezilenlerin güçlü örgütlülüklerinin yokluğunda, böyle krizler burjuva iktidarlara meşruiyetlerini pekiştirmek için uygun faşist zeminler bile sunabilir. Dolayısıyla devrimciler, ekonomik kriz zamanında örgütlenme çalışmalarına her zamankinden daha fazla yoğunlaşma sorumluluğu taşırlar.

Hitler'in Yükselişi Ve Erdoğan Diktatörlüğünün İnşası

G. Schelm

Erdoğan'ın başkanlık sisteminin yasallaşması üzerine planladığı referandumu, olağanüstü hal yasası, Kürt özgürlük mücadelesine yönelik terör ve her türlü muhalefetin (devrimci, antifaşist ya da gerici ayrımı gözetmeden) baskı altında tutulması koşullarında gerçekleştirme hedefi, tam da 19 Ağustos 1934'te Almanya'da gerçekleşen ve başbakan ile cumhurbaşkanının yetkilerini Hitler'de birleştiren referandumu çağrıştırmaktadır. Erdoğan'ın kendisi, Türkiye'de başkanlık sistemi üzerine bir güncel tartışmada, Hitler ve Almanya'ya, başında güçlü bir liderin olduğu böylesi bir sistemin nasıl da başarılı biçimde işleyeceğinin örneği olarak değinmiştir.

İnsanlık tarihi çelişkiler dahilinde, ezen ve ezilen sınıflar arasındaki antagonist savaşım içerisinde gelişir. Bugün de burjuvazi ile işçi sınıfı ve ezilen kitleler arasındaki mücadeleden geçerek gelişmektedir. Bu mücadele farklı ülkelerdeki ve bölgelerdeki nesnel ve öznel koşullar temelinde gerçekleşir. Bizler, komünistler olarak, tarihsel ve güncel olayları kıyaslarken, başka ülkelerdeki olayları kendimiz için örnek alırken, şabloncu bir karşılaştırmayla asla diyalektik bir analize varamayacağımızın bilincinde olmalıyız. Ancak yine de, sınıf mücadeleleri tarihinden öğrenme ve bugünkü mücadele için sonuçlar ve dersler çıkarma görevimiz vardır.

Türkiye'deki son iki yıllık olaylara ve gelişmelere bakarsak, "Sultan" Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği altında faşist diktatörlüğün pekiştirilmesi ve yayılması için kapsamlı bir hamle yürütüldüğünü görürüz. Bir kez daha faşist rejim süregelen ve keskinleşen rejim kriziyle sarsılmaktadır. Gezi Haziran ayaklanması, Kobanê direnişi, 6-8 Ekim ayaklanması, Kürt halkının özyönetim direnişi gibi, 2013'teki yolsuzluk skandalı ve Gülen Cemaati'yle çatışmalar da rejimi sarsan tepe noktalarıydı. 15 Temmuz darbe girişimi faşist rejimi ve devlet aygıtını zayıflatan son doruk noktasıydı, ancak aynı zamanda, Erdoğan'a devlet aygıtını kendi hedeflerine göre düzenlemek için de

eşsiz bir fırsat verdi. Faşist Erdoğan rejiminin kendi iktidarını pekiştirmek ve güçlendirmek için aldığı önlemleri düşünürsek, Hitler'in yükselişi ve Almanya'da faşist diktatörlüğün inşası ile bir dizi tarihsel paralellik buluruz. En büyük farklılık ise, Erdoğan'ın Hitler benzeri önlemleri burjuva demokratik bir rejimi faşistleştirmek için değil, kendi faşist politik islamcı iktidarını kalıcı kılmak ve yaymak için uygulamış olmasıdır.

Erdoğan'ın seçim kampanyasında açıkça "Ya AKP, ya kaos" tehdidini savurduğu gibi, Hitler de 1933'te şöyle tehdit etmişti: "Hedeflerimizi seçimler ve parlamento yoluyla gerçekleştireceğiz, ya da bu yetmezse, açık bir iç savaş başlayacak".

1933 yılının Almanya'sına bakalım. 1930'dan itibaren Weimar Cumhuriyeti'nde parlamenter çoğunluğa sahip bir hükümet yoktu. Önce kısa süreli çeşitli azınlık hükümetleri birbirini izledi, bunu cumhurbaşkanının kurduğu hükümetler takip etti. Parlamento varlığını korudu, ancak devlet olağanüstü hal kararnameleri yoluyla sadece hükümet tarafından yönetildi. Weimar Cumhuriyeti Anayasası'nın 48. maddesinin "Kamu Güvenliği ve Düzeninin Restore Edilmesi" üzerine olan 2. şıkkı bunu öngörüyordu. 1932 yılında 66 olağanüstü hal ka-

rarnamesi yayınlanmış ve parlamentodansa sadece 5 yasa geçmişti. Hitler, şansölye (başbakan) olmak için kendi faşist partisi NSDAP (Alman Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi) ile milliyetçi-monarşist DNVP (Alman Milliyetçi Halk Partisi) arasında bir birlik kurdu. 30 Ocak 1933'te Hitler, Almanya Cumhurbaşkanı Hindenburg tarafından şansölye olarak atandı. Bundan sadece birkaç gün sonra, 4 Şubat'ta "Almanya Halkının Korunması Düzenlemesi"ni yayınladı. İfade, basın ve toplanma özgürlüğü büyük oranda kısıtlandı. Bununla, bir ay sonra yapılacak seçimler için sosyal demokrat ve komünist partinin seçim kampanyasının engellenmesi hedefleniyordu. Böylece birkaç gün içinde, 150'den fazla komünist, sosyal demokrat ve burjuva liberal gazete yasaklandı. Gözaltı süresi, delil ya da hakim kararı gerektirmeksizin 3 aya çıkarıldı. Ayrıca komünistlerin tüm gösterileri, kamu güvenliği ve düzenini tehlikeye sokma gerekçesiyle yasaklandı. Binlerce muhalif tutuklandı ve hapse atıldı. Bunlar arasında çok sayıda gazeteci de vardı. Komünistler ya da sosyal demokratlar yasaklamalara ve gözaltılara rağmen seçim kampanyası için sokağa çıkmaya cesaret ettikleri yerlerde, SA'nın (Fırtına Bölüğü) faşist vurucu grupları tarafından dövüldüler, bıçaklandılar ya da kurşunlandılar. Onlarca komünist yaşamını yitirdi. Polise, çatışmalarda Nazi karşıtlarına ateş etme ve faşistlerin saldırılarını engellememe emri verildi. Böylece faşistlere ve monarşistlere karşı sol muhalefetin seçim kampanyası terör yoluyla engellendi. Bu

anlatılanlar aklımıza hemen, AKP taraftarlarının ve başkaca politik islamcı ve faşist çetelerin HDP parti bürolarına, açıklama ve gösterilerine yönelik yüzlerce saldırısını getiriyor. Erdoğan'ın seçim kampanyasında açıkça "Ya AKP, ya kaos" tehdidini savurduğu gibi, Hitler de 1933'te şöyle tehdit etmişti: "*Hedeflerimizi seçimler ve parlamento yoluyla gerçekleştireceğiz, ya da bu yetmezse, açık bir iç savaş başlayacak*".

Bugün hem Türkiye'de hem de uluslararası düzlemde pek çok gazeteci ve yazarın Türkiye'deki 15 Temmuz 2016 darbe girişimiyle, özellikle de onun sonuçlarıyla kıyasladığı olay, 1933'te Almanya'daki parlamento yangınıdır. Olayların kendisi pek fazla paralellik göstermez, ancak hükümetlerin o dönem Almanya'da ve şimdi Türkiye'de yürüttüğü uygulamalar birbiriyle örtüşür. Her iki olay da bu ülkelerin tarihleri üzerinde uzun süreli etkilerde bulunmuştur.

27 Şubat 1933'te, 21.30 sularında Reichstag'ın (Alman parlamento binasının) değişik bölümlerinde yangın çıktı. Kısa süre içinde binanın büyük bölümü yandı. Aynı gece, Hollandalı sol radikal Marinus van der Lubbe kundakçı olarak tutuk-

landı ve sonra ölüme mahkum edildi. Bugüne dek, van der Lubbe'nin tek başına mı hareket ettiği, bir "komünist komplo"ya mı dahil olduğu, yoksa faşistlerin yangını bizzat mı tezgahladığı tarihçiler arasında tartışılmaktadır. Ancak daha önemli olan, Alman faşistlerinin yangını nasıl kullandığıdır. Yangının bir "komünist darbenin" başlangıç sinyali olduğunu, Alman ulusunun buna karşı birleşmesi ve kenetlenmesi gerektiğini propaganda ettiler. Yangının başlamasından iki saat sonra, önce Berlin'de ve sonra tüm Almanya'da komünistler, sosyal demokratlar ve savaş karşıtları önceden hazırlanmış listelere göre gözaltına alındılar ve siyasi polis işkencehanelerine kapatıldılar. Yangından sonraki ilk 24 saat içinde binlerce tutuklama gerçekleşti. Yangını izleyen günlerde, sadece Berlin'de siyasi polis ve faşist çeteler 100 işkencehane kurdular.

Yangın gecesinden sonra faşistler "Halkın ve Devletin Korunması İçin Olağanüstü Hal" yasası hazırladılar, cumhurbaşkanı Hindenburg'a imzalattılar. Olağanüstü Hal Yasası, o güne dek arta kalmış olan demokratik hakları da tamamıyla ortadan kaldırdı. O andan itibaren her va-

tandaş, gerekçe gösterilmeksizin ve süre kısıtlaması olmaksızın “önleyici gözaltı”na alınabilirdi. İfade özgürlüğü kapsamlı biçimde kısıtlandı, basın özgürlüğü ile toplantı ve örgütlenme hakkı da. Mektup ve telefonların mahremiyeti iptal edildi. Aramalar, gasp etme ve el koymalar kolaylaştırıldı ve çoğunlukla hakim onayı olmaksızın hayata geçirilebiliyordu. Böylece Hitler’in mutlak diktatörlüğünün yasal çerçevesi çizildi.

KPD'nin 81 vekili parlamento binasına giremedi, ancak zaten daha önce büyük çoğunluğu işkencehanelere kapatılmış veya kaçak duruma düşmüştü. Bugün HDP eşbaşkanları ile vekillerinin, binlerce parti üyesinin tutuklanmasıyla gördüğümüzü, tam da Hitler kendi siyasi hasımlarına karşı uygulamıştı.

Bu yasayla Hitler, Almanya’da kalıcı olağanüstü hal düzeni kurdu, ki bu da 1945’teki faşizme karşı zafere dek sürecekti. Erdoğan da başarısız darbe girişiminin ardından ilan ettiği olağanüstü hali şimdiden iki kere uzattı. Olağanüstü halin daha da uzatılması veya kalıcılaşması için bunun kurmakta olduğu başkanlık diktatoryasına bağlanması yakın gelecekte gündeme gelebilir.

Birkaç gün içinde Almanya’daki faşist hapisane ve zindanlar dolup taşmış, hayvan ahırları bile tutsaklarla dolmuş, faşistler siyasi tutsaklar ve ırkçı-şovenist dünya görüşlerine uymayan insanlar için 100’den fazla toplama kampı hazırlamıştı. İki hafta sonra gözaltı sayısı 10 bine yükseldi.

5 Mart 1933’teki parlamento seçimlerine dek karşıt siyasi güçlerin büyük çoğunluğu ezilmişti, ancak yine de faşistler ezici bir seçim zaferi kazanamadılar. Oylarını belirgin biçimde yükseltmiş olmalarına rağmen, % 50 oy oranını aşma hedefine ulaşamadılar (NSDAP % 43.9, SPD % 18.3, KPD % 12.3, Merkez % 11.3, DNVP % 8). Terörü daha da tırmandırmalıydılar. Bu, son çok partili parlamenter seçim olmalıydı. Bugün AKP’nin valilikler ve kayyumlar yoluyla yaptığı gibi, Hitler de seçilmiş sosyal demokrat eyalet hükümetlerini olağanüstü hal yasasıyla görevden alarak, yerlerine faşist Reich komiserleri atadı. Eşzamanlı olarak eyalet hükümetlerinin yetkilerinin büyük bölümü ellerinden alınarak merkezi hükümete devredildi.

23 Mart 1933’te Hitler nihayet faşist diktatörlüğünü yasallaştırdı. Aynı gün parlamentodan geçirilen bir yasayla, parlamento kendi haklarını kalıcı olarak iptal etti ve Hitler hükümetine devretti. “Halkın ve Ülkenin İhtiyaçlarının Karşılanması Yasası”, hükümete hiçbir denetim olmaksızın yasa yapma yetkisini vermekle kalmıyor, aynı zamanda devletin anayasada belirlenmiş temellerini yasal açıdan ihlal ediyordu. Yasanın sonraki dört yıl için geçerlilikle sınırlandırılmış olmasıysa tam bir gösteriden

ibaretti. 1937, 1939 ve 1943'te her seferinde süre uzatıldı. Yasanın geçirilmesi için Hitler'in vekillerin üçte ikisi oranında çoğunluğa ihtiyacı vardı. Bunu başarmak için silahlı faşist SS ve SA çetelerine parlamento-yu kuşattı ve genel kurul salonunu işgal ettirdi. KPD'nin (Almanya Komünist Partisi) 81 vekili parlamento binasına giremedi, ancak zaten daha önce büyük çoğunluğu işkencehanelere kapatılmış veya kaçak duruma düşmüştü. Hitler oylamadan hemen önce hazır bulunan vekillere göz ardı edilemeyecek bir tehditte bulundu: *"şimdi baylar, savaş veya barış arasında siz seçim yapabilirsiniz"*. Bu cümle de Erdoğan'ın, AKP'ye da kaos arasında seçim yapılması yönündeki saldırgan söylemini çağırıyor. Ve bugün gerek HDP eşbaşkanları ile vekillerinin, gerekse binlerce başka parti üyesinin tutuklanmasıyla gördüğümüzü, tam da Hitler kendi siyasi hasımlarına, özellikle de KPD'ye karşı uygulamıştı. Hitler'in parlamenter muhalefetin ve devrimci-demokratik güçlerin yenilgisiyle "yeni Alman imparatorluğu"nu inşa etmeye başlaması gibi, Erdoğan faşizmi de, "yeni Osmanlı imparatorluğu" yolunda iktidarını güvenceliyor.

Ancak Hitler iktidarını sağlamlaştırmak ve kalıcılaştırmak için çok daha ileri gitti. 2 Mayıs 1933'te sendikaların lağvedilmesi ve yasaklanmasıyla yoluna devam etti. Bundan sonra işçiler, patronlarıyla birlikte "Alman Emek Cephesi"nde örgütlenmek zorundaydılar. Bunu bütün bir devlet sisteminin ve toplumsal kurumların ideolojik ve örgütsel olarak faşist diktatörlüğe göre dü-

zenlenmesi izledi. Basın tamamen propaganda bakanlığına bağlandı. Meslek örgütleri, örneğin öğretmenlerin, öğretim üyelerinin, avukatların, sanatçıların, kamyon şoförlerinin örgütleri, aynı zamanda gençlik, öğrenci ve kadın dernekleri devlet ideolojisine göre yeniden örgütlendi ve faşistlerin zorba yönetimi altına alındı. Gönüllü olarak faşist örgütlerle birleşmeyen birlik ve örgütler yasaklandı ve ezildi. Tüm devlet

Erdoğan gibi Hitler'in de kendi saflarında ve devlet aygıtında iki güçlü karşıdevrimci iç muhalifi vardı. Biri, ordu generalleri içerisindeki, Hitler'e güvenmeyen ve kendi iktidar güçlerini yitirmekten korkan eski elitlerin bir kısmı, diğeri de Hitler'i yeterince radikal bulmayan, kendi partisinin saflarındaki unsurlardı.

bürokrasisi ve kurumları faşist diktatörlüğün muhaliflerinden temizlendi. Sadece işten atılan öğretmenlerin sayısına bakmak bile faşist temizliğin kapsamı hakkında açık bir fikir verebilir. Öğretmenlerin yüzde 20'den fazlası, faşistlerin ideolojik-politik kriterlerine uymadıkları için, işten atıldılar. Bu olayları AKP faşizminin son aylardaki uygulamalarıyla kıyaslarsak sayısız paralellik görürüz.

Devlet aygıtının, idari kurumların, polisin, ordunun, eğitim kurumlarının ve basınının, diktatörlüğün bütün karşıtlarından olduğu gibi, diktatörlüğün güncel çizgisiyle yüzde yüz uyum göstermeyen tereddütlü unsurlardan da temizlenmesi. Türkiye’de de toplumun tektipleştirilmesi yönünde yeni adımlar atılıyor. Basında önemli bir haberin devlet haber ajansı Anadolu Ajansı’nın bilgilendirmelerinden bağımsız biçimde yayınlandığı zar zor görülüyor. Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bu propaganda aygıtı belirliyor. 11 Kasım’da, 370 derneğin kapatılması ve sayısız sanat, kültür ve çocuk yayınının yasaklanması Erdoğan diktatörlüğünün siyasi kontrolü dışındaki toplumsal ve kültürel yaşamın gitgide kısıtlanması ve nihayet tamamen ortadan kaldırılması yolunda sadece bir ilk adım. Kendi dolaysız kontrolü dışındaki medyaya kitlesel ulaşımı zorlaştırmak Hitler için çok daha kolaydı, ancak faşist saray rejimi de bu hedef doğrultusunda büyük adımlarla ilerliyor. Bu, twitter ve facebook

gibi internet ve sosyal medyanın denetimi ve sansürünü de kapsıyor.

Komünistlerin ve sosyal demokratların antifaşist bir örgütlenmeye yönelik her türlü zeminden yoksun bırakılması için, KDP ve SPD (Almanya Sosyal Demokrat Partisi) ile, onlarla bağlantılı her türlü dernek ve örgüt Mayıs ve Haziran 1933’te yasaklandı. Hristiyan Merkez Partisi, başkaca daha küçük partiler gibi, kendini feshetti ve milliyetçi DNVP de Hitler’in NSDAP’ına katıldı. 14 Temmuz 1933’te Hitler “Yeni Partilerin Kurulmasına Karşı Yasa”yı çıkardı. Böylece sadece faşistlerin birleşik listesinin katıldığı Kasım 1933’teki parlamento seçimleri, tam bir tiyatro gösterisine dönüştü.

Türkiye’de de, uzun süredir HDP’nin kapatılması olasılığı gündemde ve binlerce parti üyesi, seçilmiş temsilcileri ve belli başlı yöneticileri zindanlarda tutsak durumda. MHP çoktandır AKP’nin bir eklenmesine dönüştü, tıpkı DNVP’nin 1933’te Almanya’da oynadığı rol gibi.

Erdoğan'ın başkanlık sisteminin yasallaşması üzerine planladığı referandumu, olağanüstü hal yasası, Kürt özgürlük mücadelesine yönelik terör ve her türlü muhalefetin (devrimci, antifaşist ya da gerici ayrımı gözetmeden) baskı altında tutulması koşullarında gerçekleştirme hedefi, tam da 19 Ağustos 1934'te Almanya'da gerçekleşen ve başbakan ile cumhurbaşkanının yetkilerini Hitler'de birleştiren referandumu çağrıştırmaktadır. Erdoğan'ın kendisi, Türkiye'de başkanlık sistemi üzerine bir güncel tartışmada, Hitler ve Almanya'ya, başında güçlü bir liderin olduğu böylesi bir sistemin nasıl da başarılı biçimde işleyeceğinin örneği olarak değinmiştir.

Hitler ve Erdoğan ile takipçileri, sadece komünistlere, antifaşistlere ve demokratlara karşı acımasız değerler, kendi saflarındaki her türlü muhalefeti de önleme tutumundalar.

Erdoğan gibi Hitler'in de kendi saflarında ve devlet aygıtında iki güçlü karşıdevrimci iç muhalifi vardı. Biri, ordu generalleri içerisindeki, Hitler'e güvenmeyen ve kendi iktidar güçlerini yitirmekten korkan eski elitlerin bir kısmı, diğeri de Hitler'i yeterince radikal bulmayan, kendi partisinin saflarındaki unsurlardı.

Almanya'da bu burjuva iç muhalefete karşı mücadele, "Röhm Darbesi" ya da "Uzun Bıçakların Gecesi" adı verilen olaylarla doruğa çıktı. Ernst Röhm, 1930'lu yılların başlarında, faşist vurucu çeteleri yönetiyor, bunları SA (Fırtına Bölüğü) içinde örgütüyor, komünistlere, sosyal demokratlara ve Yahudilere yönelik saldırıları gerçekleştiriyordu. Faşist

güruhlarını adım adım bir tür faşist parti ordusu olarak örgütledi, eğitti, üniformalarla donattı ve onları önce gayriresmi, sonra da devletçe onaylanan bir yardımcı polis örgütü haline getirdi. 1933 yazından itibaren, Hitler kendi iktidarını, ekonomiyi ve ülkeyi istikrarlılaştırmaya yöneldi, Almanya'nın açık bir iç savaş ve kaos içine girmesini istemedi, çünkü bu, devlet ve halk üzerinde denetimini pekiştirme yolundaki planlarıyla örtüşmüyordu. Ancak Röhm, bu dönemde faşist diktatörlüğün bütün

Görüyoruz ki, Hitler ve Erdoğan sadece antifaşistlere, devrimcilere ve komünistlere yönelik terör ve acımasız baskılarda değil, eski yandaşlarına ve kendi saflarından gelen gerici muhalefete karşı baskıda da birleşiyorlar.

olası muhaliflerini tek seferde ve tamamen fiziki olarak ezmek, faşist terörü azaltmak değil yaymak istiyordu. O sırada Alman ordusunun mevcudu Versay Antlaşması uyarınca 115.000 askerle sınırlanmışken, SA'nın halihazırda bir milyon civarında üyesi vardı. Röhm'ün planı, SA'yı kendisinin başkomutanı olduğu yeni Alman ordusuna dönüştürmek ve eski Alman ordusunun kalan birliklerini de SA'ya dahil etmektir. Bu, ordu içindeki eski elitlerin konumlarını kaybetme korkusunun ne kadar haklı olduğunu gösteriyordu.

Hitler bu gerilimleri biliyordu. Generalleri kendi tarafına çekmek ve onları Alman ordusunu yeniden büyük bir taarruz ordusu haline getirmek için kullanmak istiyordu. Hitler, 28 Şubat 1934'te Alman ordusunun SA üzerinde hakimiyetini ilan etti ve böylece eski generallerin büyük bölümünün sonraki desteğini güvenceledi. Röhm buna büyük öfke duyarak Hitler'e savaş ilan etti. Yandaşları o gece şunları söylediğini aktarıyor:

Sadece içeride uyguladıkları faşist baskı değil, dışarıda giriştikleri yayılmacı çılgınlık da Hitler diktatörlüğü ile Erdoğan rejimini birbirine bağlıyor. Erdoğan'ın bugün Lozan Antlaşması'na ve onun belirlediği sınırlara yağıp gürlemesi gibi, Hitler de "Versay Antlaşması utancı"na veryansın ediyordu.

"Hitler inançsız ve en azından tatile gitmeli. Bunu Hitler'le yapamıyorsak, onsuz yapacağız".

Tehditlerini ve düşüncelerini hayata geçirmek için Röhm yurtdışından gizlice silah satın aldı ve yaklaşık 200 bin SA üyesini silahlandırdı. Ayrıca, SA üyelerinin toplam sayısı Haziran 1934'te 4 milyona yükseldi. Röhm artık açıkça "Nasyonal Sosyalist Devrim" in tüm düşmanlarının acımasızca boynunu koparacağını ilan ediyordu. Röhm, Hitler'e yö-

nelik eleştirilerinde yalnız değildi, soyluların, siyasetçilerin ve ordu saflarından eski elitlerin bir bölümü de Hitler'in rotasının kendi çıkarlarını tehlikeye soktuğunu düşünüyordu. Almanya'da Hitler'in başında olmadığı kendi milliyetçi diktatörlüklerini kurmak üzere gerici bir muhalefet bloğu oluşturdular. Bunlar arasında iki eski başbakan, Franz von Papen ve General Kurt von Schleicher da vardı. Röhm'ün yakın çevresi içindeki muhbirleri aracılığıyla Hitler bilgilendiriliyor ve bu çevrenin planlarından haberdar ediliyordu.

30 Haziran'da, Hitler kendi saflarındaki faşist muhalefeti tek seferde sonlandırmaya karar verdi. O gün, Röhm dahil olmak üzere SA'nın bütün yönetici komutanları bir araya gelecekti. Sabahın erken saatlerinde bizzat Hitler, polisle birlikte konferansın yapılacağı oteli bastı ve Ernst Röhm ile tüm SA komutanlarını tutukladı. İlerleyen saatlerde gelen tüm SA komutanları da tutuklandılar. Saat 10'dan itibaren Gizli Devlet Polisi (Gestapo), Hitler'in Güvenlik Güçleri (SS) ve ordu birlikleri, bütün Almanya'da tutuklama dalgası başlattılar. Hedef yalnızca SA yönetim kademesi değil, Franz von Papen ve General Kurt von Schleicher etrafındaki milliyetçi ve monarşist muhaliflerdi. Bu hareket esnasında yaklaşık 200 kişi öldü. Ölenlerin sadece çeyreği SA'dandı, diğerleri, başında Hitler'in olmadığı bir diktatörlük isteyen gerici muhalefetin üyeleri idi. Daha sonra kamuoyuna, SA'nın Hitler'e ve NSDAP'a karşı darbe girişiminde bulunduğu açıklandı. Ancak, Hitler ile Röhm arasındaki

çelişkilere rağmen, bu tezin gerçek olduğunun açık bir kanıtı yok. Ernst Röhm Hitler'in kişisel emriyle hapisanede öldürüldü. Bu eylemlerden sonra SA silahsızlandırıldı ve yetkisizleştirildi. Büyük çaplı temizliğin tamamlanmasının ardından, SA üye sayısı 4 milyondan 1 milyona düştü. Hitler, kendi saflarındaki muhalefetin yok edilmesine ek olarak, eski ordu generallerini de tamamen kendi tarafına çekerek desteklerini kazandı. Görüyoruz ki, Hitler ve Erdoğan sadece antifaşistlere, devrimcilere ve komünistlere yönelik terör ve acımasız baskılarda değil, eski yandaşlarına ve kendi saflarından gelen gerici muhalefete karşı baskıda da birleşiyorlar.

Nihayet, sadece içeride uyguladıkları faşist baskı değil, dışarıda giriştikleri yayılmacı çılgınlık da Hitler diktatörlüğü ile Erdoğan rejimini birbirine bağlıyor. Bugün Erdoğan'ın "yeni Türkiye" ve "yeni Osmanlı imparatorluğu" üzerine faşist söylevlerini, Hitler de 1930'larda veriyordu. Erdoğan'ın bugün Lozan Antlaşması'na ve onun belirlediği sınırlara yağıp gürelemesi gibi, Hitler de "Versay Antlaşması utancı"na veryansın ediyordu.

Hitler Polonya'ya saldırısıyla İkinci Dünya Savaşı'nı başlatmıştı, Erdoğan da Suriye işgaliyle belki de büyüyecek bölgesel bir savaşın kıvılcımlarını ateşledi. Tıpkı Hitler'in Polonya işgaline kılıf bulması gibi, faşist saray rejimi de Suriye işgali için bir gerekçe üretmek istedi. 31 Ağustos 1939'da Hitler SS üyelerini Gleiwitz radyo vericisine saldırtmış ve Polonyalı milislerin vericiye sal-

dırdığını iddia etmişti. Buna "tepki olarak" Polonya'ya savaş ilan etmiş ve Alman ordusunu Polonya üzerine yürütmüştü. İkinci Dünya Savaşı böyle başlamıştı. Benzer biçimde, 2014'te, gizli toplantı kayıtlarıyla açığa çıktı ki, MİT müsteşarı Hakan Fidan, Suriye'den Türkiye'ye bir saldırı tezgahlayarak ülkenin istilası için gerekçe yaratmak istedi. Konuşma kaydının açığa çıkması nedeniyle plan hayata geçirilemedi. Ama daha

Hitler Polonya'ya saldırısıyla İkinci Dünya Savaşı'nı başlatmıştı, Erdoğan da Suriye işgaliyle belki de büyüyecek bölgesel bir savaşın kıvılcımlarını ateşledi. Tıpkı Hitler'in Polonya işgaline kılıf bulması gibi, faşist saray rejimi de Suriye işgali için bir gerekçe üretmek istedi.

sonra Antep'te bir Kürt düğününe yönelik DAİŞ'in yaptığı iddia edilen saldırı, Cerablus işgalini başlatmanın gerekçesi yapıldı.

Görüyoruz ki, Alman faşizminin tarihi ile bugünkü Erdoğan diktatörlüğünün uygulamaları ve eylemleri arasında büyük paralellikler ya da benzerlikler var. Bu iki diktatörlük, onların ortaya çıkışları ve şekillenişleri arasında, paralelliklerin yanı sıra, elbette bir o kadar farklılık da var. Fakat Hitler diktatörlüğünün ta-

70 ❖ *Marksist Teori 24*

rihsel koşulları, gelişimi ve dinamiklerine bakarak, bugün Türkiye'deki gelişmeler üzerine doğru sonuçlar çıkarabilir ve pratiğimizi buna göre yönlendirebiliriz. Sadece faşist diktatörlüğü analiz etmek değil, Alman antifaşistleri ve komünistlerinin başarıları ve yanlışları, taktikleri, ça-

alışma tarzları ve örgütlenme biçimlerinden de öğrenebiliriz ve sonuçlar çıkarabiliriz. Marksist Teori'nin 18. sayısında Alman komünistlerin askeri strateji ve politika alanındaki deneyimleri ve politik-askeri örgütlenmeleri ele alınmıştı.

Baran Serhad: "Rojava Devriminin Komünist Bileşeniyiz"

MLKP'nin Rojava'daki varoluş amacı, Rojava devrimine dair programatik ve stratejik perspektifleri, Rojava'nın politik askeri cephesindeki yeri, Rojava kadın özgürlük mücadelesine katkıları, devrim içindeki siyasi çalışmaları ve örgütlenme yönelimleri gibi konular kapsamında MLKP temsilcisi Baran Serhad ile yapılan röportajı yayınlıyoruz.

Partiniz MLKP'nin Rojava devrimini kendi programatik ve stratejik anlayışlarının neresine oturttuğunu, Rojava devriminde bulunurken neleri amaçladığınızı, tekrar pahasına olsa bile, bir kez de bize özetleyebilir misiniz?

Çok kısa özetlemeye çalışarak, şunları ifade edebilirim: MLKP kuruluşundan itibaren, Bakur Kürdistan devrimini sahiplenen, onu stratejisinde özel bir yere koyan, Kürdistan ülkesinin emperyalistler ve gerici bölge devletleri tarafından sömürgeleştirildiğini ortaya koyan, onun haklı davasını ve taleplerini savunarak gerçekleşmesi için mücadele eden bir partidir. Bu açıdan partimiz Kürdistanidir. Dolayısıyla Kürt ulusumuzun özgürlük mücadelesi, "kendi kaderini tayin ve devletini kurma hakkı" eksenli savaşım

MLKP'nin de öncelikli gündemlerinden biridir. Partimiz, 2002 baharında topladığı 3. Kongresinde, o günün siyasal atmosferinde, sömürge Kürdistan'ın dört parçasındaki ulusal özgürlük mücadelelerinin meşruiyetinin altını yeniden çizdi. Buna bağlı olarak, Kürdistan parçalarının birleşme hakkını programına aldı. Yine aynı kongrede, "Balkan, Kafkas ve Ortadoğu halklarıyla demokratik ya da sosyalist federasyonlar oluşturma anlayışını" da programatik olarak formüle etti. Bölgesel devrimlerin ve bunun için bölgesel ittifak, güçbirliği veya koordinasyonların gerekliliğini vurguladı.

Bu önemli bir karardır, zira bu aynı zamanda devrim ufkunun ve imkanlarının genişlemesi anlamına gelmektedir. Bu bilinçle, Balkanlar'dan Kafkasya ve Ortadoğu'ya kadar pek

çok alana eskisinden daha farklı bakmaya, buradaki imkan ve mücadelelerle farklı temelde ilişkilenebileceğine çalıştık. 4. Kongremiz bu perspektifleri pratik olarak sahaya uygulama iradesini geliştirdi. Bunun çeşitli adımlarını attı.

Rojava devrimi patlak verdiğinde, partimiz hem Kürdistaniliğiyle hem de, bölgesel devrimler perspektifiyle, sürece hızla adapte olmayı başardı. Rojava devriminin başlangıcı sayılan 19 Temmuz'dan hemen sonraki günlerde, 2012 yılının Ağustos ayından

Partimiz Rojava'daki varlık hakkını, elbette devrime katılarak, onu savunup, zaferini kalıcılaştırmak için mücadele ederek, bu uğurda şehitler vererek elde etti. Mütevazı bir sayıyla olsa da, devrim mücadelesinin saflarında militanlarıyla yerini alarak kazandı.

itibaren ilk kuvvetlerimiz alana ulaştı. Bölgeyi ve özelde de Kürdistan'ı doğrudan ilgilendiren her mesele partimizin de gündemi olduğundan, yönelimlerimiz tesadüfi değildi.

Partinizin Rojava devrimine özgün katkılarının neler olduğunu düşünüyorsunuz? Başka bir deyişle, MLKP Rojava'da varlık hakkını, devrimin gelişiminin hangi sorunlarına çözüm üreterek kazanmış oldu?

Partimiz Rojava'daki varlık hakkını, elbette devrime katılarak, onu savunup, zaferini kalıcılaştırmak için mücadele ederek, bu uğurda şehitler vererek elde etti. Öyle bir kıyıda alkış çalan, destekçi pozisyonunda değil, mütevazı bir sayıyla olsa da, devrim mücadelesinin saflarında militanlarıyla yerini alarak kazandı. Çok değerli yoldaşlarımız devrimi savunma ve geliştirme cephelerinde ölümsüzleşti, yaralandı. Serkan Tosun'la başlayan, Sevda Çağdaş (Raperîn Dicle) yoldaşımızla büyüyen bir şehitler kervanı, hâlâ cenazesine ulaşamadığımız Sinan Sağır (Suphî Garzan) ve Coşkun İnce (Tekoşer Kurdistan) yoldaşların taşıdığı bayrak ve akıttıkları kanlarıyla, şehitlerimizin sayısının 3 katını aşan yaralılarımızla kazandık varlık hakkımızı. Serêkanîyê'de, Kobanê'de, Til Temir'de, Alya'da, Siluk'ta ve Minbic'te kanları birbirine karışan şehitlerin, gece gündüz aynı mevsimlerde dövüşen savaşçılarımızın mücadelesi yoldaşlığıdır, varlığımızı buraya ait kılan. Bu vesileyle, tüm şehitlerimizi saygı, bağlılık ve ideallerini gerçekleştirme sözüyle anmak isterim. Onlar, kavga andımız, mücadelemizde yol göstericilerimiz olmaya devam ediyorlar.

Sorunuzun diğer boyutuna değinecek olursam, şunları ifade edebilirim: Devrimin başlangıç günlerinde, "her büyük yürüyüş bir ilk adımla başlar" diyerek, birliklerimiz buraya yönlendirilmişti. Süreç içerisinde, belli bir nicelik ve nitelik bu ilk adımların peşi sıra geldi.

Güçlerimiz alana geldiklerinde, devrim başlamış ama henüz yolun

çok başındaydı. Ne YPG/YPJ vardı, ne de Asayiş. Devrime önderlik eden Kürt özgürlük hareketiyle omuz omuza, güçlü bir mücadele yoldaşlığıyla yürütülen bu çalışmalar, sınırlı alanlar dışında, gizlilik temelinde yürütülüyordu. Güçlerimiz, hızla devrimci görevler üstlenip, görev alanlarındaki sorunların çözümlerinde rol oynamaya çalıştılar. Henüz devrimle özdeşleşmemiş halkımızın kadın-erkek evlatlarının sürece katılmaları için çalışmalar yürüttüler. Kazanılan güçler, yeni kurulan taburlarda ve diğer kurumlarda örgütlendiler.

Toplumsal görevler, Sağlık ve Asayiş gibi alanlar, askeri çalışmalarımıza eşlik etti. Sonrasında bunlara, kadın özgürlük mücadelesi, basın ve komün çalışmaları eklendi.

Buradaki varlığımız hem tüm parti güçlerimizin dikkatlerini buraya yoğunlaştırdı, hem de Türkiyeli devrimci örgütlerin. Dünyadaki kimi

marksist, ilerici güçler de, partimizin çabaları ve eylemleri sayesinde, Rojava devrimini daha fazla sahiplenmeye başladılar.

Kuşkusuz, Rojava devrimini tüm dünyanın kalbine yazan, onu bir çeşit umut ve dayanışma odağına çeviren Kobanê direnişi oldu. Yoldaşlarımızın gururla attıkları "Arın'den Sibel'e yürüyoruz zafere" şiarında denildiği gibi, şehitler ve kitlesel kahramanlıklar sayesinde, barbar DAİŞ çeteleri Kobanê'de yenildi. Bazı emperyalist devletler, sonradan bu başarıya ortak olmak için kimi askeri yardımlarda bulduklarında, Kobanê zaten zafere yürüyordu. Faşist Tayyip Erdoğan'ın günde bilmem kaç vakit ettiği dualarla örgütlediği komplocu saldırılar püskürtül-müş, Kobanê düşmemişti. Onun "ha düştü ha düşecek" şeklindeki histe-rik hayali gerçekleşmemişti. Bu zafer, dünya halklarına hem Kürdistanlıların moral değerlerinin düzeyini,

hem de dayanışmanın gücüyle onur ve özgürlük mücadelesinin ideolojik zaferini ilan etmişti. DAİŞ çeteleleri ve başta faşist Türk devleti, ama özellikle de Erdoğan AKP'si olmak üzere, kendisini destekleyen gerici bölge devletleri yenilmişti. Bu aynı zamanda DAİŞ'in gerilemeye başladığı sürecin adıdır.

Demek istediğim şu: Partimizin buradaki varlığı, devrimi savunma,

Ortada bu petrodolar vahşeti ve siyaseten çöl coğrafyalar varken, Rojava adeta, yemyeşil bir vaha gibi olduğu için, bu devrim zaten kendisini gösteriyordu. DAİŞ karanlığına karşı, YPG/YPJ aydınlığıdır sözünü ettiğimiz.

geliştirme ve büyütme çalışmanın yanı sıra, Rojava'nın görünürlüğüne de katkı sundu. Emekçi solun, enternasyonalistlerin ilgisini çekmesine yardımcı oldu, ama doğrusunu söylemek gerekirse, ortada bu petrodolar vahşeti ve siyaseten çöl coğrafyalar varken, Rojava adeta, yemyeşil bir vaha gibi olduğu için, bu devrim zaten kendisini gösteriyordu. DAİŞ karanlığına karşı, YPG/YPJ aydınlığıdır sözünü ettiğimiz. Bizinkisi mütevazı bir katkıdır diyelim. Şehit Arın'ın yanına Sibel'in, Sevda'nın, Diyar Bagok'un yanına Sinan'ın, Mazlum'un gülümseyen yüzlerinin eklenmesidir. Kıymetlidir, tarihsel-

dir ve bizi biz yapan değerlerden en önemlileridir.

Burada şehit İvana'dan, yani bizim Avaşın'den de, söz etmek isterim. Zira o, bu devrimin dünya çapında duyurulmasının sembollerinden biri oldu. Başta enternasyonalist dayanışmacılar olmak üzere, herkesin, bu arada uluslararası ana akım medyanın da, dikkatini bu devrime yöneltmesine ve genel olarak dünya basınında bu devrimin görünür olmasına katkı sundu. O aynı zamanda sevgi dolu bir gerilla olarak, Avrupa'dan ve dünyadan pek çok ilerici, sosyalist insanın yüzünü buralara dönmesine, gençlerin gelip buralarda mücadele etmesine vesile oldu. Yine Avrupa'dan, örneğin İsviçre'den Almanya'ya, Yunanistan'dan İspanya'ya kadar bir dizi ilerici örgütle bu dönemde ilişkilerimiz gelişti ve onlar da, buldukları coğrafyalarda devrimimizin dostları ve dayanışmacıları olarak rol oynadılar.

Belki son birkaç cümle olarak şunları da ekleyebilirim: Devrimin Rojava sathında önemli ölçüde başarılmış olması, güçlerimizin savunma dışında, inşa çalışmalarına yoğunlaşmalarını da artırdı. Rojava'nın insansızlaştırılması politikalarına karşı yürütülen "Ez Naçim" kampanyasına ve "Komünlerde Örgütlen, Federasyona Sahip Çık" hamlelerine bu temelde destek veriyor, geliştirilmesi için çalışıyoruz. Keza devrimi içeriden darbelemeyi hedefleyen ENKS benzeri gerici güçlere karşı ideolojik ve siyasal çalışmalar yapıyor, halkımızı aydınlatıyor ve devrim kurumlarında örgütlüyoruz.

Partinizin son dönemde yer aldığı hamleleri nasıl değerlendiriyorsunuz? Hangi hamlelerde hangi perspektifle yer aldınız? Rojava devriminin gelişimi bakımından bunların özgün anlamı neydi? Her hamleye katılım sağlıyor musunuz yoksa belirli öncelikleriniz var mı?

Parti güçlerimiz, devrimin ilk zamanlarında, kuruluş çalışmalarına da katıldıkları tabur ve karargahlarda görev yapıyor, hamlelere buralardan katılıyorlardı. Til Hemis, Cez'a, Serekani, Til Koçer, Girê Ziro, Tirbespiyê, Hasekê, Til Temir, Amûdê, Ebu Rasin, Mebruka hamle ve operasyonlarına katılımlar gösterdik. Keza DAİŞ çetelerinin Şengal'i işgal etmesi ve halkı katliamlardan geçirmesi üzerine yardıma giden ilk ekipler içerisinde yerimizi aldık. Daha sonra, Rojava'daki ilk şehidimiz Serkan Tosun yoldaşımızın adını verdiğimiz Şehit Serkan Taburu'nun kuruluşunu ilan ettik. Ondan sonraki süreçlerde hamlelere bu tabur adına katılmaya başladık. Şehit Serkan Taburu'nun ilanından kısa bir süre sonra, Türkiye'den ve Avrupa'dan gelen devrimci grupların, TKP/ML, BÖG, MLSPB-DC, İspanya'dan RC* ve Yunanistan'dan devrimcilerin katılımıyla Enternasyonal Özgürlük Taburu'nu kurduk. Kuruluşunu ilan ettikten hemen sonra Enternasyonal Tabur, Siluk-Girê Sipî hamlesinde yerini aldı. Burada Halil Aksakal (Mazlum Aktaş) yoldaşımızı şehit verdik. Enternasyonal Tabur güçleri arasında yer alan BÖG ve MLSPB-Devrim Cephesi'nden

siper yoldaşlarımız da, ölümsüzler arasında yerlerini aldılar. Aziz, Alper, Cemre ve Doğan yoldaşlar şahsında, onları da buradan saygıyla anıyorum.

Şehit Serkan Taburu ve Enternasyonal Özgürlük Taburu olarak, Rojava'nın Cizîrê ve Kobanê kantonlarında gerçekleşen hemen hemen tüm hamlelere katıldık. Enternasyonal Tabur zaten cephede

Rojava devrimini ilgilendiren her şey bizi de ilgilendirir. Hol'de, Minbic'te ya da Rakka'da yürütülen operasyon ve hamlelerde yerimizi alıyoruz. Biz Kürdistani ve komünist kimliğimizle Rojava devrimini kendi devrimimiz sayıyoruz.

konumlanan hareketli bir taburdur. Dolayısıyla kısa bir dönem hariç hep cephededir. Şehit Serkan Taburu ise, bazen takım düzeyinde bazen de timler biçiminde alandaki hamlelerde yerini almaktadır.

Rojava devrimini ilgilendiren her şey bizi de ilgilendirir. Dolayısıyla, Hol'de, Minbic'te ya da Raqqa'da yürütülen operasyon ve hamlelerde yerimizi alıyoruz. Perspektifimiz şu: Biz Kürdistani ve komünist kimliğimizle Rojava devrimini kendi devrimimiz sayıyoruz. Bu nedenle devrimi güvenceleyecek hamleleri

* İspanya Komünist Yeniden Kuruluş Örgütü

önemiyor, başarısı için canbedeli bir mücadele yürütüyoruz. Raperin yoldaşımızın ölümsüzleştiği Minbic hamlesinde yer alırken, bunu, devrimi güvenceleyecek, kantonlarımızı birleştirecek bir hamle olduğu için yapıyorduk. O hamlede ikisi ağır 4 yoldaşımız da yaralanmıştı. Ama Minbic özgürleştirilerek stratejik önemde bir mevzi kazanıldı.

Eğer faşist Türk devleti Cerablus'a girdiyse, bunun temel sebebi

Enternasyonal Özgürlük Taburu, Rojava devriminin dünyaya açılan bir penceresi olsun istiyoruz. Farklı uluslardan kadın ve erkek savaşçılardan oluşan böyle bir tabur, dünya halklarına güçlü mesajlar verecektir.

Minbic'ten Efrin'e doğru ilerleyen devrimin önünü kesmek, Rojava devrimimizin ilerlemesini durdurmak içindir. Onlar, sömürgecilere özgü politika olarak Arap Kemerı adı altında uygulanan Rojava topraklarının bölünmüşlük halinin son bulmasını, kantonlarımızın birleşmesini istemiyorlar. Onlarca Türk askerinin canı pahasına bunu şimdilik belki başardılar, ama bu geçicidir. Bak-sanıza, Tayyip Erdoğan şimdiden Bab'tan kaçmanın hazırlıklarına başladı bile. Cerablus'tan Bab'a Türk devleti bataklıktadır ve bu durum yeni gelişmelerin de habercisidir.

Partimiz bölgesel devrimler perspektifine sahip olduğu için, DAİŞ

çetelerinin ele geçirip merkez karargahlarından biri yaptığı Raqqa'nın özgürleştirilmesi hamlesinde de yerini almaktadır. Oralar Arap topraklarıdır ve evet, Arap emekçileriyle birlikte, Suriye'de daha demokratik ve özgürlükçü bir yaşamın inşasında, Rojava devrimine bir dizi görev düşmektedir. Devrimin bileşenlerinden biri olarak biz de bu role uygun bir tutum takıyoruz.

Hamleler devrimi savunuyor, geliştiriyor ve yayıyor, katılanları da askeri ve ideolojik bakımdan sağlamlaştırıyor. Bu hamleler aynı zamanda önemli tecrübelerin biriktirilmesine vesile oluyor. Siper yoldaşlığını geliştiriyor.

Tarihsel önyargıların varlığını sürdürdüğü bu coğrafyada, Kürt-Arap-Süryani gibi halkların kardeşliğini ve birlikte yaşama bilincini büyütüyor. Sömürgeciliğin, feodalizmin ve kapitalist dünyanın kirini-pasını temizlemeye katkı sunuyor. Keza erkek egemen Ortadoğu coğrafyasında, YPJ'li kadın komutanlar ve savaşçılar şahsında, yeni bir iradeyi sahneye çıkarıyor, savaş, yiğitlik, silah gibi "erkeklere özgü" sanılan putları bir bir çatlatıyor, kırıyor. Hamleler bu yanı sıra, bu coğrafyaya ideolojik bakımdan yeni bir soluk taşıyor, kadından yana rüzgarla tarihin bu kirli-karanlık atmosferi temizlenmeye başlıyor. Arap coğrafyası bakımından henüz yeni ama çok değerli bir durumdur bu.

Rojava'da halk kitleleri içerisinde siyasi çalışmalar ve kampanyalar da yürüttüğünüz görülüyor. Rojava devriminin askeri bakımdan sa-

vunulması amaçlı katılımınız daha fazla yansıdı, tartışıldı. Peki, siyasal kitle çalışmalarınızla neler hedefliyorsunuz? Ve bunu ek bir soruyla tamamlarsak, Kürdistanlı komünistler olarak Rojava Kürdistan'da örgütlenme perspektifleriniz neler?

Partimizin Rojava'da bir örgütlenmesi var. Kürdistanlı bir parti olmamızdan gelen ve doğrudan MLKP/Kürdistan örgütüne bağlı olan ancak Rojava zemininde örgütlenen bir yapılanmadır bu. Emperyalistler ve sömürgeciler tarafından dörde bölünmüş ayrı bir ülke olan Kürdistanımızın tüm parçalarında örgütlenmeyi ve buralardaki özgürlük mücadelelerini sosyalist yurtsever bir perspektifle büyütmeyi hem hak hem de görev kabul eden parti çizimimize uygun bir şekilde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. 5 Kongremiz, kazanılmış bir durum olarak, Rojava'daki gelişmelerin ışığında partimizin Kürdistan örgütlenmesini büyüten bir dizi karar aldı. Rojava'daki devrimin ihtiyaçlarını ve imkanlarını göz önünde bulundurarak siyasal ve örgütsel görevler belirledi.

Buradaki çalışmalarımızın ağırlıklı bölümünü savunma görevleri oluştursa da, siyasal bakımdan, hem devrim kurumlarında hem de halk arasında örgütleniyoruz. Öncelikle devrimin savunulması, geliştirilmesi, halkın devrime daha güçlü katılımının örgütlenmesi, devrim bilincinin büyütülmesi başta gelen amaçlarımızdan biridir. Doğrudur, Rojava'da yaşanan bir devrimdir, ama her bakımdan henüz olmuş-bitmiş değildir. Hem emperyalistler, hem gerici bölge devletleri, hem de

KDP eksenindeki parti ve çevrelerce kuşatılmış, savaşla, patlayan bombalarla, ambargo ve yoksullukla boğulmak ve korkutulmak istenen Rojava'lı halklara devrimin benimsetilmesi ve aidiyet duygusunun geliştirilmesi ihtiyacı partimizin de görevlerini belirlemektedir.

Bazen yeterince anlaşılmıyor ama Rojava tam bir kuşatma altındadır. Bir tarafımız faşist Türk devletince, duvarlar, tel örgüler ve cephe tarzı konumlandırılmış askeri güçlerce kuşatılmış vaziyette. Bir tarafta DAİŞ, diğer tarafta da, aramızdaki tek sınır kapısı olan Sêmalka'yı kapatan ve böylece bizi açlık ve yoksullukla terbiye etmeye çalışan Türkiye işbirlikçisi Barzani güçleri var. Suriye rejimi ile Efrîn dışında bir sınır ilişkimiz kalmadı. Ancak, onların da tarihsel sömürgecilerimiz olarak, Arap milliyetçiliği ile şekillenen zihniyetleriyle, buldukları ilk fırsatta,

şimdiye kadar türlü saldırılar ve entrikalarla engellemeyi başaramadıkları devrimi boğmaya çalışacaklarını varsayabiliriz.

Böylesi bir kuşatma altında, halkın devrime ideojik ve siyasal olarak kazanılması önemlidir. Az önce anlattığım “Ez Naçim”, yani “Gitmiyorum” kampanyası ve buranın deyimiyle “Di Komînan de xwe Rêxistin Bike, Ji Fîderasyonê Xwedî Derkeve” (Komünlerde Örgütlen Federasyona Sahip Çık) hamlesini bu nedenle önemsiyor ve destekliyoruz. Adına tümüyle ideolojik bir amaçla “umuda yolculuk” dedikleri Avrupa’ya göç ettirme politikalarına, hem ideolojik bakımdan tavır alıyor, umudun Rojava’da olduğunu söylüyoruz, hem de halka, Avrupa’dan devrime katılmak için gelen dostlarımızla birlikte, emperyalist yalanları teşhir ediyoruz.

Sosyalist yurtsever çizgi parti çalışmalarımızın alamet-i farikasıdır. Yani biz, kendimizi Rojava devriminin komünist bileşeni, sosyalizm mücadelesinin öncüsü sayıyoruz. Ulusal

demokratik özgürlük mücadelemizi sosyalist bir perspektifle birleştirmeye çalışıyoruz. Biz, Rojava devriminin sosyalizmle tamamlanması gerektiğini düşünüyor, bunun ajitasyon ve propagandasını mevcut devrimi sahiplenerek yapıyoruz. Tüm bölgenin sosyalizmle kurtulabileceğine inanıyoruz çünkü. Mücadele yürüttüğümüz her alanda, bu perspektifi gerçek kılacak temeller atmaya çalışıyoruz. Kerameti kendinden menkul bir sıfat değildir sosyalizm ya da sosyalist yurtseverlik. Ezilenden, emekçiden, işçiden, kadından ve yoksuldan yana sosyalist yurtsever bir perspektifle bakmayı gerektirir. Bunu gerçek kılacak ittifakları geliştirmeyi, devrimin temel güçlerini bu görüş açısıyla eğitmeyi, bilinçlendirip örgütlemeyi gerektirir. Biz de karınca kararınca bunları yapmaya çalışıyoruz.

Buralardaki örgütlenme ve siyaset tarzı, Türkiye, hatta Bakur Kürdistan’daki gibi olmuyor. O yüzden, ölçülerin orayla aynı olmaması gerekiyor. Buranın kendine özgü yanları

var. Her şeyden önce, bir devrimin içinde örgütleniyor, onun bir parçası olarak, hareketi sosyalizmden yana ileri itmeye çalışıyoruz. Ama önce, bu devrimin, demin anlattığım gibi risklerinin ortadan kaldırılması, güvencelenmesi gerekiyor. Bunu kıyından, kenardan, ya da daha gerçekçi olsun diye açıkça söyleyeyim, bilgisayar ekranının önünde atıp tutarak, ya da yüksek perdeden konuşarak değil, bizatihi devrime katılarak, onun için kan ve ter dökerek yapabilirsiniz. Tutarlılığınız ancak böyle görülebilir ve halk nezdinde sözünüzün ağırlığı ancak böyle sağlanabilir. Partimizin bu topraklardaki saygınlığının ardında, bu tutarlılık çabası yatmaktadır.

İkinci taburunuzu açtığınız biliniyor. Şehit Sarya Taburu'nun misyonu ve hedefi nedir?

Kamuoyuna Sibel Bulut (Sarya Özgür) yoldaşımızın ölümsüzleştiği 12 Aralık günü duyurduğumuz ama daha önce görev başı yapmış olan Şehit Sarya Taburu, yeni savaşçıların yetiştirildiği bir eğitim mevzisi-dir. Gerek Rojava dışından gerekse buradaki farklı şehirlerden katılan yeni savaşçılar, bu taburda askeri ve ideolojik olarak eğitiliyor. Amacımız aynı zamanda, bu tabur aracılığıyla, Rojava'daki Kürt, Arap, Süryani genç kadın ve erkeklerin devrim savunmasına katılımlarını sağlamaktır. YPG sistemi içinde ama özgün örgütlenen bu tabur, devrim savunmasına katılmak, kendisini askeri ve ideolojik olarak geliştirmek isteyen gençleri, enternasyonalist savaşçıları ve Rojavalı parti ilişkimiz genç ka-

dınları eğitti şimdiye kadar. Bundan sonra da, yeni yerel ve genel katılımlarla bu çalışmalarını sürdürmeyi hedefliyoruz.

Ya Enternasyonal Özgürlük Taburu'ndan neler bekliyorsunuz bundan sonra?

Son bir ay içinde, faşist DAİŞ çetelerinin 3 saldırısına uğrayan ama

Devrimin kantonlar düzeyindeki kimi karar verici kurumlarında, eyalet meclislerinde ve örgütlenme çalışmaları yürüten birimlerde, temsilci olarak komünistler var. Keza farklı platformlarda da komünistler olarak görüş ve önerilerimizi ihtiyaç duyduğumuzda tartışabiliyoruz.

mevzilendikleri okulun duvarlarına kocaman harflerle yazılan No Pasarán şiarında belirttikleri gibi bu gruplara geçit vermeyen Enternasyonal Özgürlük Taburu, Rojava devriminin bir parçasıdır. Demin kurucu bileşenlerini vurguladım. Şu an, BÖG, TİKKO, değişik ülkelerden savaşçılar ve MLKP güçlerince sürdürülen bu tabur, şehitleri, yaralıları ve çeşitli hamlelerde ortaya koydukları devrimci pratikleriyle saygın bir yer edindi bu alanda. Enternasyonal Tabur, 9 Ocak'taki saldırıda faşist

DAİŞ çetelerine oldukça ağır bir darbe vurdu. Aynı binanın içinde süren savaşın ardından çetelere ait 16 cenaze ele geçti. BÖG'ten Doğan Kırefe yoldaşımız şehit düştü, partimizin 2 savaşçısı da yaralandı. Çeteler bu alandaki en ağır darbelerini yediler ve bu nedenle, yeni saldırılarla güçlerine moral vermeye çalışıyorlar. Ama “geçit yok” demeye devam ediyoruz!

Enternasyonal Özgürlük Taburu, Rojava devriminin dünyaya açılan

Emekçilerin gündelik yaşamlarını ilgilendiren meseleleri de gündemleştiriyoruz, devrimin siyasal sorunlarını da. İdeolojik bozulma örnekleriyle de mücadele ediyoruz, kadın devrimini büyütecek öneriler de yapıyoruz.

bir penceresi olsun istiyoruz. Farklı uluslardan kadın ve erkek savaşçılardan oluşan böyle bir tabur, dünya halklarına güçlü mesajlar verecektir. Henüz nicelik bakımından arzu ettiğimiz katılımlar yok ne yazık ki. Bu açıdan dünya sol ve sosyalist hareketleri, üzümlerle belirtmeliyim ki, DAİŞ çetelerinin gerisinde kalmıştır. Oysa devrimimiz dünya halkları, ilericiler, solcular ve sosyalistler için, son dönemlerdeki yüz akı bir mücadelenin ürünüdür. Ulusal dargörüştülüğe saplanmayan, halklar arasında eşitlikçi ve özgürlükçü bir ilişki ge-

liştirmeyi hedefleyen, en önemlisi de DAİŞ'te sembolleşen gerici barbarlığın karşısında aydınlığı temsil eden bir devrimdir söz konusu olan.

Amerika'nın, Fransa'nın ya da başkaca emperyalist güçlerin, kendi çıkarları gereği, Rojava devrimine faşist Türk devletince saldırtılan DAİŞ çetelerini vurmak zorunda kalmaları, bu devrimin niteliğini ortadan kaldırmaz. Çünkü ABD ya da diğer koalisyon bileşenleri olsun ya da olmasın, Minbic'e girilecek, Raqqa'ya şu veya bu zamanda yürünecekti. DAİŞ en büyük tehdidi Rojava'ya oluşturuyor çünkü. Geride kalan dönemde, rejimle ya da diğer gerici bölge devletleriyle savaşta vermedik binlerce şehit ve yaralıyı. DAİŞ saldırdı ve evet, biz çetelerle savaşırken, kendi çıkarları için emperyalistlere ait uçakların onları vurmasından rahatsızlık duymayız. Bir gün o uçakların bizi vurmak için de gelebileceklerini bilerek, buna göre hazırlanarak ele alıyoruz, bu zorunlu ve geçici askeri taktiksel ilişkiyi.

Sözü ve eylemi devrimden yana olan kimi dostlarımızın, emperyalistlerin bu yönelimlerine bakarak kaygılanmaları anlaşılırdır. İşin içerisinde emperyalistler var ve onlar Kürtlerin ya da Arapların kaşına-gözüne hayranlıklarından bu tür “yardım”larda bulunmuyorlar elbette. Kendi çıkarları var ve şu dönemde güçlü bir iradeye sahip olan Kürtlerle, kısa bir süreliğine de olsa, aynı paralelde yürüyorlar, hepsi bu. Emperyalistlerin Rojava'nın mevcut devrimci önderliğiyle, ona yön veren iradeyle hem ideolojik hem de siyasal sorunları var ve öyle birkaç tak-

tik askeri işbirliğiyle ya da uçak sortisiyle aşılacak şeyler değil bunlar. Devrimi zayıflatmak, emperyalistlerin ekonomisine ve teknolojisine bağımlı kılmak, bunun için de, kendileriyle uyum içerisinde kalmaya zorlamak onların amaçları arasında yer alıyor. Şunu söyleyebilirim: Eğer bu devrim Barzanici bir perspektif egemen olsaydı, Rojava çoktan uluslararası alanda tanınıyor olacaktı. Bu gerçeklikleri bilerek konuşmak, sözün sorumluluğunu taşımak gerektiğine inanıyoruz. İlerici, devrimci iddialı güçlerden beklenen budur.

Kaldı ki, gelip DAİŞ'i vurmaya çalıştıkları için, hiç bir "solcu" uçağının durdurulduğunu, roketinin engellendiğini ben duymadım. DAİŞ'e, onun destekçisi TC'ye, kurşun, füze, ya da onları geçtim, taş atanları asla engellemeyiz, kimsenin kuşkusu olmasın... Gelip burada ya da buldukları alanlarda savaşmak, mücadele etmek, antiemperyalizm bayrağını yükseltmek isteyen kimsenin elini tutan yok!

Bazıları bireysel inisiyatifleriyle buraya gelen, devrim için bir şeyler yapmak isteyen enternasyonalist yoldaşlar, mangalda kül bırakmayan gevezelerden bin kat daha kıymetlidir bizim için. Buradaki devrimi ya da gelişmeleri doğru okuyarak, yüzlerini Rojava'ya çeviren enternasyonalist savaşçıları, gelip burada şehit düşenleri ve yaralananları bu vesileyle anmak ve selamlamak isterim.

Rojava'da ekonomik ve siyasal yaşamın yönetilmesine, meclis ve çeşitli siyasal yapılanmalara katılımınız ne düzeyde? Buralarda

kendinize biçtiğiniz misyon nedir? Hangi sorunların çözümüne özellikle katkı sunuyorsunuz ya da sunmayı hedefliyorsunuz?

Rojava'da ekonomik ve siyasal yaşam örgütlüdür. Kanton özerk yönetimlerinden, Tev-Dem'e, Kongra-Star'dan, meclislerden komünlere, meslek birliklerinden sendikalara kadar, hayatın her alanında farklı türden örgütler kurulmuştur. Tüm örgütler içinde ve onlara paralel bir kadın örgütlenmesi vardır. Hepsinin

Savaşın ve ambargonun devam ettiği, DAİŞ ve AKP faşizminin devrimi boğmak için her türlü saldırıyı gerçekleştirdiği koşullarda, dikkatlerimizi devrimin kazanımlarının korunmasına, güvenliğinin sağlanmasına ve ilerletilmesine çevirmeliyiz.

rolünü oynadığı, sorunsuz işlediği elbette söylenemez, ama şurası kesin, halkın ve de ayrıca kadınların kendisini türlü biçimlerde ifade edebileceği, haklarını savunabileceği bir dizi örgüt mevcuttur. Devrimin kadroları ve bileşenleri olarak, bu örgütlerin işlevselleştirilmesi, rollerini oynaması ve kitlelere mal edilmesi için, sınırlı güçlerimizle de olsa, çalışmalar yürütüyoruz.

Devrimin kantonlar düzeyindeki kimi karar verici kurumlarında, eyalet meclislerinde ve örgütlenme çalışmalarını yürüten birimlerde, temsilci

olarak komünistler var. Keza farklı platformlarda da komünistler olarak görüş ve önerilerimizi ihtiyaç duyduğumuzda tartışabiliyoruz. Yine de, nicelik olarak bunun sınırlı olduğunu söylemeliyim.

Esas olan, süreçlere dair görüş ve öneriler geliştirmek, bunları sosyalist bir perspektifle kitlelere mal edebilecek çalışmalar yürütmektir. Ki, biz de bunu kısmen de olsa başarmaya çalışıyoruz. Çeşitli kurumlarda çalışan komünist kadrolar,

bileşeni oldukları örgütlerin gündemine önerilerini taşıyıp, bunları karar düzeyine çıkartabiliyorlar. Keza kimi kampanya ve hamle önerileri buralarda gündemleştiriliyor ve kitlelere mal edilmesi için kurumların önüne görev olarak konuluyor. Biraz önce belirttiğim kampanyalar böyledir örneğin. Bunlar esasen komünistlerin örgütlediği çalışmalar olmakla birlikte, bir araya gelen parti ve örgütlerce de desteklenmekte, pratik-

leştirilmektedir. Birlikte bildiri dağıtımları, paneller, kurum ziyaretleri, kitle toplantıları, yazılama, afişleme gibi çalışmalar yapılıyor. Komünlerde toplantılar gerçekleştirilebiliyor.

Emekçilerin gündelik yaşamlarını ilgilendiren meseleleri de gündemleştiriyoruz, devrimin siyasal sorunlarını da. İdeolojik bozulma örnekleriyle de mücadele ediyoruz, kadın devrimini büyütecek öneriler de yapıyoruz. Mesela, yakın zamanda federasyonun kitlelere mal edilmesi için yürütülen kampanyanın sonuçları, karar verici kurumların da gündemine taşındı. Bu vesileyle, genel bir kampanyanın ihtiyaç olduğu ortaya konuldu. Şimdi tüm kantonlar düzeyinde böyle bir kampanya yürütülüyor. Şeker ve tüp krizinin yarattığı hoşnutsuzluğu azaltmanın yolları üzerine öneriler geliştirirken, bu krizi körükleyen ENKS ve KDP gericiliğinin teşhiri için bildirimler çıkartıp, kitlesel gösteri kararlarının alınmasında rol oynadık. Bürokratikleşmenin kimi örnekleriyle mücadele eden tartışmalar yaptığımız gibi, halklar arasında köprü rolü oynayacak kurumsal adımları da yaygınlaştırmaya çalışıyoruz. Elbette verili güçlerimiz ölçüsünde.

Kendimizi meselelere sosyalist yurtsever perspektiften bakan bir şekilde konumlandırmaya çalışırken, doğal olarak, devrime önderlik eden güçlere dair, bir dizi konuda daha nesnel değerlendirmeler yapabiliyoruz. Bir nevi devrimin vicdanı gibi konumlanmayı savunsak da, henüz istediğimiz niteliksel düzeyi yakalayabildiğimizi söyleyemem ne yazık ki... Yine de çabamız bu yönlüdür.

Devrimin gelişim süreçlerine, ekonomik sorunlara, emekçilerin ihtiyaçlarına, kadınların hak ve özgürlüklerine, çocuk, doğa ve hayvan haklarına dair birçok şeyi tartışmak, değerlendirmek mümkün olsa da, bazı meseleleri şu zaman diliminde ve bu siyasal iklimde tartışmak lüks gibi kaçıyor. İlkesel meseleler elbette gündemden düşmüyor, biz de düşmemesi için mücadele ediyoruz. Savaşın ve ambargonun devam ettiği, DAİŞ ve onun Türkiye'deki iktidar türevi AKP faşizminin devrimi boğmak için her türlü saldırıyı gerçekleştirdiği koşullarda, dikkatlerimizi devrimin kazanımlarının korunmasına, güvenliğinin sağlanmasına ve ilerletilmesine çevirmeyi öncelikli görüyoruz.

Ambargo yükünün hafifletilmesi için Rojava topraklarının bereketli olduğu kuşku götürmez. Rojava topraklarında tarımsal üretkenliğin artırılmasını, kitlelerin aydınlatılması görevlerinin ihmal edilmemesini, bunun için kimi pratik önerileri, devrimin enternasyonal cepheye tanıtılmasını ve dayanışmanın büyütülmesini, savaş fırsatçılarına karşı yasal ve ideolojik mücadelenin yürütülmesini ve bunlara benzer pek çok şeyi tartışıyor, ortak bir şekilde mücadele etmenin koşullarını çoğaltmaya çalışıyoruz.

Bir kadın devrimi olarak da yükselen Rojava devrimi bu aşamada kadın özgürlük mücadelesini nasıl geliştiriyor? Hangi siyasal ve toplumsal perspektiflerle, ne gibi araç ve biçimlerle ilerliyor kadın devrimi? Komünist Kadın Örgütü bu bakımdan Rojava'da kendisine nasıl bir rol biçiyor?

Diğer şeyler bir yana, bu erkek Ortadoğu coğrafyasında kadın ordusunu, kadın iradesini, eş temsiliyeti, eş başkanlığı ve kadından yana yüzlerce yasa maddesini tartıştıran bir devrimin bileşeni olmak herkes için onurdur. Bunlar bile yeter, Rojava'da yaşananın devrim olduğunu anlatmaya. Devrimimize hem demokratik hem de özgürlükçü karakterini veren başlıca alan kadın özgürlük alanıdır. Evet, Rojava bir kadın devrimidir, çünkü kadınlar

**Bir dönem mala-
Bjin'larda, kadın
vakıflarında, kadın
basınında görevler
üstlendik ve şimdi de
kadın komünlerinde ve
üst çatı örgütlerinde
çalışmalar yürütüyoruz.
Genç kadınlar arasında, ev
emekçisi kadınlarla çeşitli
örgütlenme ve eğitim
çalışmaları yapıyoruz.
Kadın devrimini birlikte
ilerletiyoruz.**

toplumun yarısı olmalarından gelen temel hak ve özgürlüklere yasal olarak sahiptir. Kendi örgütleri, çalışmaları, politikaları, asayişleri, toplumsal savunma güçleri ve orduları vardır. Doğrudur, uygulamada hâlâ ciddi sorunlar yaşanıyor. 5 bin yıllık erkek egemenliğinden beslenen siyaset, kültür ve gündelik hayat alanında kadınlar hâlâ dövüşmek, tetikte durmak zorunda kalıyor. Fakat yürürlükteki hak ve özgürlükler, bun-

ların kadınlarca sahiplenilişi başkaca ülkelerle kıyaslanamaz bile. Rojava bu bakımdan açık ara öndedir. Elbette ölçümüz erkek egemenlikçi kapitalist ülkeler değil. Çıta sosyalizmin ve kadın özgürlük mücadelesinin temel kazanımlarının altına düşemez. Ki zaten, komünist kadınlar da içinde olmak üzere, Rojava kadın devriminin yapıcılarını buna izin vermez.

Komünist kadınlar, sınırlı sayıdaki güçleriyle, KKÖ'müzün perspektiflerini kadınlar arasında yaygınlaştırmaya çalışıyorlar. Devrimin kadın

Kimi tarihsel gelişmelerin doğru okunması ve doğru taktikler geliştirilmesi durumunda, az bir güçle, büyük bir sıçrama durumunun yaratılabileceği, bunun bir devrime dönüşmesinin de hazır örgütlü güçlerin varlığına bağlı olduğu gerçeği bu devrimin öğrettiklerindedir.

örgütünün içinde ve onun temsilcileriyle birlikte kimi çalışmalar yürütüyoruz. Çeşitli eylem ve etkinliklerin organize edilmesinde kadın yoldaşlarımız temsilciler düzeyinde rol üstleniyorlar. 8 Mart, 25 Kasım gibi özel günlerde, kampanya veya dönem planlamasında önerileri ve düşünceleriyle kadın yoldaşlarımız aktifler. Bir dönem mala-jin'larda,

kadın vakıflarında, kadın basınında görevler üstlendik ve şimdi de kadın komünlerinde ve üst çatı örgütlerinde çalışmalar yürütüyoruz. Genç kadınlar arasında, ev emekçisi kadınlarla çeşitli örgütlenme ve eğitim çalışmaları yapıyoruz. Kadın devrimini birlikte ilerletiyoruz. Bu kapsamda son gelişmeleri de kısaca şöyle ifade edebilirim:

Son dönemlerde önemli tartışmalara vesile olan ve Rojava devriminin bir kazanımı olarak gündeme gelen Kuzey Suriye Demokratik Federal Sisteminin toplumsal sözleşmesinde kadın iradesi ciddi bir şekilde yansımaları buldu. Hem ön hazırlık süreçlerinde kadınlar aktiflerdi, hem de sözleşmenin müzakere aşamalarında. Eş başkanlık uygulaması federal sisteme de dahil edildi. Keza kadından yana eşitlikçi yasalar federasyonca güvence alındı.

Bunlar Rojava kadın devriminin kazanımlarının federal sisteme mal edilmesi ve bölgeye doğru yaygınlaştırılmasının ifadeleridir.

Devrimin kazanımlarının yasal düzeylerde daha da derinleştirilmesi, kitlelere mal edilmesi, başta erkek kitleler olmak üzere, tüm toplumun eğitilmesi, kadın kazanımlarının dünya geneline yaygınlaştırılması, enternasyonalist ve bölgesel düzeyde kadın ittifaklarının geliştirilmesi gibi meselelerde önerilerimizi daha aktif savunmak, bunlara belli bir kitle temeli kazandırmak gibi görevlerimizin varlığının bilincindeyiz.

Rojava devrimi deneyi partinin teorik ve siyasal anlayışlarını hangi yönde geliştirdi, zenginleştirdi? Kürdistanlı komünistlerin,

Türkiye'nin değişik halklardan komünistlerinin, enternasyonal savaşçıların ve destek veren örgütlerin üzerinde nasıl etkileri ve katkıları oldu?

Bu kadar çok soruya birden cevap verebilir miyim bilmem. Rojava devrimi en başta, devrim ufkumuzun genişlemesini, gerçekleşen bir devrimin içinde olmaktan gelen somut deneyimlere sahip olmamızı sağladı. Sokaklara çıkan kitleler, devlet kurumlarına el konulması, ikili iktidar durumları, halkın silahlanması, kadınların devrimin yarısı haline gelişi, ordulaşma, kuşatma ve ambargo gibi devrim yapmış tüm ülkelerin muhatap olduğu gelişmeleri bire bir yaşadık ve bunun Rojava Kürdistanı'ndaki özgün gerçekleşme biçiminin tecrübesiyle donandık.

Klasik anlamda bir işçi sınıfı hareketi ve yaygın işçiler olmaksızın, gerillanın öncülüğünde, ortaya çıkan devrimci bir imkanın "üçüncü yol" tercihiyle değerlendirilmesi ve tarihsel olarak sömürgeleştirilmiş Rojava Kürdistanı'nın özgürleştirilmesi oldukça öğretici bir deneyimdir. Kimi tarihsel gelişmelerin doğru okunması ve doğru taktikler geliştirilmesi durumunda, az bir güçle, büyük bir sıçrama durumunun yaratılabileceği, bunun bir devrime dönüşmesinin de hazır örgütlü güçlerin varlığına bağlı olduğu gerçeği bu devrimin öğrettiklerindedir.

Stratejinin temel konularından biri olan dolaylı yedekler olgusunun, Rojava pratiğinde öğrettiklerini de ayrıca vurgulamakta yarar var. Emperyalistler ve gerici bölge devletlerinin yaşadıkları yönetememe

krizlerinin ortaya çıkardığı nesnel imkanları doğru değerlendirmek Rojava'da somut bir şekil kazanıyor. Egemenler arasındaki çelişki ve çatışmalardan devrimci amaçlarla yararlanmak devrimci bir öznenin, sıçramalı gelişimini sağlamak kadar, emperyalistlerin yedeğine düşmeden de o cenahta politika yapabilmesinin imkanlarını gösterdi. Bu çelişki ve çatışmalardan yararlanarak, gerçekleştirilen taktik manevralarla, devrim hem güç kazandı hem de kuşatılmışlık koşullarından çıkışı sağladı.

Emperyalist kapitalist barbarlığın "medeniyetler çatışması" adı altında teorize ettiği din ve milliyet savaşlarının kaçınılmazlığı iddialarına karşı, Rojava'da halkların birlik ve dayanışmasını yükselten kantonlar ve federasyonlar pratiği ile yanıt veriliyor. Halkın meclislerde örgütlendiği, komünlerde birleştiği, taban örgütleriyle doğrudan demokrasinin koşullarını yarattığı Rojava'da, teorik olan pratikleştirilmeye, eylemle ete kemiğe büründürülmeye çalışılıyor.

Son olarak, halklarımıza Rojava devrimiyle ilgili nasıl bir çağrı yapmak istersiniz?

Rojava devrimi, bu kan ve zulüm dünyasında halklarımızın temiz bir soluk alabilecekleri, egemen kıyıcı, sömürgeci, ırkçı politikalardan beslenen umutsuzluğa karşı umut bayrağının yükseltildiği bir devrimdir. Eşitlikçidir, özgürlükçüdür. Henüz tamamlanmamış olsa da, şimdiye kadar gösterdikleri ve düşündükleriyle tarih sahnesinde çoktan yerini almıştır.

Gelin bu devrime katılın. Gelin bu devrime sahip çıkın. Gelin bu devri-

mi 21. yüzyılın sosyalist mevsisine dönüştürmek için mücadele edin.

Bu devrim halklarındır. Bu devrim ezilenlerindir ve evet, bu devrim en çok da kadınlarındır. Onun için bir şeyler yapın. Maddi, manevi ve siyasal olarak bu devrimi destekleyin!

Emperyalist kapitalist dünyanın kirinden-pasından kurtulmak isteyenler için Rojava güzel bir arınma mekanıdır. Mutlu insanlık için, mütevazı bir neşe pınarıdır.

Ücretli kölelikten kurtulmak isteyenlerin yüzlerini çevirebilecekleri, “benim” diyebilecekleri bir devrimimiz var. Ne kadar övünsek, ne kadar sahip çıksak azdır!

Bunlar çoğaltılabilir, ama uzatmaya gerek yok sanırım. Gelin devrimin bir parçası olma onuruna kavuşun diyerek bitirelim bu söyleşiyi. Ya da, son sözümüzü kendi dilimizden söyleyelim en iyisi: Bijî têkoşîna rûmet û azadiyê! Bijî Şoreşa Rojava!

20. Yüzyıldan Yansıyan Işık: Vietnam Devrimi *Berçem Öter*

Ho Chi Minh, 1946 Aralık'ında Vietnamlılara şöyle seslenmektedir: "Erkekler ve kadınlar, yaşlı ve genç, dini inançlara, politik bağlara ve milliyetlere bakılmaksızın tüm Vietnamlılar, anayurdu korumak için Fransız sömürgecilerine karşı savaşımaya kalkmalıdır! Tüfeği olanlar tüfeği ile, kılıcı olanlar kılıçları ile, kılıçları olmayanlar bel, çapa, sapanları ile dövüşeceklerdir." 1946'da Ho Chi Minh'in bu çağrısını yanıtlayan Vietnamlılar, daha sonra sömürgecinin değişen adına karşın kendilerine düşen rolün aynı olduğunun bilincindedirler.

Vietnam Devrimi, 20. yüzyıla damgasını vuran ve tüm dünya halklarının belleğinde silinmemecesine yer edinen tarihi bir zaferdir. Asyalı Vietkongların emperyalizmle mücadelede, ulusal bağımsızlıklarını kazanmak için verdikleri savaşa paralel biçimde sosyalizme yönelişleridir. Küba Devrimi'nin önderlerinden enternasyonalist devrimci Che Guevara'ya "Bir, iki, üç, daha fazla Vietnam..." dedirten, dünya halklarının ve devrimcilerinin gösterdikleri dayanışma kadar feyz de aldıkları Vietnam Devrimi, 21. yüzyıl devrim mücadelelerinin güçlü dayanaklarının ve zengin hazinelerinin başlıcalarındandır.

100 Yıllık Fransız İşgali

Çin-Hindi, Vietnam, Laos ve Kamboçya'nın oluşturduğu bölgeye

verilen addır. Çin-Hindi'nin Fransa tarafından sömürgeleştirilmesi süreci, 1859'da başlayıp 1888'de tamamlanmıştır. 1888'de Vietnamlıların önemli bir kısmı kuzeyde Kızıl Nehir Vadisi ve güneyde Mekong Nehri Deltası ekim alanında pirinç üreticisidir. Vietnam, Fransa tarafından idari olarak üç bölgeye ayrılmıştır. Kuzeyin başkenti Hanoi, güneyin Saygon, orta bölgenin ise Hue olarak belirlenmiştir.

O döneme kadar sömürgecilere karşı gelişen direnişler, dağınık ve kendiliğindedir. 1885'te başlayan ve "Bilgeler Hareketi" olarak adlandırılan direniş, örgütlü bir hareket olma özelliğine sahiptir. Ayaklanmacılar arasında eğitilmiş bir Mandarin olan, Ho Chi Minh'in babası da vardır. Ayaklanma yenilgiyle so-

nuçlanmış olsa da, Bilgeler Hareketi 1896'ya kadar devam etmiştir. Başarısız ayaklanma sonrası Fransızlar, Kuzey ve Güney idaresini doğrudan kendileri üstlenirken, Hue'de kukla imparatorun varlığına izin vermişlerdir.

Ocak 1930'da Ho Chi Minh 211 üyeye Vietnam Komünist Partisi'nin kuruluşunu ilan etmiştir. Aynı yıl kentlerde başlatılan ayaklanmalar, 1931'de köylere yayılmıştır. Büyük malikanelere el konulan, Fransız yönetim binaları ile işbirlikçilerinin evlerinin ateşe verildiği ayaklanmalarda, köylüler "Xo Viet" adını verdikleri sovyetleri kurmuşlardır.

Bilgeler Hareketi'nin ardından, 20. yüzyılın dönüşüyle, Vietnam'daki eski hareket de yerini yeni önderlere ve düşüncelere bırakmıştır. Bu dönem, Sovyet Devrimi'nin gerçekleştiği, emperyalist kampa karşı sosyalist kampın oluştuğu, sosyalizmin etkisinin büyüyüp geliştiği dönemdir.

20. yüzyılın başlangıcında Vietnam'da da birçok devrimci ve direniş hareketi gelişmiştir. Bunlar içerisinde Dong Du (Doğuya Hareket) kendi dil ve kültürünü geliştirerek yaymayı esas almıştır. Phan Boi Chau ise Vietnam'da ilk illegal örgütlenmenin öncülüğünü yapmıştır. Reformcular Birliği adını taşıyan bu örgütle, silahlı ayaklanmalar da

başlamıştır. Ayaklanmaların önemli bir kısmı başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bu dönem aydınlar arasında marksist yayınların yaygın olarak okunduğu, özellikle Fransa'da eğitim gören aydınların sosyalizmden etkilendiği dönemdir.

1925'te, Vietnam'da marksist hareketin ve komünist partisinin kurucusu Ho Chi Minh'in çağrısıyla, Asya'nın Ezilen Halklarının Birliği çalışmaları başlamıştır. Bu çalışma, yurtsever Vietnamlıların tek bir çatı altında toplanmalarında belirli bir rol oynamıştır. 1925'te Vietnam Devrimci Gençlik Birliği kurulmuştur. Bu dönem, Vietnamlı komünistler için hazırlık dönemidir. Vo Nguyen Giap da hazırlık döneminin önderlerindedir. Yirmişerli gruplar halinde iki aylık eğitimlerden geçirilen militanlar, aktif politik kadrolara dönüştürülmektedir. Başarılı olanlar, askeri eğitim için Kuomintang Askeri Akademisi'ne, politik eğitim içinse Moskova'ya gönderilmişlerdir.

1920'lerin ikinci yarısında işçi sınıfının toplam nüfusa oranı yüzde 1'dir. Buna karşın, 1922-1934 yılları arasında 100'ü aşkın grev örgütlenmiştir. Ho Chi Minh'in de delegesi olduğu Komintern tarafından, Ekim 1929'da Vietnam'daki tüm komünist gruplara hitaben bir direktif Ho Chi Minh'e ulaştırılmıştır. Direktif, acil olarak emekçi sınıfın devrimci partisinin kurulması üzerinedir. Ocak 1930'da Ho Chi Minh 211 üyeye Vietnam Komünist Partisi'nin kuruluşunu ilan etmiştir. Aynı yıl kentlerde başlatılan ayaklanmalar, 1931'de köylere yayılmıştır. Büyük malikanelere el konulan, Fransız yönetim

binaları ile işbirlikçilerinin evlerinin ateşe verildiği ayaklanmalarda, köylüler “Xo Viet” adını verdikleri sovyetleri kurmuşlardır. Ancak ayaklanma 1931 ortasında yenilgiyle sonuçlanmıştır.

Fransa'nın Vietnam işgali, 1940 yılına kadar kesintisiz biçimde sürmüştür. İşgali kesintiye uğratansa, 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda Fransa'nın zayıf düşüşünü fırsata dönüştüren Japonya olmuştur. Zengin Çin-Hindi kaynakları için harekete geçen Japonya, henüz sömürge düzenini oturtmadan Vietnam halkının direnişi karşısında aldığı yenilgiyle, 1945'te geri çekilmiştir. Japonya'nın yenilgisiyle Ho Chi Minh, 2 Eylül 1945'te Demokratik Vietnam Cumhuriyeti'ni ilan etmiştir.

Fransa bakımındansa, bağımsız bir Vietnam kabul edilemezdir. Japonya'nın yenilgisi Çin-Hindi'ne yeniden sahip olma isteğini alevlendirir ve işgal için harekete geçer. Vietnam halkının Birinci Direnme Savaşı adını verdiği, 1945-1954 yıllarını kapsayan 9 yıllık savaş başlar

ve Fransa'nın yenilgisiyle sonuçlanır. SSCB'nin büyüyen etkisi karşısında, ABD Fransa'nın yanında konumlanır ve işgalin başarılması için tüm olanaklarını seferber eder.

Fransa, Vietnam'da tank, uçak ve yeni tipte silahlarla donatılmış 400 bin askerle savaşmıştır. Fransa'nın 1954'te Çin-Hindi'ndeki masraflarının yüzde 78'ini ABD karşılamıştır. Birleşmiş Milletler Fransız delegesi, 1954'de Fransa'nın kaybını 92 bin ölü ve 114 bin yaralı olarak açıklamıştır. 55 gün süren Dien Bien Phu kuşatmasında binlerce Fransız birliği Viet Minh güçlerince imha edilmiştir. Aynı dönemde, Mao önderliğinde Çin Devrimi gerçekleşmiş ve Çin Komünist Partisi iktidara gelmiştir. Fransa'nın yenilgisi, Çin Devrimi ve Vietnam'da artan SSCB desteği, ABD açısından doğrudan savaşı sürdürme sürecini getirmiştir. Fransa'nın yenilgisi sonucu Cenevre'de 21 Temmuz 1954'de yapılan toplantıya SSCB ve İngiltere başkanlık yapmıştır. Toplantıya, Çin Halk Cumhuriyeti, Kamboçya, Laos,

Vietnam, Viet Minh, Fransa, ABD katılmıştır.

Yapılan anlaşma uyarınca, Vietnam'da iki askeri bölge belirlenmiş ve onları ayıracak tampon bölge olarak 17. enleme rastlayan Ben Dai Deresi tespit edilmiştir. Buna göre, kuzeyde Viet Minh kuvvetleri, güneydeyse Fransız kuvvetleri konumlanacak ve ateşkesin tam sağlandığı koşullarda Fransız askerleri Vietnam'ı terk edecektir. Fransa'nın gidişi sonrasında, bağımsız gözlem heyeti gözetiminde 20 Temmuz 1956'da genel seçimlerin yapılması kararı vardır.

Vietnam Devrimi'nin genel politikalarını ve stratejik kavramlarını formüle eden Ho Chi Minh'i tamamlayansa, gerekli somut ve ayrıntılı planları yapan, politik askeri liderlikte belirleyici bir rolü olan Giap'tır.

ABD'nin işgal planının altyapısının hazırlıkları da henüz Cenevre toplantısı öncesinde başlamıştır. 7 Temmuz 1954'de, Güney Vietnam'ın imparatoru kabul edilen Bao Dai'nin yerine, başkan sıfatıyla Ngo Dinh Diem getirilmiştir. Vietnamlı toprak ağası Diem, bağımsızlık savaşı sırasında kaçtığı Washington'da dört yıl kalmıştır. 1954'teyse başkan yapılmak üzere dönüşü sağlanmıştır. Olası seçimlerde Ho Chi Minh'in seçileceğinden emin olan ABD, ilk iş olarak seçimler için Diem'e Ku-

zey Vietnam'la görüşmeyi reddetmesini salık vermiştir. Böylelikle, Vietnam'da 1955-1974 ABD işgal dönemi başlamıştır.

Güney Vietnam Ve Devrimci Önderlik

Vietnam Devrimi'nin dünya halklarının belleğinde silinmemecesine yer edinmesinin başlıca nedeni de, ABD'ye karşı verilen savaş ve kazanılan zaferdir. Dünyanın "süper gücü" kabul edilen ABD'ye karşı Vietnam halkının savaşı 20 yıl sürmüştür.

Fransa'nın yenilgisi sonrasında garantörlük konumunu işgal konumuna dönüştüren ABD'nin temel politikası, Güney Vietnam'ı karşıdevrimci kampta tutmak ve bunun dışındaki tüm güçleri yok etmektir. İlk etapta, Güney Vietnam'ı işgalinin üssü kılan ve Kuzey'den yalıtma çizgisi izleyen ABD, SSCB'nin ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin askeri, ekonomik, teknik desteğiyle sosyalist çizgide gelişen Ho Chi Minh önderliğindeki Kuzey Vietnam'ı hedefinin ana merkezi ilan etmiştir. Ancak kendi bataklığı, üslendiği Güney Vietnam olacaktır. Henüz Fransız işgaline karşı savaşta güçlü örgütlenmeler oluşturan ve halkın önemli bir kısmının desteğini sağlayan Vietkonglar, işgalci ABD ve kukla iktidarı Diem'e karşı kesintisiz biçimde savaşmaya hazırdır. Askeri ve teknik düzeydeki güç eşitsizliği, bir engele dönüşmemiş ve devrimci azmi büyütülmüştür.

Henüz 1945'te parçalı gerilla birliklerinin birleştirilmesi talimatını veren Ho Chi Minh, 1940'larda

Giap'ın denetiminde Çin sınırında oluşturulan devrimci üste eğitimden geçirilen yüzlerce savaşçıyla Ulusal Kurtuluş Ordusu'nu kurmuştur. Nguyen Tat Than olan adı yerine, 1943'ten itibaren Ho Chi Minh (Aydınlatan İnsan) olarak adlandırılması tesadüf değildir. Vietnam Devrimi'nin genel politikalarını ve stratejik kavramlarını formüle eden Ho Chi Minh'i tamamlayansa, gerekli somut ve ayrıntılı planları yapan, politik askeri liderlikte belirleyici bir rolü olan Giap'tır.

Savaşın ilk yıllarında ABD, kukla iktidarı Diem ve ona bağlı Saygon ordusunu daha görünür kılmıştır. 20 Aralık 1960'a kadar parçalı olarak ABD işgaline karşı mücadele eden güçler birleşerek Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni (NLF) kurmuşlardır. Güney Vietnam'ın tüm bölgelerinden çeşitli sınıf ve topluluklardan 100'ü aşkın temsilcinin katılımıyla 16 Şubat-2 Mart 1962'de yapılan kurultayda NLF'nin temel amaçları belirlenmiştir. Bu amaçlar üç maddede birleştirilmiştir:

1) Diem rejimini devirmek, Vietnam halkının bütün topluluklarının -bütün milliyetler, siyasi partiler, dini topluluklar, ulusal kahramanlar- temsil edildiği bir karma demokratik hükümet kurmak.

2) Düşünce, basın, dernek kurma, inanç ve tapınma özgürlüklerini kapsayacak geniş bir demokratik yönetim kurmak.

3) Bağımsız bir ekonomi kurmak ve Diem'in tekeli ekonomisini yıkmak.

Dönem açısından Kuzey Vietnam'la birleşme gündemi oluştur-

mayan NLF, esas hedefini tarafsız ve bağımsız bir Güney Vietnam'ın kuruluşu olarak açıklamıştır. Hızla kitleselleşen ve kendi denetimine aldığı alanlarda bölge idareleri kuran NLF, askeri hareketler da dahil politik gelişim ve hazırlığı temel önemde görür. Güney Vietnam'daki savaş Vietnam Devrimi'yle de sıkı sıkıya bağlıdır. Ho Chi Minh, Vo Nguyen Giap ve diğer Vietnam devrimci önderlerinin oluşturdukları temel politik-askeri stratejiyi etkili biçimde kullanan Vietkonglar, savaş içinde kendi deneyimleriyle de katkılar sağlamışlardır.

Vietkongların en güçlü özelliği, çözüme odaklı düşünmeleridir. Bazukayla nasıl nişan alacaklarını bilmeyen gerillalar, namlusuna paralel biçimde bir başka silahı bağlayıp, ondan nişan alarak bazukayı ateşlerler.

Ho Chi Minh, 1946 Aralık'ında Vietnamlılara şöyle seslenmektedir: "erkekler ve kadınlar, yaşlı ve genç, dini inançlara, politik bağlara ve milliyetlere bakılmaksızın tüm Vietnamlılar, anayurdu korumak için Fransız sömürgecilerine karşı savaşmaya kalkmalıdır! Tüfeği olanlar tüfeği ile, kılıcı olanlar kılıçları ile, kılıçları olmayanlar bel, çapa, sapanları ile dövüşeceklerdir." 1946'da Ho Chi Minh'in bu çağrısını yanıtlayan Vietnamlılar, daha sonra sömürgecinin değişen adına karşın kendilerine

düşen rolün aynı olduğunun bilincindedirler.

Güney Vietnam Devrimi, kır, kent ve dağ olmak üzere üç stratejik bölgede politik-askeri mücadelenin örgütlendiği, birbirini bütünlediği bir hattan gelişmiştir. NLF güçleri bakımından temel sorun, silah sorunudur. Savaşçıların ve halkın kendi deneyimlerine dayanarak ürettikleri “ilkel” silahlar dışında, sınırlı sayıda silah mevcuttur. Kuzey Vietnam’dan akışın sağlanabileceği olanakların zayıflığı da bu durumu ağırlaştırmaktadır. Ormanlık alanlardaki kurtarılmış bölgelerde ve köylerde üretilen silahlar dikenli mızraklar, ayak kapanları, su borularından yapılma tek atımlık tüfekler, mum ya da demirden yapılan kurşunlar, yaylar, zehre veya insan dışkısına batırılmış oklar, el bombaları, mayınlar, havan topları ve farklı tipte bombalardır.

Savaşta düşmana ait silahları ele geçirmek temel hedeflerdendir. Bunun için saldırı eylemlerine, düşmandan alınan silahları kullanmak üzere silahsız gerillalar da katılabilmektedir. Diğer bir sorun da, yeni tipte silahların kullanımında yaşanan hakimiyet ve teknik bilgi zayıflığıdır. Bu sorunun çözümü için, özel olarak görevlendirilen bazı gerilla güçlerine Saygon ordusuna katılma ve edinebildiği kadar teknik bilgiyi edinme görevi verilmiştir. Geri dönen savaşçılar, diğer güçleri, öğrendikleri silahlar üzerine eğitmişlerdir. Hiçbir yoksunluğu aşılmaz bir engelle dönüştürmeyen, her koşulda başarıya kilitlenen Vietkongların en güçlü özelliği, çözüme odaklı düşünceleridir. Bazuka silahıyla nasıl nişan alacaklarını bilmeyen gerillalar, namlusuna paralel biçimde bir başka silahı bağlayıp, ondan nişan alarak bazukayı ateşlerler. Çok sonraları, silahın kendi üzerinde bulunan nişangah sistemini keşfederler. Yine, havan silahının kullanımında düşmanın mesafesini ölçüm tekniğinden yoksundurlar. Çözüm olarak, ellerinde makara ipliği taşıyan öncüler gönderirler. Hedefe mümkün olduğunca düz bir hattan iyice yaklaşan öncülerin getirdikleri makara ipinin uzunluğunun ölçümüyle mesafe tespit edilebilmektedir. Gerillaların zamanla bazuka ve havan kullanımında sağladığı uzmanlık ise düşmanda şaşkınlık yaratacak düzeydedir.

NLF’nin savaş parolası “düşmanı kemerinden yakala”dır. Büyük ölçekte ilk saldırısı, 1960 Ocak’ında Tay Minh şehrindeki Tua Hai adındaki düşman üssüne 350 kişilik taburla

yaptığı saldırıdır. Yapılan saldırıyla, tabur güçlerini donatacak, dönemin merkezi ve yerel bölgelerine gönderilecek kadar cephane ve silah ele geçirilmiştir. NLF bünyesinde, görev ve işlemlerine göre üç tip silahlı kuvvet örgütlenmiştir:

1) Yerel Özsavunma Kuvvetleri

Bu kuvvetler, kendi köylerini savunmak, civarda bulunan karakollardaki düşman kuvvetlerini hareketsiz kılmak, bu karakolları sürekli kuşatma altında tutmak ve düşman saflarında -Vietnamlı Saygon askerleri- propaganda çalışmalarını sürdürmekle görevlidirler. 1965'te, Saygon kuvvetlerinin kuşatılmış karakollardan çekilmesiyle, bu güçlerin görevleri kısmi olarak hafiflemiştir. Bu nedenle günün yarısını rutin savunma görevlerine ayırırken, yarısını da üretim sürecine katılmaya ayırmışlardır. 1965 sonrasında, köylerde sınırlı da olsa otomatik silahlar, bol miktarda el bombaları ve mayınlar mevcuttur. Köylerin çoğunda mayın üretimi için imalathaneler kurulmuştur. Ayrıca, saldırgan arıları davetsiz düşman askerlerinin üzerine salmak üzere üreten takımlar için, pasif patlayıcılar ve bubi tuzakları hazırlamak da yine bu güçlerin görevleri arasındadır.

2) Bölgesel Birlikler

Özsavunma güçlerine kıyasla daha iyi silahlandırılmışlardır. Belirli bir coğrafi alanda, genellikle bir ya da birkaç bölgeden oluşan sahada görevlidirler.

3) Düzenli Kurtuluş Ordusu

Düşmanın hareketli birlikleri ile mücadele edip saldırılar düzenleyen ve belli başlı düşman merkezlerine

baskınlar yapan güçlerdir. Askeri açıdan donanımlı kuvvetlerdir.

ABD Tekniğinin Yaratıcılık Ve Cürete Yenilişi

Askeri ve teknik açıdan dönemin “süper gücü” ABD, Vietkongların savaş taktiği ve küçümsediği “ilkelliği” karşısında, kabulde zorlandığı yenilgiler almıştır. Savaş süresince devreye soktuğu her taktikte yenilgiyi yeniden yeniden yaşamıştır. İlk dönemler, başarısızlığını işbirlikçi kukla Diem'in Saygon ordusuna

NLF verilerince, yalnızca 1967'nin ikinci yarısında, 1800 ABD uçak ve helikopteri düşürülmüş veya tahrip edilmiştir. ABD ise aynı yıl için kayıp uçak sayısını 222, helikopter sayısınıysa 465 olarak açıklamıştır.

fatura etse de, zamanla yaşadığı başarısızlık onu gerçekle yüzleşmeye zorlamıştır. Yoğun hava bombardımanlarını, karadan “ara-bul-yoket” taktiğiyle tamamlamayı denemiştir. Bu taktik, bir süre sonra yerini “Hepsini öldür, hepsini yak, hepsini yok et”e bırakmıştır. “Hepsi”, tüm Vietnamlılar demektir.

ABD, zafer anahtarı olarak, “stratejik küçük köyler” projesini görmüştür. Yarı-açık hapishaneler olan bu köyler, topraklarından, evlerinden zorla koparılan Vietnamlı köylülerle doldurulmuştur. 70 askeri mev-

ziden oluşan bir halkayla kuşatılan köylerin etrafına beş sıra dikenli tel çekilmiştir. Tellerin dışı mayınlarla doldurulurken, açılan hendekler ve dikilen kazıklar bir başka “koruma” duvarıdır. Ayrıca köpekli bekçiler, zırhlı araçlar güvenlik sisteminin parçasıdır. Temel amaç, Vietnam halkının, en başta da köylülerin gerilla kuvvetleriyle bağını kesmek ve gerillayı lojistik olanaklarından yoksun bırakarak zayıf düşürmektir.

Öz savunma içinde de kadınlar oldukça etkindir. Köylerde genç erkekler tüfek ve yay kullanıp, yaşlılar bambu kazıkları ve tuzaklar hazırlarken, kadınlar çukur kazarak bu çukurlara kazıklar dikmektedirler.

1963'ün ortalarına gelindiğinde, Güney nüfusunun neredeyse yarısı bu köylere kapatılmış durumdadır. Yalnızca 19 Haziran 1962'de, Vietnamlılara ait 1400 köy Diem askerlerince yok edilmiştir. Gerilla sahalarına yakın köylere, yalnızca 1962'de, 50 bini aşkın hava saldırısı yapılmış, 30 bin köylü katledilmiştir. İşbirlikçi kukla Diem iktidarınca, 350 bin Vietnamlı suçlu ilan edilip tutuklanmıştır.

ABD'nin çok güvendiği “stratejik köyler”, bir dönem Vietnam halkı açısından işkenceye dönüşse de, zamanla örgütlenme merkezleri

ve en önemlisi de kentlere yönelik eylemlerin lojistik depoları haline gelmiştir. Bazı “stratejik köyleri” eylemlerinin hedefine koyan NLF güçleri, bazılarını da stratejik planları ekseninde değerlendirmişlerdir. ABD'nin kurguladığı güvenlik duvarlarını aşacak teknikler geliştirilmiştir. Bunların en önemlilerinden biri “köprü-merdiven” sistemidir. Hendek ve duvarların aşılmasında kullanılan köprü-merdivenin, köprü kısmının uzunluğu ile merdivenin yüksekliği tam olarak hendeğin genişliği ve duvarın yüksekliğine eşit yapılmaktadır. Köprü-merdiven, iki kişinin kaldırabileceği hafiflikte ve basamakları bir kişiyi taşıyabilecek sağlamlıkta tasarlanmıştır. Ayrıca eylem sonrasında, olası yaralıların taşınmasında iyi bir sedyedir.

NLF güçleri, doğadaki doğal sesleri iletişimin etkili birer aracına dönüştürmüşlerdir. Yine, ıslıklara göre oluşturulmuş şifreler de iletişimin temel yöntemlerindendir. Böylelikle, gerilla sahasına giren ya da gerillalarca kuşatılan düşmanın duyabildiği tek şey, ateşli silahların sesine değin “doğal” seslerdir. Düşmanı en fazla ürküten noktalardan biri de, seslerin içindeki bu “sessizlik”tir. Köylerden başlayan yoğun genç katılımı sonrasında, geride kalan aileler yoğun baskı ve işkenceye maruz kalmıştır. Bu durumu hafifletmek üzere, NLF gerillalarınca köylere sahte baskınlar düzenlenir ve geri çekilme sırasında yeni savaşılar gerilla sahalarına götürülür.

NLF verilerince, yalnızca 1967'nin ikinci yarısında, 1800 ABD uçak ve helikopteri düşürülmüş veya tahrip

edilmiştir. ABD ise aynı yıl için kayıp uçak sayısını 222, helikopter sayısınıysa 465 olarak açıklamıştır.

ABD, Çin-Hindi üzerine 7 milyon ton bomba atmıştır. Bunların içerisinde kimyasal ve nükleer türde bombalar vardır. Yine bitkileri, ormanlık alanları tahrip eden, çıplaklaştıran, insan üzerinde kalıcı izler, yanıklar bırakan zehirli kimyasal gazlar yoğun biçimde kullanılmıştır. Misket bombaları en yaygın kullanılan bombalardandır. ABD uçak ve helikopterleri için tüm Vietnam bombalanmaya açık hedeftir. ABD'nin Çin-Hindi'de toplam 3719 uçak ve 4869 helikopteri Vietkonglar tarafından düşürülerek etkisiz kılmıştır.

Özsavunma birlikleri, NLF silahlı kuvvetler sisteminin tabanını oluşturmuştur. 1965, 1966 ve 1967'de ABD saldırılarını göğüslemenin esas yükünü özsavunma güçleri omuzlamıştır. Bu dönem, oldukça başarılı pratikler örgütlemişlerdir. Düzenledikleri taciz saldırıları ve pusularla, ABD askerlerini önceden tuzaklanan yolları ve geçitleri kullanmaya zorlamışlardır. Yine, tankların kullanacağı yollara ABD'ye ait patlamamış mayın ve bombaları döşeyerek, ABD tanklarını imha etmişlerdir. Bu eylemlerin bir yanı da, Kurtuluş Ordusu'nun 1967-68 eylemleri için hazırlıklarını örgütlediği ana üs bölgelerine düşman saldırılarını önlemektir. Böylece, savaşın yoğun olduğu koşullarda düzenli gerilla birliklerinin en zor bulabileceği şeyi, yani hazırlık için zamanı, özsavunma güçleri kazandırmıştır. Özsavunma güçleri, Kurtuluş Ordusu için

kadro yatağı olduğu gibi, Kurtuluş Ordusu kadrolarından bir bölümü de ihtiyaçlara bağlı biçimde özsavunma kuvvetlerine yollanabilmektedir.

Kendilerinin sert ve esnek olan bambuya benzetilmesinden hoşnut olan Vietnam halkının, en iyi silah ve tuzaklarını da bambudan yaptıkları bilinmektedir. ABD askerleri, özsavunma güçlerinin hazırladıkları tuzakları çoğunlukla düştikleri sırada fark edebilmişlerdir. Bu dahi, başlı başına Vietnam halkının, askeri açıdan olasılık hesapları yapma, düşmanı yanıltma ve kamuflajda nedenli başarılı olduğunu gösteren örneklerdendir.

Vietnam takviminin yılbaşı günü olarak kabul edilen Tet adını taşıyan taarruz, tarihsel bir çıkıştır. 30-31 Ocak 1968'de, 100 bin kişilik Vietkong ordusu, aynı anda 80'e yakın yerleşim merkezine saldırıya geçmiştir. Tet taarruzu, gerek sonuçları açısından, gerekse eş zamanlı olarak gelişmesiyle kazanılan askeri gücün düzeyi ve birbirini tamamlayan özellikleri bakımından oldukça önemlidir.

Devrimi Yapıp Kadın Devrimiyle Buluşamayan Kadınlar

Vietnam'da ilk sömürge karşıtı savaşlarda, Çin hükümrânlığına karşı girişilen ayaklanmalarda öncülük rolü oynayan kadınlar, zamanla bu konumlarının gerisine düşmüşlerdir. Ancak devam eden süreçte gerek düzenli gerilla kuvvetleri gerekse özsavunma güçleri içerisinde yerlerini almışlardır. Buna karşın, yazılı belgelerde sınırlı sayıda kadının adına savaşta oynadığı roller açısından

değiniildiğine seyrek rastlanmaktadır. Daha çok, kadının yardımcı görevlerinden, geleneksel rollerle bağlantılı aldığı sorumluluklardan ya da işgalcilerin kadınların bedenlerine, cinselliğine dönük saldırılarından söz edilmektedir.

Kadınların bulunduğu en bilinen örgüt, çoğunlukla genç kadınlardan oluşan propaganda ekipleridir. Bu ekipler, geceleri kuşatma altında bulunan ve işbirlikçi kukla iktidarın denetiminde ABD'ye hizmet eden Vietnamlı askerlere propaganda

NLF, köylerde devrimci iktidarın kurulmasına hız kazandırmış, Orta Yaylalar ve Mekong Deltası'nda özsavunma eylemleri onbinlere yayılan ayaklanmalar dalgasına dönüştürülmüştür.

yapmakla görevlidirler. NLF kontrolünde olan bölgelerdeki yaşamı anlatmayı ve Vietnamlı askerleri tarafsızlaştırmayı, saf değiştirmelerini sağlamayı hedeflemektedirler. Oldukça başarılı sonuçlar sağladıkları ise, 1966 yılında ABD verilerine göre 132 bin, NLF verilerine göre ise 160 bin Saygon askerinin saflarını terk etmesinden anlaşılmaktadır. Özsavunma içinde de kadınlar oldukça etkindir. Köylerde genç erkekler tüfek ve yay kullanıp, yaşlılar bambu kazıkları ve tuzaklar hazırlarken, kadınlar çukur kazarak bu çukurlara

kazıklar dikmektedirler. Kadınlar yiyecek üretiminden de sorumludurlar. Düşman askerleri geldiğinde zehirli ok stokunu tazelemek kadınların işidir. Kadınlar ok kullanan eşlerinin yanında konumlanmaktadır. Eşleri yaralandığında ya da şehit düştüğünde, yayı ve oku kadınlar kullanmaktadır.

Evli olan ve eşleri Kuzey Vietnam'da savaşan kadınlara uygulanan saldırı ve baskılara, kadının onurunun ve kadın bedeni üzerinden toplumun onurunun kırılmasına dönüktür. Tutuklanan kadınlara, yapılan işkenceler sonucu, boşandıklarına ilişkin bir belge imzalatılmaktadır. Kadınlara, imzalatılan belgenin kanıtı olarak, belirlenen sürede bir başkasıyla evlenmeleri şartı konulmaktadır. Evlenmeyen kadınlaraysa tüm toplumun gözü önünde tecavüz edilmektedir.

Kadınlar devrimin öznelere konumundayken, devrimi kendi devrimleriyle buluşturamamışlardır. Kadının konumu, mücadelenin ihtiyaç ve zorunlulukları sonucunda belirli düzeyde farklılıklar gösterse de, erkek egemen anlayışla ve geleneksel rollerle yüzleşme ve hesaplaşmada olumlu bir düzeyden söz etmek mümkün değildir.

Kabile Halklara Ve Dini Sorunlara Yaklaşım

Kabile halklar ve dini gruplarla ilişkiler, devrimin önemli sorunlarından. ABD'nin klasik "böl ve yönet" politikasına karşı, NLF "birleş ve diren" programını esas almıştır. Bu program, Güney Vietnam tarihinde ilk defa, ırk ve din farklılıklarının-

dan kaynaklı sorunların çözümünü getirmiştir.

Ho Chi Minh, 1946-47 tarihlerinde bu sorunların çözümünü gündemleştirmiştir. Farklı kabilelerin bulunduğu dağlık bölgelerin kazanılması sorunu devrim açısından stratejik önemdedir. Bu bölgelerde kurulacak üsler yoluyla Güney Vietnam, Kamboçya, Laos ve Kuzey Vietnam'ın güneyine hakim olmak mümkündür. Bunun için, ilk etapta kabilelerin kazanılarak, devrim saflarına katılımlarının sağlanması gereklidir. Ho Chi Minh, gönüllüler arasından seçtiği kadroları, kabile halklarını tanıma, sorunlarını çözümü ve kazanma görevleriyle bu bölgelere gönderir. İlk anda farklı dilleri öğrenmesi gereken kadroların bir kısmı, yıllarca bu bölgelerde kalarak çalışmalar yürütmüştür.

NLF, kabile halklar için Kuzey Vietnam'da uygulanan, halkların kendi işlerini tamamen bağımsızca gördükleri iki özerk bölgeyi kapsayan programın bir benzerini oluşturmuştur. Kabileler arası yoldaşlık toplantıları düzenlenmiş, nesiller boyu süren kan davaları çözülmüştür. Kabile halklar ve dini oluşumlar, NLF dışında da, farklı tipte örgütlenmelere ve sömürgecilere karşı isyanlara girişmişlerdir. 20 Eylül 1964'de Ben Me Thuot'da dağlı isyanı başlamıştır. ABD tarafından Saygon birlikleri bünyesinde devrim güçlerine karşı savaştırılmak üzere askeri eğitime tabi tutulan 4 bin kişiden 2 bini ayaklanıp askeri üssü ele geçirmiştir. Üs komutanı dahil 6 ABD askerini rehin alan isyancılar, özerklik istediklerini ilan etmişlerdir. Bu istem, kısmen

NLF'nin özerk bölge programıyla uyumludur. Bu ayaklanma, kabile halklar açısından en kitlesel ayaklanma olmasına karşın, başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Ayaklanmacıların 400'ü daha sonra NLF güçlerine katılmıştır.

1966 yılındaysa, Hue-Da Wang'da Budist ayaklanması olmuştur. Saygon'da Mücadele Hareketi Komitesi, Da Wang'da ise Budist Devrimci Mücadele Komitesi kurulmuştur. Bu ayaklanma tamamen NLF'nin dışında gelişmiştir.

NLF'nin ortak mücadele çağrısıysa, Budist dini önderlerce reddedilmiştir. Bazı Budist rahipler tankların önüne oturarak protestolar yapmış, bazılarıysa bedenlerini ateşe vererek isyana katılmışlardır. Ancak bu ayaklanma da Saygon birliklerince bastırılmıştır. Başarısız isyan ve ayaklanmalar sonrası, kabile halkların reisleri ve Budist liderler NLF ile daha güçlü ilişkiler kurmuşlardır. 1968 Tet ayaklanmasına kabile halklar güçlü katılımlar göstermişlerdir. Tüm yüksek platolar isyan ederek ve zorla götürüldükleri kampları imha

ederek, yüz binler halinde ormanlara ve dağlara dönmüşlerdir. Silahlı birlikler ise Pleiku, Ben Me Thout, Kontum ve Dalat'a girerek, en iyi korunan düşman mevzilerine saldırmışlardır.

Zafere Doğru

30-31 Ocak 1968 Tet taarruzu sonrasında, ABD Mart başında 200 bin askerini daha Vietnam'a yollamıştır. Ancak ABD, tüm dünyada Vietnam'da uyguladığı vahşetle teşhir olduğu gibi, iç kamuoyunda da savaşın kazanılacağına dair inanç yitimi yaşanmıştır. Vietnam Savaşı tarihte televizyonlardan naklen yayınlanan ilk savaştır. ABD ve dünya halkları, televizyon ekranlarında belirli bir aşamadan sonra, ABD egemenlerinin sansürleyemediği katliamları naklen izlemişlerdir. ABD ve Avrupa'nın pek çok ülkesinde, Vietnam halkıyla dayanışma amaçlı, ABD karşıtı gösteriler başlamıştır. ABD birliklerince My Lai köyünde çoğunluğu çocuk ve kadınlardan oluşan 450 kişinin katliamdan geçirildiği ve kadınlara tecavüz edildiği görüntülerin televizyonlara yansımaysa bardağı taşıran damla gibidir.

ABD açısından Vietnam'daki direniş ve NLF güçleri karşısındaki başarısızlık tablosu, kendi askerlerini dahi savaşamaz duruma düşürmüştür. Pek çok ABD askeri savaşmayı reddetmiştir. ABD, 31 Ekim 1968'de, Demokratik Vietnam Cumhuriyeti'ne yapılan hava saldırılarını durduracağını açıklamak zorunda kalmıştır. Bu dönemde, Paris'te barış görüşmeleri başlamış-

tır. 1969'un başında NLF'nin kontrolü altında bulunan tüm bölgelerde seçim yapılmış ve 11 Haziran'da Güney Vietnam Geçici Devrim Hükümeti'ni temsilen Ulusal Kurtuluş Cephesi delegasyonu Paris görüşmelerine katılmak üzere görevlendirilmiştir. Kasım 1968 ABD başkanlık seçimlerini kazanan Nixon, savaşın "Vietnamlaştırılması" için, 14 Mayıs 1969'da, "Yabancı kuvvetlerin karşılıklı olarak çekilmesi, ateşkes yapılması ve Güney Vietnam'ın kendi kaderini tayin hakkının tanınması" önerisini getirmiştir. ABD kuvvetlerinin 1970'te çekilişinin tamamlanması kararlaştırıldığı halde, kara ve deniz kuvvetlerinin çekilişi 1971 sonuna kadar sürmüştür. Nixon, Güney Vietnam'ın işbirlikçi Saygon ordusunu güçlendirme politikasını sürdürmüştür. 1973 yılına kadar 700 uçak, 500 top, 400 tank, zırhlı araçlar, çok sayıda gemi vermiş, savaş malzemesi stoklarını 2 milyon tonun üzerine çıkarmıştır.

6 Nisan 1972'de Kuzey Vietnam'a dönük yeni bir hava saldırısı dalgası başlatılmıştır. Saldırıları halkın en yoğun olduğu bölgelere yapılmıştır. Aralık ayına kadar sürdürülen saldırılarda 400 bin ton bomba kullanılmıştır. İngiltere dışındaki tüm Avrupa ülkeleri bombardımana son verilmesini istemiş, ABD Kongresi'ne sunulan "bombardımanın sonlandırılması önerisi" de ezici çoğunlukla kabul edilmiştir.

ABD, yaptığı hava saldırılarını, "Saygon'u koruma saldırıları" olarak nitelendirmiştir. Bombardımanın sürdüğü koşullarda, Kuzey Vietnam

protesto amacıyla Paris görüşmelerinden çekildiğini açıklamıştır.

NLF, köylerde devrimci iktidarın kurulmasına hız kazandırmış, Orta Yaylalar ve Mekong Deltası'nda öz-savunma eylemleri onbinlere yayılan ayaklanmalar dalgasına dönüştürülmüştür.

27 Ocak 1973'de, Hanoi (Kuzey Vietnam), işbirlikçi Saygon hükümeti, NLF (Geçici Devrim Hükümeti) ve ABD arasında imzalanan Paris Anlaşması'yla, ABD resmen savaşın dışında kalmıştır.

1975 Mart'ındaysa Kuzey Vietnam, Güney'in ABD işbirlikçisi Saygon iktidarını devirmek üzere harekete geçmiştir. Saygon iktidarı 30 Nisan 1975'de şartsız teslim olmuş ve başkanı Nguyen Van Thieu kaçarak Tayland'a sığınmıştır. Böylece, Kuzey ve Güney Vietnam nihayet birleşmiştir. Saygon'un adıysa Ho Chi Minh olarak değiştirilmiştir. 2 Eylül 1969'da yaşamını yitiren Ho Chi Minh devrimin Güney'de de zaferle taçlandığını yazık ki görememiştir.

ABD'nin Haksız Gücü Ve Vietkongun Haklı Gücü

Vietnam devrimi süresince ABD, Vietnam'a 1 milyon 200 bin kişilik bir askeri güç sevk etmiştir. 500 binden fazla ABD birliğinin yanı sıra, Güney Kore, Tayland, Filipinler, Avustralya ve Yeni Zelanda'dan gelen askerler de savaşın parçasıdır.

Savaş süresince ABD'de dört defa başkanlık değişimi yaşanmıştır. En gelişkin savaş aygıtlarını, en kirlili ve barbar savaş yöntemlerini, katliamları devreye sokan işgalci ABD,

Vietnam'da saplandığı bataklıktan ağır kayıplar ve tahribatlarla çıkmıştır. Kendi halkı ve dünya halkları nezdinde "süper güç" imajını yıllarca toparlayamadığı gibi, 1975'den sonra "Vietnam Sendromu" denen gerçekle yüzleşmek zorunda kalmıştır.

1965'de 101. Paraşüt Birliği'nde piyade olan Michael Coldfelter adındaki ABD'li askerin anlatımları oldukça çarpıcıdır:

Vietnam halkları, iki farklı cephede, ortak düşmana karşı sınırsız bir inanç ve iradeyle savaşmışlar ve mücadelelerini devrimin zaferiyle taçlandırmışlardır.

"Ülkeye üniformalı komünist sürülerle savaşılmaya geldik. Fakat köylü kıyafetli, esrarengiz gülüşlü bu garip küçük inanlarla karşılaştık. Bu bakımsız, sıksa köylülerin bizim iri yarı, ağır silahlı piyade taburlarımız için bir tehlike oluşturacaklarına inanmak zordu. Düşmanın varlığını kanıtlayan patlayıcılarla karşılaşmaya, cesaretlerinin, kurnazlıklarının hedefi haline gelinceye kadar, burası bizim için gülünç bir ülke ve içinde bulunduğumuz savaş da gülünç bir savaştı."

Coldfelter'in kendilerinde oluşan psikolojiye dair yaptığı tanımlama, özünde Vietnam halkının devrim-

le kurduğu ilişkinin de tanımıdır. Coldfelter şöyle tarifler: “önceden düşmanı hiçbir yerde görmezken, şimdi onu her yerde görüyorduk. Artık durum gayet açıktı. Vietnamlılar Vietkong’du, Vietkong Vietnamlıydı.”

Güney Vietnam halkı, ABD’nin modern hava güçlerine “karadan havaya”, katliamcı, kelle-kulak avcısı, tecavüzcü kara güçleri ile işbirlikçilerine ise karadan muazzam bir halk savaşıyla yanıt vermiştir. Kuzey Vietnam halkıysa, hava sahasını işgal edip yıllarca kendisini bombalayan işgalci ABD’yi karadan havaya bozguna uğratmıştır. Vietnam halkları, iki farklı cephede, ortak düşmana karşı sınırsız bir inanç ve iradeyle

savaşmışlar ve mücadelelerini devrimin zaferiyle taçlandırmışlardır. Vietnam devrimi, örgütlenen ve devrime yürüyen bir halkın önünde hiçbir “süper gücün” duramayacağını, dünya ezilen halkları için tarihi kanıtıdır.

Kaynakça

- 1) B. Russel - B. Stetler, Vietnam’da Savaş ve Zulüm
- 2) Wilfred G. Burchatt, Vietnam Kazanacak
- 3) Vo Nguyen Giap, Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı
- 4) Jonathan Neale, Amerikan Savaşı ve Vietnam
- 5) Oral Sander, Siyasi Tarih (1918-1994)

